

Bistriški Odmevi

glasilo Občine Ilirska Bistrica

februar in marec 2019

št. 80

5300 izvodov

brezplačno

PUST JE PRŠU

DOGAJANJA V ZVEZI Z NAČRTOVANO
GRADNJO SPREJEMNO-REGISTRACIJSKEGA
CENTRA ZA MIGRANTE V JELŠANAH

NOV REŽIM PARKIRANJA
NA JAVNIH PARKIRIŠČIH
V ILIRSKI BISTRICI

Pred vami je dvojna številka občinskega glasila Bistriški odmevi, v kateri si boste prebrali vse o pereči problematiki morebitne izgradnje sprejemno-registracijskega centra v Jelšanah. Objavljamo izjavi za javnost župana Emila Rojca in novoustanovljene Civilne iniciative za varovanje meje ter odprta pisma, ki so jih stranke in liste namenile vladi.

Za nami je izjemno uspešen *Mesec kulture*, v katerem smo se na poseben način spomnili na našega pesnika Dragotina Ketteja. S poklonom bistriški kulturi pa smo počastili spomin tudi na največjega slovenskega poeta Franceta Prešerna.

Za nami je najbolj šegavo obdobje leta, ki na dan priključ norčavost pustnih mask. Kako je bilo na letošnjem karnevalu *Pust je pršu* in s katerimi dogodki smo obeležili obdobje, ki kliče po pomladi, si preberite v obširni rubriki *Pust je pršu*.

V *Odmevih iz naših krajev* si bomo pogledali, kako bo izgledala nova poročna dvorana v Domu na Vidmu in kako je bilo na prvem poročnem sejmu na Bistriškem. V intervjuju z Francem Poklarjem boste izvedeli veliko zanimivega o življenju in delu stoletnika; poklonili pa se bomo tudi preminulemu glasbenemu pedagogu in dirigentu dr. Mirku Slosarju.

Bistriška komunala je vzpostavila sistem e-obveščanja, ki uporabnikom omogoča prejemanje pomembnih informacij o prekinjeni dobavi pitne vode. Objavljamo tudi njihov odgovor na različne komentarje glede komunalnih odpadkov v občini in aktualno tabelo zbiranja kosovnih odpadkov.

V prispevku iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica si lahko preberete aktualne informacije o delovanju posameznih zdravstvenih in zobozdravstvenih ambulant, kjer prihaja do določenih sprememb.

Drage občanke in občani,

v aprilu praznujemo najpomembnejši krščanski praznik. Dovolite mi, da vam v imenu uredniškega odbora občinskega glasila Bistriški odmevi voščim vesele velikonočne praznike, ki jih preživite v krogu najdražjih.

Tjaša Kaluža,
odgovorna urednica Bistriških odmevov

Vaše prispevke za aprilsko številko pričakujemo najpozneje do 15. aprila 2019 na elektronski naslov: odmevi@ilirska-bistrica.si

Vsa reklamna sporočila, plakate in vabila na delavnice nam pošljite v wordovih dokumentih, da se lahko lektorsko pregledajo.

AKTUALNO	
Dogajanja v zvezi z načrtovano gradnjo sprejemno-registracijskega centra za migrante v Jelšanah	3
Izjavi za javnost	7
Odprta pisma vladi	8
Obvestilo o selitvi Urada za delo Ilirska Bistrica v prostore Doma na Vidmu	12
Nov režim parkiranja na javnih parkiriščih v Ilirski Bistrici	13
OBČINSKI ODMEVI	
Poziv za vpis v programe predšolske vzgoje	19
MESEC KULTURE	
Poklon Ilirskobistriški kulturi v Domu na Vidmu	21
Večer smeha s Tinom Vodopivcem	22
Tek, pohod, kolesarjenje po Kettejevi poti	23
PUST JE PRŠU	
Letos je županovalo Indijansko pleme iz »Doline ljubavi«	28
»Pust je pršu« v Pavlovčevi galeriji	29
Rekordno število nastopajočih na letošnjem Bistriškem karnevalu z mednarodno udeležbo	32
ODMEVI IZ NAŠIH KRAJEV	
Plemeniti Bistričani darovali kri	41
Nova poročna dvorana v Domu na Vidmu	43
Festival vin na Bistriškem navdušil obiskovalce	44
Franc Poklar je praznoval stoti rojstni dan	46
VARSTVO OKOLJA	
Zbiranje kosovnih odpadkov »od vrat do vrat« v občini Ilirska Bistrica	55
SOCIALNO VARSTVO IN ZDRAVJE	
Prva demenci prijazna točka na Bistriškem	56
VGC Točka moči	60
Zdravstveni dom Ilirska Bistrica	62
KULTURA	
Ljubzensko obarvan 8. marec	66
Kaos in red v Pavlovčevi galeriji	67
ŠOLSTVO IN ŠPORT	
Hola, bodočim dijakom!	74
NAPOVED DOGODKOV	
Koledar dogodkov v aprilu	79
RAZVEDRILO	
Nagradna križanka Bistriških odmevov	80

Bistriški odmevi – glasilo Občine Ilirska Bistrica

Izdajatelj: Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **Uredniški odbor:** Boštjan Primc, Adrijana Kocjančič, Špela Barba, Maja Uljan, Stanislav Zver, Anja Zidar in Nevenka Ujčič | **Sedež uredništva:** Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica | **E-naslov:** odmevi@ilirska-bistrica.si | **Lektoriranje:** Tamara Rojc | **Oblikovanje:** Ida Demšar, Design Demšar d.o.o. | **Grafična priprava in tisk:** PRESENT d.o.o., Dolenjska cesta 43, 1000 Ljubljana | **Naklada:** 5330 izvodov | ISSN 2536-2917 | Glasilo brezplačno prejmejo vsa gospodinjstva v Občini Ilirska Bistrica. | Uredništvo si pridružuje pravico krajsanja prispevkov in spremembe naslovov. Avtorica nepodpisanih člankov je odgovorna urednica. Prispevkov ne honoriramo. | **Fotografije:** Marko Vidmar, Stanislav Zver, Studio Avenir, Marjan Krebelj, Tjaša Fajdiga, Simon Špilar, Špela Kreševič Frank, Tilen Smrdel, Tamara Valenčič, Anita Frank Tomažič, Matjaž Vrh, Helena Kalčič, Bojana Kalc, Mateja Kakež, Tjaša Kaluža, JP Komunala Ilirska Bistrica d.o.o., NK Bistrica, DSO Ilirska Bistrica, MPZ Dragotin Kette, ŽPS Kalina, DU Ilirska Bistrica, KŠIB, Literarno društvo Ilirska Bistrica, Knjižnica Makse Samsa, CSD Ilirska Bistrica, KŠIB, Gimnazija Ilirska Bistrica. | **Fotografija na naslovnici:** Tjaša Kaluža

DOGAJANJA V ZVEZI Z NAČRTOVANO GRADNJO SPREJEMNO- REGISTRACIJSKEGA CENTRA ZA MIGRANTE V JELŠANAH

Po dveh sejah občinskega sveta glede postavitve sprejemno-registracijskega centra za migrante v Jelšanah in preverjanju zakonitosti svetovalnega referenduma na to temo, ki naj bi bil po napovedih pravnikov najverjetneje nezakonit, so se prebivalci izpostavljenih krajevnih skupnosti organizirali v civilno iniciativo, ki od države zahteva, da varuje državno mejo, kot ji velewa zakon. Občina Ilirska Bistrica bo uporabila vsa pravna sredstva za preprečitev gradnje omenjenega centra na mejnem prehodu Jelšane.

3. SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

»Na osnovi sklepa, ki je bil sprejet na 10. izredni seji 6. septembra 2018 je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica pooblastil župana, da v primeru aktivnosti glede postavitve začasnega centra za migrante Občina Ilirska Bistrica izvede svetovalni referendum, s katerim se bodo občani in občanke opredelili glede tega vprašanja. Iz ministrstva za notranje zadeve smo dobili vlogo za lokacijsko informacijo, v kateri nas sprašujejo o možnostih umestitve določenega števila kontejnerjev, ki bodo priključeni na komunalno infrastrukturo, in o možnostih postavitve dveh začasnih objektov z od 600 do 1000 ležišč na prostoru mejnega prehoda Jelšane. Po informacijah komunalnega podjetja je izbran izvajalec, ki naj bi postavil ograjo, šotore in kontejnerje ter se je na Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., obrnil glede zkolichenja trase vodovoda. Iz ministrstva za notranje zadeve smo dobili potrditev, da se bo center vzpostavil v primeru potreb in takrat, ko bo varnostna situacija to zahtevala. Naša zahteva, da se ilirskobistriška občina izključi iz tovrstnih aktivnosti, ni bila uslišana, zato je pred nami pobuda

za razpis referenduma,« je na 3. seji OS Občine Ilirska Bistrica 21. februarja 2019 uvodoma povedal župan Emil Rojc.

»V času nezakonitih prestopov meje beležimo večje število vlomov v vikende in lovske koč. Na začetku so vlomilci iskali hrano in oblačila, sedaj pa uničujejo okna, vrata in pohištvo ter popolnoma izpraznijo objekte. Na trasah, ki jih migranti uporabljajo, se pojavljata strah in nelagodje, ljudje pa s skepso gledajo na tujce, ki se v večernih urah sprehajajo po občini – predvsem po Novokračinah, Jelšanah in Brkinih. Po uradnih podatkih naj bi naši organi lani prijeli 10.000 migrantov, ki so nezakonito prestopili mejo – od tega na območju naše občine 2500, kar je četrtina vseh,« je težave, ki so postale del bistriškega vsakdana, izpostavil župan Rojc in prisotne vprašal, če bodo s tem centrom občanke in občani bolj varni.

Po nameri države bi 250 prebivalcev naselja Jelšane v bližini svojih domov imelo center za tujce, v katerem bi država namestila nekaj sto migrantov, je opozoril župan in izpostavil problem uspešne obuditve turističnih zmogljivosti na Sviščakih in ob jezeru Mola, saj »ne gre zanemariti vtisa, ki ga bodo dobili turisti

ob vstopu v državo, ko bodo na mejnem prehodu Jelšane videli sto migrantov, ki jih zadržuje policija, ali kako bodo turisti kampirali ob jezeru, če se bodo mimo njih sprehajali migranti«.

»Po neuradnih podatkih naj bi v naši občini državno mejo, ki je dolga približno 60 km, na izmeno varovalo približno 30 policistov. Policisti, ki so na razpolago, varujejo zgolj prometnice, ostali deli meje pa ostajajo nezavarovani zaradi težje konfiguracije terena. Trenutno je na našem območju premalo policistov, zato Ministrstvo za notranje zadeve RS pozivam, da sprejme takšne ukrepe, ki bodo omogočili neprodušno zaporo meje, kot jo ima Madžarska in tako preprečili nezakonite prehode meje po naši zakonodaji,« je predstavitev svojega pogleda na migrantsko problematiko zaključil župan Rojc.

Vladni predstavnik: »Ne ustvarjajte vtisa izrednih razmer!«

Kot predstavnik ministrstva za notranje zadeve se je seje udeležil generalni direktor Direktorata za policijo in druge varnostne naloge mag. Lado Bradač, ki je svetnikom zagotovil, da se od obiska ministra 9. oktobra lani razmere niso

spremenile in bo sprejemno-registracijski center v Jelšanah služil zgolj kot krepitev mejne policijske postaje Jelšane v primeru povečanja ilegalnih prehodov meje. Predstavnik vlade je izrazil dvom v izpeljavo svetovalnega referenduma in opozoril na sodbi upravnega sodišča, ki sta v preteklosti že preprečili izvedbo referenduma v Velenju in Črnomlju.

Načrtovan sprejemno-registracijski center na mejnem prehodu Jelšane naj bi bil zgolj podaljšana roka policijske postaje, kjer obravnavajo vse, ki nezakonito vstopijo v našo državo; ugotovijo, na katerem mestu so nelegalno prestopili mejo; jih oskrbijo s hrano, pijačo, oblačili in kjer počakajo do zaključka postopka. Po treh dneh bi bili migranti razporejeni v azilni dom, center za tujce ali pa vrnjeni v Republiko Hrvaško.

Direktor Policijske uprave Koper Danimir Rebec je zagotovil, da trenutno beležijo vpad ilegalnih prehodov meje, ki jo varujejo s tehničnimi sredstvi, ki kanalizirajo tokove na določena mesta; mejo pa nadzorujejo tudi s helikopterjem in brezpilotnimi letali Slovenske vojske, s službenimi psi, s prerezporejenimi policisti z drugih postaj in s pomočjo hrvaških policistov. Poudaril je, da je lani 97 sprovajalcev končalo v koprskem priporu, letos pa jih je za zapahi že 10.

Kljub uspešnim akcijam policije je župan Rojc pojasnil, da ljudje dnevno opazajo migrante, ki hodijo po naši občini in kradejo ter vlamljajo v objekte, zato se ne more strinjati z izjavo, da je državna meja dobro varovana in dodal, da trenutno stanje za Bistričane predstavlja velik problem.

Svetniki podprli izvedbo referenduma

Aleš Zidar je dejal, da nasprotuje postavitvi tovrstnega centra, a se hkrati sprašuje, če je smiselno vložiti 45.000 evrov v referendum, za katerega vemo, kako bo potekal. »Odločitev prejšnjega občinskega sveta velja in referendum ne potrebujemo, zato ta denar raje porabimo za kaj drugega,« je predlagal.

Andrej Batista je povedal, da bo podprl sklep o razpisu svetovalnega referenduma, saj je »referendum najvišja oblika

demokracije in prav je, da se občanke in občani o tem izrečejo«. Batista je dodal, da centru nasprotuje, saj meni, da z njegovo postavitvijo ne bo prišlo do povečanja varnosti.

Tudi Borut Rojc je nasprotoval nastanitvi ilegalnih migrantov na območju Jelšan, saj meni, da bo njihova oskrba sčasoma prešla na pleča občine; izpostavil pa je tudi bližino osnovne šole, ki se nahaja le nekaj sto metrov od lokacije centra. Skrbijo ga tudi morebitne nalezljive bolezni. Rešitev vidi v nepredušno zaprti meji po vzoru Madžarske, migrante pa naj naložijo in peljejo v Ljubljano.

Svetnik Dušan Grbec je izpostavil zdravstveno škodljivost odpadkov, ki jih migranti puščajo za seboj. Povedal je, da policiji ne zaupa več in se vprašal, v kakšni demokraciji živimo, če ljudem ne dovolijo izraziti svoje volje.

Zdravko Kirn je razložil, da sta strpnost in pripravljenost pomagati migrantom zamenjali jeza in strah zaradi vlomov in krajev. »Naša občina je poligon, kjer državne odločitve za naše občane prinašajo neposredne posledice.« Dejal je, da smo včasih imeli vojašnice, sedaj imamo kolone vozil, saj avtoceste ni na vidiku, država pa nam želi naprtiti še center za migrante.

Nevenka Tomšič je dejala, da bi država morala prisluhniti občanom, ki se ne počutijo varni, in upoštevati sklep občinskega sveta. »Želimo si spremembe in varno občino.« Predlagala je, naj država zagotovi subvencijo za zavarovanje premoženja občanov, ki so jim migranti povzročili škodo.

Robert Šircelj je dodal, da bi ukrepe, kot je sprejemno-registracijski center, lažje sprejeli, če bi država zagotovila večje varovanje in ne bi bilo sprehodov po naseljih.

Na glasovanju o sklepu za razpis svetovalnega referenduma je vseh dvajset prisotnih svetnikov soglasno pritrdilo, naj občani jasno izrazijo svoje mnenje o sprejemno-registracijskem centru na svetovalnem referendumu. Župan Rojc je ob zaključku seje zagotovil, da bo Občina Ilirska Bistrica v vsakem primeru izpodbijala zakonitost postavitve spre-

jemno-registracijskega centra v Jelšanah ne glede na referendum.

PREVERJANJE ZAKONITOSTI SVETOVALNEGA REFERENDUMA

Ker je župan odgovoren za zakonitost poslovanja Občine Ilirska Bistrica in za zakonitost sklepov Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica, so na Občini Ilirska Bistrica za pravno mnenje glede zakonitosti svetovalnega referenduma zaprosili Službo za lokalno samoupravo na Ministrstvu za javno upravo, ki je pritrdila opozorilu vladnega predstavnika o nezakonitosti sklepa: »Občinski svet lahko v skladu s 46.b členom Zakona o lokalni samoupravi razpiše svetovalni referendum o posameznih vprašanjih iz svoje pristojnosti. Iz zakona torej izhajata dva pogoja: 1. svetovalni referendum razpiše občinski svet in 2. vsebina referenduma se mora nanašati na vprašanje iz pristojnosti občine. Prvi pogoj je sicer izpolnjen, čeprav referendum občinski svet razpiše z odlokom in ne s sklepom, ne glede na to pa ima sprejeti sklep naravo splošnega akta. Glede drugega vsebinskega pogoja pa ugotavljamo, da v skladu z veljavno zakonodajo migrantska politika ni v pristojnosti občin, zato je sprejeti sklep nezakonit.«

Mnenju vladne službe sta se pridružili še dve mnenji odvetniških pisarn, ki sta

si enotni, da je omenjeni sklep najverjetneje nezakonit.

4. SEJA OBČINSKEGA SVETA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

Skladno s priporočili vseh treh pravnih mnenj o nezakonnosti sklepa o svetovalnem referendumu je župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc občinski svet pozval k ponovnemu glasovanju o tej temi.

»V kolikor občinski svet ponovno izglasuje ta sklep, sem ga dolžan zadržati in ga poslati v presojo upravnemu sodišču, ki bo dokončno odločilo, ali je sklep zakonit ali ne. V primeru, da bi upravno sodišče odločilo, da je ta sklep zakonit, bomo referendum izvedli,« je na 4. seji OS Občine Ilirska Bistrica 6. marca 2019 pojasnil župan Rojc. Pred ponovnim glasovanjem so svetniki dobili možnost obrazložitve glasu.

Nevenka Tomšič je povedala, da je treba izraziti in potrditi voljo občanov, zato bosta s kolego iz svetniške skupine glasovala za.

Aleš Zidar je dejal, da njihov pomislek o nepotrebnosti porabi občinskih sredstev za referendum odpade, zato bosta s kolegico ponovno glasovala za potrditev sklepa.

Andrej Batista je menil, da je nad zakonom ustava, ki določa volilno pravico in pravico do referendumu ter opozoril na

možnost ustavne presoje o razpisu referendumu pred ustavnim sodiščem v primeru neuspeha na upravnem sodišču.

Tudi svetniška skupina z Dušanom Grbcom na čelu je še enkrat podprla sklep, ki ni nezakonit, saj ustava državljanom omogoča, da se izjasnijo o tej zadevi.

Andrej Černigoj je kot zadnji še enkrat podprl ta referendum, zato da se izkoristijo vsa možna pravna sredstva v državi in oblast dobi ljudstvo.

Svetniki so omenjeni sklep vnovič potrdili z 19 glasovi za in dvema proti.

OBLIKOVANJE CIVILNE INICIATIVE ZA VAROVANO MEJO

»Ost bo usmerjena na državo. Od države moramo zahtevati, da opravi svojo nalogu in s policijo, vojsko ter vsemi ostalimi tehničnimi sredstvi zagotovi varovanje meje in varnost ljudi,« je poudaril vodja civilne iniciative in predsednik Krajevne skupnosti Jelšane Ivan Ceglar, ki so mu potrdili predstavniki vseh ogroženih krajevnih skupnosti (Zabiče, Novokračine, Kuteževo, Jelšane in Podgrad) ter predstavniki kar šestih strank in list iz občinskega sveta (SD, SDS, NSi, Desus, Lista sveži in Lista Aleša Zidarja).

»Z zakonom je določeno, da se državna meja varuje in da je prehod čez državno mejo urejen na način, kot ga predpisuje

zakon, zato ne more kdor koli prehajati državne meje brez dokumentov. Če je nekaj z zakonom določeno, imamo pravico to od države tudi zahtevati. To je bistvo, ki ga moramo v naših akcijah tudi poudarjati,« je pravno podlago vzpostavitve civilne iniciative na ustanovitvenem sestanku, ki se je odvijal v sredo, 13. marca 2019, v prostorih jelšanskega gasilskega doma poudaril ilirskobistriški župan Emil Rojc. Če bi se meja varovala dosledno po črki zakona, sprejemno-registracijskega centra sploh ne bi potrebovali. Čeprav Občina Ilirska Bistrica materialno ne sme podpirati civilne iniciative, se župan Rojc z njenimi mnenji v celoti strinja in ji bo tudi pomagal na način, ki ga omogoča zakonodaja.

Novoustanovljeni civilni iniciativi z več kot tridesetimi člani, ki so strnili glave, ker svetovalnega referendumu po vsej verjetnosti ne bo mogoče izvesti, je pravno pomoč ponudil svetnik Andrej Batista iz Liste sveži, svetnik stranke NSi Andrej Černigoj pa bo poskušal pomagati tudi preko evropskih institucij in diplomacije.

»Ljudje, ki tukaj živimo, imamo pravico zahtevati, kar nam zagotavlja ustava, in sicer da živimo varno življenje,« je dejal Dušan Grbec iz SDS. Prvi korak k varnejšemu življenju pa bo zagotovo zbiranje podpisov za peticijo proti postavitvi sprejemno-registracijskega centra v Jelšanah, v prihodnje pa je v načrtu protestni pohod do mejnega prehoda in do lokacij nezakonitih prehodov meje.

ZAKONITOST RAVNANJA DRŽAVE JE POD VPRAŠAJEM

Kot je župan Emil Rojc napovedal na zadnjih dveh sejah občinskega sveta, bo Občina Ilirska Bistrica uporabila vsa pravna sredstva za preprečitev gradnje sprejemno-registracijskega centra na območju mejnega prehoda Jelšane in v skladu s podano obljubo je občina za nasvet zaprosila Odvetniško pisarno Mužina, Žvipelj in partnerji, d. o. o. Odvetniška pisarna je po pooblastilu Občine Ilirska Bistrica pripravila dopis, v katerem državne uradnike opozarja na to, da je njihovo dejanje po mnenju bistriške občine nezakonito. V nadaljevanju objavljamo celoten dokument. ●

PISMO OBČINE ILIRSKA BISTRICA URADU VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE ZA OSKRBO IN INTEGRACIJO MIGRANTOV

OPOZORILO NA NEDOPUSTNOST POSTOPANJA IN POZIV NA PRENEHANJE Z AKTIVNOSTMI ZA IZGRADNJO SPREJEMNEGA REGISTRskega CENTRA NA OBMOČJU MEJNEGA PREHODA JELŠANE

Ljubljana, 15. 3. 2019

Spoštovani!

Po pooblastilu Občine Ilirska Bistrica vam pišemo v zvezi z vašo namero za ureditev (z vaše strani poimenovanega) sprejemnega registrskega centra na območju občine Ilirska Bistrica, kot izhaja iz vaše vloge za izdajo lokacijske informacije z dne 25. 1. 2019. V tej zvezi vas opozarjamo, da bi bila realizacija vaše namere po naši oceni evidentno protipravna tako z vidika prostorskih kot tudi okoljskih predpisov oziroma posledic.

Kot prvo iz pridobljenega strokovnega mnenja občinskega urbanista, ki ga prilagamo k temu pozivu, izhaja, da v DLN za predmetno območje za gradnjo, po kateri izkazuje namero, sploh ni urejene pravne podlage. Gradnja v nasprotju z veljavnimi prostorskimi akti, kot jo predvidevate, je pravno nedopustna z vidika ureditve poseganja v prostor.

Kot drugo pa izražamo znatno skrb z vidika evidentno prekomerne okoljske obremenitve predvidenega objekta. Po naši oceni bo glede na gabarite objekta, kot ste jih navedli v vaši vlogi za izdajo lokacijske informacije, tj. kar 15 x 50 metrov, in tudi glede na veliko koncentracijo ljudi v tovrstnih centrih, kot jo je glede na dosedanje izkušnje utemeljeno pričakovati, večkratno presežena najvišja zmogljivost čistilne naprave na dani lokaciji, ki znaša 140 PE. Komunalna opremljenost na predmetni lokaciji tako nikakor ne bi mogla prenesti postavitev sprejemnega registrskega centra na z vaše strani predvideni lokaciji brez protipravnih obremenitev okolja.

Naslovniki te vloge se po njenem prejetju ne bodo mogli več v ničemer sklicevati na to, da za protipravnost ravnanj tako z vidika prostorskih kot tudi okoljskih predpisov oziroma posledic niso vedeli ali so bili pri tem zavedeni s strani notranjih ali zunanjih sodelavcev.

Iz navedenih razlogov vas pozivamo, da do morebitne spremembe državnih prostorskih aktov (glede katere občina izraža interes, da pri njej sodeluje) in vnaprejšnje popolne odprave možnosti za kakršna koli prekomerna bremena za okolje v naši občini, nemudoma prekinete z vsemi postopki postavitve t.i. sprejemnega registrskega centra, katerega realizacija bi poleg očitne nezakonitosti (tako kot že dosedanje ravnanja)

predstavljala tudi neupravičeno porabo sredstev državnega proračuna.

Glede na okoljski riziko vaše namere in nevarnost za okolje, ki jo po oceni Občine Ilirska Bistrica prinaša, ta dopis pošiljamo tudi v vednost in obravnavanje inšpekcijskim službam, pristojnim za varovanje okolja.

Obveščamo vas, da v kolikor bo po preučitvi vseh okoliščin predmetne zadeve občina menila, da so izpolnjeni znaki kaznivega dejanja, bo v zvezi z v tej vlogi zatrjevanim protipravnim postopanjem predstojnika Urada Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov in drugih s takšnim protipravnim postopanjem povezanih oseb podala ustrezne predloge pristojnim organom. ●

Lep pozdrav

Občina Ilirska Bistrica
zanj po pooblastilu

Odvetniška pisarna Mužina, Žvipelj in partnerji, d. o. o.

PRILOGE:

- Pooblastilo
- Strokovno mnenje občinskega urbanista z dne 15. 2. 2019, št. mnenja ou-y-2-2019 (št. zadeve 3500-2/2019-1)

Poslati priporočeno s povratnico:

- Urad Vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov, Cesta v Gorice 15, 1000 Ljubljana
- V vednost: Ministrstvo za notranje zadeve, mag. Sandi Čurin, Štefanova ulica 2, 1501 Ljubljana
- V vednost: Ministrstvo za javno upravo, Služba za lokalno samoupravo, dr. Roman Lavtar, Tržaška cesta 21, 1000 Ljubljana
- V vednost: Inšpektorat RS za okolje in prostor, Dunajska cesta 58, 1000 Ljubljana
- V vednost: Občina Ilirska Bistrica, Komunalna inšpekcija, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica

ZAKON o nadzoru državne meje (ZNDM-2) v svojem 2. členu določa namen nadzora državne meje, in sicer:

»Nadzor državne meje se opravlja z namenom, da se:

- zavarujeta življenje in zdravje ljudi;
- preprečujejo in odkrivajo kazniva dejanja in prekrški ter odkrivajo in prijema njihovi storilci;
- preprečujejo nedovoljene migracije;
- zagotavlja varnost ljudi, premoženja in okolja;
- preprečujejo in odkrivajo druge nevarnosti za javno varnost in red.«

V 4. členu (ZNDM-2) določa organ, ki nadzira državno mejo: »Za nadzor državne meje je pristojna policija.«

Skupaj s pojavom nezakonitih migracij, s katerimi se v Občini Ilirska Bistrica srečujemo že nekaj let, se je povečalo število vlomov predvsem v stavbe, ki jih

naši občani uporabljajo zgolj občasno, kot so: vikendi, lovske kočice in objekti, ki jih krajanje uporabljajo za shrambo svojih stvari. V pasu nekaj kilometrov ob državni meji se je po pripovedovanju domačinov močno povečalo število nelegalnih odlagališč oblačil in obutve. Za omenjena odlagališča ne vemo, ali vplivajo na zdravje ljudi; prav tako ne vemo, kako vplivajo na okolje. Glede na dejstvo, da so opažena odlagališča na koridorjih, v katerih domačini opažajo večje skupine nezakonitih migrantov, obstaja velika verjetnost, da so povzročitelji ravno osebe, ki nezakonito prestopajo državno mejo. Po uradnih podatkih je policija v preteklem letu na območju občine Ilirska Bistrica prijela več kot dva tisoč oseb, ki so nezakonito prestopile državno mejo, kar pomeni, da so se te osebe prosto gibale v notranjosti države. Poleg oseb, ki jih je policija prijela,

prebivalci Brkinov poročajo o opažanju večjih skupin ljudi, ki se v večernih urah gibljejo v smeri občine Divača oziroma v smeri Italije, iz česar lahko sklepamo, da je v letu 2018 našo občino nezakonito prečkalo več tisoč oseb. Srečanja s skupinami tujcev, ki so nezakonito prestopili državno mejo in jih občani srečujejo na območju celotne občine, povzročajo nelagodje in zaskrbljenost. Občani so prisiljeni spreminjati svoje ustaljene navade, kot so: zaklepanje domov v času krajše odsotnosti, sprehodi v naravi in zadrževanje na prostem v večernih urah.

Iz zgoraj navedenega je razvidno, do so občanom občine Ilirska Bistrica kršene vse pravice, ki nam jih zagotavlja ZAKON o nadzoru državne meje v svojem 2. členu, zato se strinjam s prizadevanji Civilne iniciative za varovano mejo. Obenem pozivam policijo, da v skladu s 4. členom ZNDM-2 začne ukrepati tako, kot ji velewa zakon v 2. členu. ●

Emil Rojc, župan

V CIVILNI INICIATIVI ZA VAROVANO MEJO

se zavzemamo za varovanje SCHENGENSKE državne meje v skladu z zakonom. Od državnih organov zahtevamo, da se SCHENGENSKA državna meja s policijo, vojsko in vsemi tehničnimi sredstvi varuje tako, da ilegalni prehodi meje ne bodo več mogoči. Če teh prehodov ne bo, potem sprejemno-registracijski center ne bo potreben. Iz tega razloga mu tudi nasprotujemo. V kolikor slovenska policija in vojska nimata dovolj pripadnikov za

varovanje SCHENGENSKE meje, zahtevamo, da se na mejo namesti enote FRONTEx-a.

Odkar so se pojavili množični ilegalni prehodi naše južne meje, se ljudje na tem območju srečujejo z vedno večjim številom vlomov, kar med njimi povzroča nelagodje in strah. Ljudje zaradi vse pogostejših srečanj z ilegalnimi migranti izgubljajo občutek svobode in varnosti. Domačini se bojijo tudi odpadkov, ki jih ilegalni migranti puščajo za sabo, saj jih je strah morebitnih nalezljivih bolezni.

Po našem mnenju je trenutno stanje nesprejemljivo, zato smo se v Civilni iniciativi za varovano mejo zbrali posamezniki z različnih list, političnih strank, predstavniki krajevnih skupnosti, pa tudi tisti, ki v politiki sploh nismo dejavni. Na osnovi tega vabimo vse, ki bi se nam želeli pridružiti, da to storijo. Med nami ni prostora za versko, rasno, politično ali kakršno koli drugo nestrpnost! To je pogoj, od katerega ne odstopamo! ●

Civilna iniciativa za varovano mejo

SPOŠTOVANI MINISTER BOŠTJAN POKLUKAR!

Na sestanku 9. 10. 2019 na Občini Ilirska Bistrica ste občanom zagotovili, da bo Ministrstvo za notranje zadeve zagotovilo učinkovito varovanje državne meje na območju občine Ilirska Bistrica.

Po neuradnih informacijah mejo na območju naše občine v dolžini približno 60 km varuje približno deset policistov na izmeno, kar pomeni, da lahko varujejo le prometnice, medtem ko je ostali večji del meje nezaščiten. Posledica tega je, da se tujci, ki so »izgubili vse dokumente razen mobilnega telefona«, predvsem v večernih urah v velikem številu sprehajajo po občini. V zadnjem času beležimo velik porast vlomov v objekte, ki jih občani le občasno uporabljajo za bivanje, kot so na primer lovske koče in vikendi. Nekateri od teh objektov so bili že večkrat zapored tarča vlomov. Če so povzročitelji v preteklosti v objektih iskali predvsem hrano in oblačila, smo sedaj priča razdejanju vključno z uničenjem stekel in pohištva. Ne samo da so skupine migrantov, ki se prosto sprehajajo, najverjetnejši povzročitelji škode, tudi med prebivalci, ki se nahajajo na njihovih že ustaljenih poteh, se pojavljata nelagodje in občutek strahu.

Kot sami dobro veste, preko meje med BiH in Hrvaško prihaja veliko število ilegalnih migrantov. Po uradnih podatkih jih naši policisti ujamejo približno deset tisoč letno in večino vrnejo na Hrvaško. Zelo verjetno jih je še desetkrat toliko, ki jih naši policisti ne uspejo ujeti. Od ilegalnih migrantov, ki jih naši organi vrnejo Hrvatom, njihovi organi zahtevajo,

da v določenem roku zapustijo državo. Postavi se vprašanje, kam ti ljudje odidejo. Meja med Hrvaško in Madžarsko je neprodušno zaprta, torej na Madžarsko ne gredo. V izvirne države kot sta Pakistan in Alžirija tudi zagotovo ne. Če bi se vračali v BiH, bi se njihovo število tam enormno povečevalo, kar se tudi ne dogaja. Edina razlaga je, da ponovno poskušajo nezakonito prestopiti našo mejo. To dokazujejo tudi uradni podatki, ki govorijo, da so nekateri desetkrat in več poskušali prečkati mejo, preden so pri nas zaprosili za azil. Ravno tako je iz uradnih podatkov razvidno, da jih je od približno 2800, ki so pri nas zaprosili za azil, 2500 »izpuhtelo«.

Glede na povedano menimo, da vsem, ki so se odločili, da bodo preko Slovenije prišli v EU, to prej ali slej uspe, če ne ob prvem poskusu pa po desetem. Sprašujemo vas: **»Ali se bo število ilegalnih prehodov meje zaradi postavitve sprejemno-registracijskega centra na mejnem prehodu Jelšane zmanjšalo in bomo posledično občani bolj varni?«**

Odgovor je NE. Migrante boste le skoncentrirali na enem mestu, jih po končanem postopku vrnil v Hrvaško, od koder se bodo ponovno vrnil v Slovenijo. Ob tem ne gre zanemariti dejstva, da se nahaja načrtovana kapaciteta centra s približno 600 ležišči poleg naselja Jelšane z 250 prebivalci. Čeprav zagotavljate, da bo v primeru obratovanja center dobro varovan in se pridržane osebe ne bodo mogle prosto gibati, smo neuradno izvedeli, da naj bi bil center varovan z 2,5 m visoko betonsko ograjo. Upamo, da se strinjate, da takšna ograja za mlade fante ne predstavlja omembe vredne ovire.

Postavlja se tudi vprašanje o smiselnosti »sizifovega dela«, ki ga Vlada RS oziroma vaše ministrstvo nalaga slovenskim policistom s tem, ko od njih zahteva, da tudi desetkrat ujamejo istega prebivalca in ga vrnejo na Hrvaško, čeprav vsi zelo dobro vemo, da se bo vsakokrat vrnil v Slovenijo. Upamo, da se strinjate

z našim mnenjem, da je takšno početje nerazumna potrat proračunskega denarja.

SPOŠTOVANI MINISTER,

naloga policije, je varovanje državne meje v smislu, da se prepreči nezakonite prehode. Glede na veliko število migrantov, o katerih poročajo prebivalci iz osrčja Brkinov, menimo, da tega cilja slovenska policija trenutno ne dosega. Ravno tako ugotavljamo, da obljube o varovanju meje, ki ste jo dali na sestanku 9. 10. 2018 na Občini Ilirska Bistrica, ne izpolnujete. S tem ne mislimo, da slovenski policisti delajo slabo. Prepričani smo, da delajo vse, kar je v njihovi moči, vendar glede na njihovo število in pogoje, ki jih imajo, od njih ni mogoče pričakovati več.

Ponovno vas pozivamo, da razmislite o smiselnosti vzpostavitve sprejemno-registracijskega centra v Občini Ilirska Bistrica in o posledicah, ki jih bo imela vaša odločitev za naše občane.

Čeprav v vašem dopisu št. 020-113/2018/10 Občini Ilirska Bistrica z dne 13. 2. 2019 navajate, da »stvari še vedno napačno razumemo in pogosto napačno interpretiramo«, vam zagotavljamo, da zelo dobro razumemo probleme, ki jih imajo naši občani z nezakonitimi migracijami. Prav tako zelo dobro razumemo, kaj pomeni nekontroliran tok ljudi skozi turistična območja za občinsko gospodarstvo in kakšno sliko si bodo o tem prostoru ustvarili turisti, ki bodo vstopali v našo občino na mejnem prehodu Jelšane, kjer bo slovenska policija tik ob cesti za mrežo zadrževala nekaj sto ljudi.

Prepričani smo, da je dolgoročno mogoče problem migracij rešiti le s sodelovanjem med razvitimi državami in državami tretjega sveta, v katerih trenutno ljudje živijo v razmerah, ki jih civiliziran svet ne bi smel dopustiti. Žal se o takšnem reševanju problema migracij v javnosti ne govori. Dokler Evropa in ostali razviti svet ne bosta odpravila vzroka migraciji na izvoru, vas pozivamo, da sprejmete ukrepe za zaščito državne meje, ki

bodo brezpogojno preprečevali nezakonito vstopanje v Slovenijo. V kolikor bo ta pogoj izpolnjen, bo odpadla potreba po vzpostavitvi sprejemno-registracijskih centrov kjer koli po državi.

Ob tem ponovno poudarjamo, kot smo v naši sredini že velikokrat izjavili, da je v naši občini dobrodošel vsakdo, ki pri nas zaprosi za bivanje na osnovi veljavnih dokumentov, in v primeru, da mu naša skupnost lahko zagotovi delovno

mesto in prostor za bivanje. Ljudi, ki po rodu niso Slovenci in smo jih v našo občino sprejeli na omenjen način, je zelo veliko in z njimi uspešno sobivamo v obojestransko korist in zadovoljstvo. ●

Občinska organizacija SD Ilirska Bistrica

SLS PROTI POSTAVITVI SPREJEMNO-REGISTRACIJSKEGA CENTRA V JELŠANAH

Občinski odbor SLS Ilirska Bistrica odločno nasprotuje postavitvi sprejemno-registracijskega centra za migrante v Ilirski Bistrici. Ob tem izražamo podporo novo ustanovljeni Civilni iniciativi za varovano mejo pri njihovih prizadevanjih za varovanje obstoječe schengenske meje v skladu z zakonom. Nerazumljivo in nesprejemljivo je, da kot lokalna skupnost nimamo podlage v zakonu za izvedbo posvetovalnega referenduma o preverjanju, kaj si o tem centru mislijo in želijo občani. Starše

naših otrok skrbi, da bi se s postavitvijo takega centra občutno zmanjšala varnost otrok in ostalih prebivalcev, ki so zaradi bolezni, onemoglosti ali drugih življenjskih težav slabše mobilni. Prepričani smo, da bi morali spremeniti svoj že utečen način življenja. Domačini si v večernih urah tako ne upajo več zapuščati svojih domov, saj jih skrbi osebna varnost in varnost njihovega premoženja. Znani so nam pogosti primeri vlomov v domove, kar ima za posledico povzročitev večje materialne škode na objektih in opremi, tatvine hrane, osebnih predmetov in prevoznih sredstev. Dodatno zaskrbljenost lokalnega prebivalstva razumemo, saj bi ob tem prihajalo do povečanih možnosti konfliktov zaradi povsem različnih načinov življenja. Skrb zbujajoče je tudi vprašanje zavrženih odpadkov v naravi, higiene in zdravstvenega stanja migrantov. Dodat-

no nas skrbi način, kako se pripravljajo postavitve teh centrov po Sloveniji, saj se s prikrivanjem določenih podatkov, predvsem pa z izključevanjem lokalnih prebivalcev, sprožajo dodatni dvomi tudi o tem, ali gre za začasno postavitve centra ali pa se začasnost, kar se je že marsikdaj zgodilo, spremeni v dolgoročno stanje, česar pa si resnično ne želimo in ne podpiramo.

V SLS smo solidarni z begunci z vojnih območij, kot so matere z otroki in starejši. Po drugi strani pa odločno nasprotujemo odprtosti države za nezakonite migrante iz že prej omenjenih varnostnih razlogov. SLS bo tudi v bodoče podprla vse aktivnosti, ki bodo šle v smeri, da se v Ilirski Bistrici ne postavi sprejemno-registracijskega centra za migrante. ●

Občinski odbor SLS Ilirska Bistrica

SPOŠTOVANI PREDSEDNIK VLADE RS, MINISTER BOŠTJAN POKLUKAR IN OSTALI MINISTRI!

V stranki NSi Ilirska Bistrica smo s strani občanov v zadnjem času dobili kar nekaj informacij o naraščanju števila prehodov migrantov skozi vasi in samo mesto. Srečanja z migranti in ljudeh povzročajo strah, neprijetnost in nelagodje. Migrante je tako rekoč moč srečati povsod, saj hodijo po vsej občini in to kadar koli, tudi podnevi. Tako so občani v nenehnem strahu in se ne počutijo varne niti

doma, kaj šele na prostem in v naravi, kjer je takih srečanj še več. Eden temeljnih ciljev stranke NSi je varnost državljanov in državljanke, ki je v zadnjem času pri občanil Ilirske Bistrice, pa tudi pri ostalih državljanil, še kako oskrunjena. Občani so bolj ali manj prepuščeni sami sebi. Policija kljub klicu oziroma prijavi reagira prepočasi, saj je policistov na tem področju premalo, da bi zagotovili popolno varnost občank in občanov ter hkrati opravljali svoje delo. Zato vas pozivamo, da zagotovite večje število ljudi, ki bodo varovali to področje – ne samo mejo s Hrvaško ampak celotno občino. Čeprav se zdi, da mediji pogosto zamolčijo, kaj se dogaja na širšem območju

meje s Hrvaško, je med prebivalci občine popolnoma jasno, da se migracije dogajajo vsakodnevno in to v velikem številu. Skoraj ni dneva, da se ne bi med prebivalci slišala vest o tem, kako so ujeli skupino migrantov. Pravzaprav občani trdijo, da to niso več migracije, kot smo jih bili vajeni v letih prvega migracijskega vala, ampak gre za organizirane združbe tihotapcev, ki imajo v občini določena mesta, kjer prevzemajo oziroma odložijo migrante za nadaljnji prevoz. Na teh mestih si migranti postavijo nekakšen tabor, dobijo iz neznanih virov obleke in pripomočke za osebno higieno, hrano ipd. Tako so v občini nastala divja odlagališča predvsem na zasebnih zemljiščih. Domačini in la-

stniki zemljišč, kjer so taka odlagališča, poskušajo to nesnago očistiti, ampak se obenem bojijo, da bi se z nepravilnim ravnanjem s temi smetmi poškodovali ali nalezli bolezni, ki jih lahko prinašajo ti ljudje. Prav zato se sprašujemo, kdo bo nosil odgovornost za te stvari. Kdo bo čistil gozdove, polja ipd.? Menimo, da bi morali biti lastniki teh parcel razbremenjeni te odgovornosti in bi za to morala poskrbeti država.

Kot vemo, je bilo v preteklih tednih kar nekaj govora o ponovnem vprašanju glede registracijskega centra za migrante v vasi Jelšane. Naj takoj na začetku povemo, da takemu načinu zadrževanja migrantov v naši občini in samemu centru za migrante ostro nasprotujemo! Zopet bi želeli poudariti varnost vaščanov Jelšan in ostalih občanov. Ali je sploh primerno, da se tak center gradi v neposredni bližini vasi? Bo poskrbljeno za dodatno varnost občanov? Kako se bo zagotavljalo dodatno varovanje ljudi

in lastnine? Ali bo dovolj poskrbljeno za varnost, da ti ljudje ne bodo prosto prehajali skozi predvideno ograjo migracijskega centra? Je država pripravljena poskrbeti za zadostno število zdravstvenega kadra, ki bo oskrbovalo te ljudi, saj občani vemo, da bi nam dodatna obremenitev zdravstvenega kadra ilirskobistriškega zdravstvenega doma odtegnila pravico do zdravnika?

Iz različnih virov je moč ugotoviti, da so migranti, ki prihajajo v našo državo bolj ali manj mlajši moški na vrhuncu svoje moči. Zavedamo se, da so sposobni takšnih in drugačnih kaznivih dejanj. Kot se sliši iz medijev, so nasilje in kriminalna dejanja med samimi migranti in nad ljudmi, ki jih migranti na svoji poti srečujejo, v porastu, zato poudarjamo in si želimo, da bi našim državljanom omogočili dostojno življenje brez strahu. Vsako kršitev in kaznivo dejanje je potrebno obravnavati takoj in kršitelja naših zakonov (tudi nepravilnega preč-

kanja meje) takoj izgnati iz države. Varnost naših občanov je za nas na prvem mestu in zanjo bomo naredili vse. Nena zadnje nam varovanje naše meje omogoča evropska zakonodaja. Menimo, da je prehajanje meje ali ozemlja države zakonsko določeno, kar naj bi veljajo za vse enako. V kolikor je prehajanje meje ugotovljeno kot nelegalno, ga je potrebno primerno kaznovati.

Spoštovani predsednik Vlade RS in ostali nagovorjeni, še enkrat vas pozivamo na premišljeno ravnanje pri postavitvi registracijskega centra za migrante, saj ta ne bo negativno vplival le na našo občino temveč tudi na našo državo in njen ugled; da poskrbite za večjo varnost občanov Ilirske Bistrice in njihovo dostojno življenje. Želimo si tudi boljše komunikacije in osveščanja s strani državne politike ter vzpostavitve enotnega mnjenja. ●

Občinski odbor NSi Ilirska Bistrica

IZJAVA OO SDS ILIRSKA BISTRICA O NAMERI VLADE RS, DA NA MEJNEM PREHODU JELŠANE POSTAVI SPREJEMNO-REGISTRACIJSKI CENTER ZA MNOŽIČNE ILEGALNE MIGRANTE

Občinski odbor SDS Ilirska Bistrica **nasprotuje vladni nameri, da se v naši občini na mejnem prehodu Jelšane (ali na kateri koli lokaciji v naši občini) zgradi sprejemno-registracijski center, ki bo služil oskrbi in integraciji migrantov ter »poskrbel tudi za primer večjega prihoda pribežnikov«, kot je zapisala direktorica Ura da vlade RS za oskrbo in integracijo migrantov mag. Mojca Špec Potočar v pismu, ki ga je naslovila na župana Občine Ilirska Bistrica, 22. 8. 2018.**

Obrazložitev:

Občani Ilirske Bistrice ugotavljamo, da se je z ilegalnimi množičnimi migracijami drastično poslabšala kvaliteta našega bivanja. Ugotavljamo, da se ne počutimo več varne, saj se migranti dnevno pojavljajo v naši bližini. Po naših gozdovih in sprehajalnih poteh za sabo puščajo večjo količino odpadkov in smeti, ponošenih oblek, spalnih vreč, pločevink in konzerv, plastičnih vrečk in steklenic. Vsi ti odpadki so nevarni tudi z vidika zdravstvene varnosti prebivalcev in vira pitne vode. V oči bodejo tudi določeni predmeti izrazitih barv, npr. modre, ki se jih od daleč vidi in so verjetno oznake na poti migrantov. V tem času se je na naši meji razvila tudi prava trgovina z ljudmi. Kriminalne združbe so v ilegalnih migracijah našle nov vir zaslužka, mi, prebivalci teh krajev, pa smo tako ostali na milost oziroma nemilost prepuščeni državi oziroma samim sebi. Migranti se sredi belega dne sprehajajo po naših vaseh; opaženi so bili tudi na Pivškem. Postajajo vedno bolj drzni, saj

prihajajo trkat na naša okna; prosjačijo za hrano, vodo in obleke. Znani so primeri, ko so v popoldanskih urah prišli v domove – v nekem primeru v času, ko je bila doma samo manjša šoloobvezna deklica, ki je čakala, da se starši vrnejo iz službe. V zadnjem letu so začeli vdirati tudi v opuščene hiše in druga gospodarska poslopja, vikende in lovske kočice. Za seboj puščajo veliko razdejanje. Večina gre za mlajše moške. Nekateri imajo kljub mladosti za seboj tudi do devet let bojevanja. Policijske patrulje so postale vsakodnevna praksa. Pogosto tulijo sirene, območje ob meji preletavajo helikopterji, ponoči na vasi v en glas lajajo psi ... To so pojavi, ki jih opažamo v zadnjih dveh letih in so naše bivanje v naravi in miru spremenili v napetost ter neprestano oprezanje za nevarnostmi.

Razočarani smo nad vladnimi službami, ki so našim občanom prepovedale posvetovalni referendum o načrtovanem registracijsko-sprejemnem centru na mejnem prehodu Jelšane. Menimo, da je s tem kršena ustavna pravica svobo-

de govora, izražanja volje in odločanja. Svetovalni referendum je legalen in legitimen, pravzaprav nujen, saj bi ljudje v tem kaotičnem času, ki ni zajel samo Slovenije temveč celo Evropo, imeli občutek, da lahko soodločajo o izjemno pomembnih vprašanjih, kot so množične ilegalne migracije, ki so jih dobili kar na svoja dvorišča. Zaupanje v državne institucije in vlado bi se zaradi zelene luči posvetovalnemu referendumu v tej zadevi bolj okrepilo. Tako pa imamo občani občutek, da državi ne gre zaupati, saj smo šele iz medijev izvedeli za njeno namero, da zgradi objekt za migrante v naši občini; posvetovalni referendum – to zadnjo demokratično pravico obča-

nov – je vlada gladko zavrnila; obrambno-varnostni in policijski ukrepi pa se v zadnjih letih niso bistveno izboljšali ampak ravno nasprotno. Kot je slišati, so varnostne službe zaradi obilice dela tik pred kolapsom. Samo vprašamo se lahko, kaj bi se zgodilo, če bi se napovedi uresničile in bi več tisoč migrantov, ki jih zaenkrat še zadržujejo v Bosni in Hercegovini, pritisnilo na naše meje.

Zavedamo se, da je vprašanje množičnih migracij večplastno in od vladnih organov ter njenih ministrov zahteva veliko angažiranosti, energije, poguma in odločnosti. Tudi večina drugih evropskih držav je v enakem oziroma podobnem položaju. Velikokrat pa je

tako, da čas pokaže, da najlažja izbira, ni najboljša. Evropski politiki pogosto prav v zvezi z ilegalnimi migracijskimi tokovi spreminjajo svoje odločitve, saj je v nekaterih okoljih že mogoče videti, da so migracije tega tipa (množične in ilegalne) prinesle veliko več problemov kot pozitivnih stvari.

OO SDS Ilirska Bistrica podpira ustanovitev Civilne iniciative za varovano mejo, ki bo zagovarjala interes občanov in koordinirala vse potrebno, da se zagotovi varnost občanov, premoženja in narave. ●

*Občinski odbor SDS
Ilirska Bistrica*

PROTI VZPOSTAVITI SPREJEMNO-REGISTRACIJSKEGA CENTRA ZA MIGRANTE IN ZA VARNOST LJUDI V NAŠI OBČINI

Spoštovane občanke in občani!

Glede na govorice in (ne)uradne informacije o tem, da naj bi se na območju mejnega prehoda Jelšane izvajale aktivnosti za vzpostavitev oziroma gradnjo sprejemno-registracijskega centra, namenjenega registraciji in najbrž tudi namestitvi ilegalnih migrantov v primeru prihoda večjega števila ljudi. V Listi SVEŽI menimo, da niti mejni prehod Jelšane niti katero koli drugo območje v občini Ilirska Bistrica niso primerni za vzpostavitev takšnega centra, zato nameram v tej smeri odločno nasprotujemo.

V Listi SVEŽI smo predlagali in podpirali namero o tem, da se izvede svetovalni referendum, na katerem bi se občanke in občani naše občine izrekli o tem, ali podpirajo namero države, da se v naši

občini vzpostavi takšen center. Menimo namreč, da je izrekanje ljudi preko najvišje oblike demokratičnega odločanja, torej neposredno na referendumu, najvišja oblika demokracije. V skladu s 3. členom Ustave Republike Slovenije ima v naši državi oblast ljudstvo, pri čemer to oblast izvršuje neposredno, med drugim tudi v obliki izrekanja na referendumih. Služba vlade za lokalno samoupravo je podala mnenje, da predlagani svetovalni referendum naj ne bi bil zakonit, ker naj bi bil v nasprotju s 46.b členom Zakona o lokalni samoupravi, saj naj bi migracijska politika spadala v pristojnost države in ne posamezne občine. Kljub temu v Listi SVEŽI menimo, da je takšno stališče in s tem poskus preprečitve neposrednega izrekanja ljudi na referendumu grobo poseganje v njihove ustavne in hkrati človekove pravice, spoštovanje katerih je temelj sodobne družbe. Upamo, da bo Upravno sodišče Republike Slovenije ob presoji zakonitosti svetovalnega referenduma svojo odločitev podalo tudi z vidika temeljnih človekovih pravic in svoboščin, ki bodo po našem mnenju kršene v primeru preprečitve izvedbe referenduma. V Listi SVEŽI pozdravljamo in podpiramo tudi pobudo za ustanovitev Civilne iniciative za varovano mejo, katere namen in poglavitni cilj je, da od države

in pristojnih organov zahteva izpolnjevanje zakonskih dolžnosti, in sicer da ustrezno varuje državno in hkrati tudi schengensko mejo na južni strani naše občine, kar bi morala država izvajati že brez opozoril. V kolikor bo država izpolnjevala in izvrševala svoje pristojnosti v skladu z zakonom, tudi do nelegalnih prehodov državne meje ne bo prihajalo, kar posledično pomeni, da tudi potrebe po vzpostavitvi sprejemno-registracijskega centra ne bo.

Upamo, da je dvakrat potrjeni sklep Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica o razpisu svetovalnega referenduma in ustanovitev Civilne iniciative za varovano mejo ter vsa opozorila in argumenti o problematiki nezadostnega varovanja državne meje in o problematiki vse večjega števila nenadzorovanih ilegalnih prehodov države meje v naši občini zadostni pokazatelj Vladi RS, da se bodo aktivnosti v smeri vzpostavitve sprejemno-registracijskega centra v Jelšanah končale in se bo upoštevala volja ljudi.

Na koncu dodajamo še nasvet Vladi RS, naj bolj kot s hitenjem z vzpostavitvijo sprejemno-registracijskega centra pohiti z aktivnostmi, usmerjenimi v vzpostavitev nujno potrebne avtocestne povezave z našo občino. ●

LISTA SVEŽI

OBVESTILO O SELITVI URADA ZA DELO ILIRSKA BISTRICA V PROSTORE DOMA NA VIDMU

Obveščamo vas, da se je **Zavod Republike Slovenije za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica** preselil s prejšnjega naslova, Bazoviška cesta 25, v nove poslovne prostore na naslov **Gregorčičeva cesta 2, 6250 Ilirska Bistrica (Dom na Vidmu) – vhod nasproti avtobusnega postajališča.**

Vsi ostali kontaktni podatki, telefonske številke in elektronski naslovi ostajajo ne-spremenjeni. ●

Zavod RS za zaposlovanje, Območna služba Koper, Urad za delo Ilirska Bistrica

ZALESJE
partizanska bolnica

**SPOMINSKA SLOVESNOST
IN POHOD**
1. obletnica otvoritve

sobota, 11. maj 2019

9.00 ▶ Pohod in
kolesarjenje z vodnikom

Spominska slovesnost,
slavnostni govornik g. Matjaž Nemeč,
poslanec Državnega zbora,
in družabno srečanje,
Ostrožno Brdo

11.00 ▶

START IN CILJ

▶ Ostrožno Brdo ob 9. uri.

POTEK POHODA

▶ Označena pot.

VODENJE

▶ Če želite, se lahko
pridružite vodenim skupinam.

DOLŽINA POTI

▶ 8 km

ZAHTEVNOST

▶ Nezahtevna, večinoma ravninska pot.

OPREMA

▶ Lahka pohodna obutev in vremenu
primerna športna oblačila.

Udeležba na pohodu
je na lastno odgovornost.

Več informacij v TIC Ilirska Bistrica

Gregorčičeva cesta 2 | 05 99 66 278 | info@tic-ilbistrice.si
6250 Ilirska Bistrica | 030 345 221 | www.tic-ilbistrice.si

NOV REŽIM PARKIRANJA NA JAVNIH PARKIRIŠČIH V ILIRSKI BISTRICI

Na javnih parkirnih površinah v mestu je parkiranje že mesec dni urejeno z dovolilnico ali parkirno uro Občine Ilirska Bistrica.

Velika gneča na parkiriščih in veliko število vozil, ki so bila večji del dneva parkirana na parkiriščih pred lekarno, med lekarno in zdravstvenim domom, pred zdravstvenim domom, za Domom na Vidmu in na parkirišču ob bloku Vojkov drevored 2, sta bila glavni povod za razmislek o novem načinu parkiranja. Občina Ilirska Bistrica se je odločila, da bo s pomočjo dovolilnic in parkirnih ur, ki so namenjene kratkotrajnemu parkiranju, uredila problem parkiranja na omejenem območju. S 1. marcem 2019 je na javnih parkirnih površinah pričel veljati nov režim parkiranja, ki omejuje brezplačno parkiranje na istem parkirnem mestu na največ dve uri. Parkirni režim pa ima različne časovne intervale za različna parkirišča.

Na parkirišču **pred lekarno** je brezplačno parkiranje, ki je omejeno na največ dve uri, dovoljeno **od ponedeljka do petka od 7. do 19. ure** in **v soboto od 7. do 13. ure**.

Na parkirišču **med lekarno in zdravstvenim domom** je brezplačno parkiranje, ki je omejeno na največ dve uri, dovoljeno **od ponedeljka do petka od 7. do 15. ure**.

Na parkirišču **pred zdravstvenim domom** je brezplačno parkiranje, ki je omejeno na največ dve uri, dovoljeno **od ponedeljka do petka od 7. do 20. ure**.

Na parkirišču **za Domom na Vidmu** je brezplačno parkiranje, ki je omejeno na največ dve uri, dovoljeno **v ponedeljek, torek, četrtek in petek od 7. do 15. ure ter v sredo od 7. do 17. ure**.

Na parkirišču **ob bloku Vojkov drevored 2** je brezplačno parkiranje, ki je omejeno na največ dve uri, dovoljeno **od ponedeljka do petka od 7. do 19. ure**.

Čas prihoda je potrebno označiti na parkirni uri in jo namestiti na vidno mesto na armaturno ploščo avtomobila.

Brezplačna parkirna ura je na voljo v Turistično-informacijskem centru v Domu na Vidmu.

Na Občini Ilirska Bistrica ocenjujejo, da bo nov režim parkiranja pozitivno vplival na vozniško kulturo občanov in bo razbremenil parkirna mesta v neposredni bližini kulturno-administrativnega centra Doma na Vidmu, zdravstvenega doma in lekarne.

Občina Ilirska Bistrica občanke in občane vljudno prosi, da dosledno upoštevajo nova pravila parkiranja, saj bosta neoznačitev časa prihoda na parkirišče in časovna prekršitev parkiranja v skladu z veljavnim Zakonom o pravilih cestnega prometa sankcionirani z globo v višini 40 EUR, prav tako pa bo z globo v višini 40 EUR sankcionirano parkiranje na cestišču ob stavbi Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica. ●

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi 9. člena Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo (Uradni list RS, št. 77/2007-UPB1, 56/2008, 4/2010, 20/2011, 111/2013, 68/2016, 61/2017), Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica (Uradni list RS, št. 13/2008, z dne 05.02.2008) in Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019 (Uradni list RS, št. 16/2019, z dne 15.03.2019) objavlja

JAVNI RAZPIS

ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV LJUBITELJSKE KULTURNE DEJAVNOSTI V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2019

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica v letu 2019.

Predmet javnega razpisa so naslednji programi v skupni višini do **45.026 EUR**:

- Sklop I: dejavnost kulturnih društev (A–L) do: 23.772 EUR,
- Sklop II: sofinanciranje gostovanj (M1) do: 6.591 EUR,
- Sklop III: sofinanciranje nabave opreme in rekvizitov (M2) do: 2.018 EUR,
- Sklop IV: sofinanciranje posameznih programov v javnem interesu (M3) do: 4.708 EUR,
- Sklop V: sofinanciranje izvedbe programa ob državnih praznikih ali drugih podobnih svečanostih (M4) do: 4.618 EUR,
- Sklop VI: sofinanciranje publikacij (N) do: 3.319 EUR.

V sklopu št. II: (sofinanciranje gostovanj) (M1) se za gostovanja domačih društev izven meja naše občine nameni največ 1.863 EUR, pri čemer se iz tega sofinancira prevoze na koncerte Primorska poje, Zlata jesen, Tabor pevskih zborov v Šentvidu pri Stični. Zbori udeležbe na navedenih prireditvah ne smejo prijavljati tudi v Sklop I ali kateri koli drugi programski sklop. Ostala sredstva se namenijo za organizacijo gostovanj društev, ki imajo sedeže izven meja naše občine na prireditvah v naši občini.

V sklopu št. IV: sofinanciranje posameznih programov v javnem interesu

(M3) se sofinancira prireditev Premška srečanja do višine 1.163 EUR, od katerih se do 583 EUR nameni kot nagrada za najboljše literarno delo.

V sklopu št. V: sofinanciranje izvedbe programa ob praznikih (M4) se sofinancira naslednje prireditve, in sicer največ do navedenih zneskov:

- dan upora proti okupatorju do: 556 EUR,
- prvi maj – praznik dela do: 1.077 EUR,
- dan državnosti do: 559 EUR,
- dan samostojnosti do: 559 EUR.

Do sredstev iz tega razpisa ne bodo upravičeni:

- prijavitelji kulturnega programa ali njegovega posameznega dela, ki so financirani ali sofinancirani iz katere koli druge postavke proračuna Občine Ilirska Bistrica;
- prijavitelji kulturnega programa ali njegovega posameznega dela, za katere je bil posebej objavljen javni razpis in so že sofinancirani s strani Občine Ilirska Bistrica.

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2019 v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

2. POGOJI IN MERILA

Na razpis se lahko prijavijo:

- kulturna društva,
- ostala društva in zavodi, ki imajo v svoji dejavnosti registrirano kulturno dejavnost,
- zveze kulturnih društev, ki jih ustanovijo društva,

- javni skladi s področja kulturnih dejavnosti,
- samostojni kulturni ustvarjalci, katerih dosedanje delo potrjujejo javno priznani uspehi oziroma so na enem od opisanih področij ustvarili zaključen projekt.

Predlagatelji morajo izpolnjevati tudi naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Ilirska Bistrica (lahko tudi sekcijo);
- da so registrirani skladno z zakonodajo, ki ureja ustanavljanje društev, javnih zavodov ali javnih skladov;
- da so registrirani za izvajanje dejavnosti na področju kulture najmanj eno leto;
- imajo zagotovljene osnovne materialne, prostorske in kadrovske pogoje;
- imajo urejeno evidenco o članstvu;
- da opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi;
- da kulturni program ali njegov posamezni del, s katerim predlagatelj kandidira za sofinanciranje po tem pravilniku, ni financiran ali sofinanciran iz katere koli druge postavke proračuna Občine Ilirska Bistrica;
- posamezni kulturni ustvarjalci morajo imeti stalno prebivališče v Občini Ilirska Bistrica;
- posamezni izvajalci lahko konkurirajo samostojno ali v okviru zveze društev, vendar je odobritev sofinanciranja programov omejena tako, da lahko za istovrstne programe pridobijo sofinanciranje samo enkrat.

Prijavitelji morajo izpolnjevati tudi ostale pogoje iz 5. člena Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

Izbrani izvajalci kulturnega programa po tem razpisu so dolžni:

- na vabilih, plakatih, oglaševanju in drugem obveščanju ter informiranju javnosti uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska Bistrica oziroma navesti, da je program sofinancirala Občina Ilirska Bistrica;
- Občini Ilirska Bistrica izročiti po tri (3) izvide izdanih publikacij v zvezi s

- prireditvami (plakati, vabila, brošure, knjige in ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka Knjižnice Makse Samsa Ilirska Bistrica;
- uskladiti termine programov z območno izpostavo JSKD Ilirska Bistrica v izogib prirejanja kulturnih dogodkov na več lokacijah istočasno.

Izbrani izvajalci kulturnega programa so dolžni, v kolikor bodo potrebe Občine Ilirska Bistrica, nastopati najmanj na dveh prireditvah, ki jih bo organizirala Občina Ilirska Bistrica.

V primeru neizpolnjevanja pogojev se izbranim izvajalcem sredstva ne izplačajo.

V roku prispele prijave bodo ovrednotene v skladu s Pravilnikom za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica.

3. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijava na javni razpis mora biti izdelana izključno na obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije.

Prijava mora vsebovati po en izpolnjen obrazec: **OBR – prijava, OBR – izjava in OBR – finančna realizacija in ustrezne druge obrazce glede na vsebino programov**, na katere se prijavitelj prijavlja. V kolikor prijavitelj prijavlja več programov, mora za vsak posamezen program izpolniti ločen obrazec. Prijava mora vsebovati vse zahtevane priloge oziroma dokazila, ki so navedena v razpisni dokumentaciji (zadostujejo priloge in dokazila k prvi prijavi, k ostalim prijavam ni potrebno ponovno prilagati zahtevanih prilog).

4. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštewane bodo popolne prijave, ki bodo prispele najpozneje do **24. 4. 2019 do 10. ure** na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnici prijavitelj navede: »PRIJAVA NA JAVNI RAZPIS KULTURA

2019 – NE ODPIRAJ«. Na hrbtne strani ovojnice morata biti označena naziv in naslov pošiljatelja. Upoštewane bodo vse prijave, ki bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo za pečatene vrnjene prijavitelju.

5. KRAJ IN ČAS, KJER SE DVIGNE RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

6. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktne osebe prijavitelja (ime in priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str.uspos., leto pridobitve, leto obnovitve, veljavnost), udeležencev (ime in priimek, leto rojstva), kadra (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencev šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str.naziv, podatek o šolnini) in zahtevana potrdila, obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nadziranja programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica za leto 2019 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Zakona o uresničevanju javnega interesa za kulturo, Pravilnika za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica in Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasifikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma

posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/-ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj/-e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri informacijskem pooblaščenцу in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenice osebe za varstvo osebnih podatkov, katere podatki so dostopni na spletni strani občine.

7. ODPIRANJE PRIJAV IN OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Odpiranje prijav bo predvidoma 26. 4. 2019 ob 10. uri. Odpiranje prijav ni javno. Predloge bo ovrednotila petčlanska komisija (v skladu s Pravilnikom za sofinanciranje programov ljubiteljske kulturne dejavnosti v Občini Ilirska Bistrica), ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma maja 2019 in nato pozvani k sklenitvi pogodbe. Če komisija ugotovi, da so prispele prijave na javni razpis nepopolne, prijavitelja o tem obvesti in ga pozove, da prijave v določenem roku ustrezno dopolni. Če prijavitelj v tem roku prijave ne dopolni, se ta zavrne kot nepopolna.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Luki Špilarju, tel. štev.: 05 71 12 331. ●

Številka: 410-24/2019

Datum: 15. 3. 2019

Župan
Emil Rojc

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi 19. člena Zakona o športu (Uradni list RS, št. 29/2017), 6. člena Pravilnika o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemu športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica (Uradne objave glasila Snežnik št. 4/99 in 3/05), Letnega programa športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2019, ki ga je sprejel Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na 4. redni seji dne 6.3.2019 ter Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019 (Uradni list RS št. 16/2019) objavlja

JAVNI RAZPIS

ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE PROGRAMOV ŠPORTA V OBČINI ILIRSKA BISTRICA ZA LETO 2019

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje programov dejavnosti športa v letu 2019, ki jih na osnovi sprejetih programskih nalog zagotavlja proračun Občine Ilirska Bistrica.

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje naslednjih vsebin v naslednjih višinah:

I.	Športna vzgoja otrok mladine in študentov v okvirni vrednosti	80.500 evrov
II.	Kakovostni šport v okvirni vrednosti	31.900 evrov
III.	Športna rekreacija v okvirni vrednosti	4.700 evrov
IV.	Šport invalidov v okvirni vrednosti	1.200 evrov
V.	Velike mednarodne prireditve in prireditve občinskega pomena v okvirni vrednosti	7.300 evrov
VI.	Izobraževanje, usposabljanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov v športu v okvirni vrednosti	3.300 evrov
VII.	Tekoče vzdrževanje objektov in nakup opreme v okvirni vrednosti	33.300 evrov

Vrednost razpisanih programov za leto 2019 znaša 162.200 EUR.

2. POGOJI IN MERILA

Na razpis se lahko prijavijo:

- športna društva in njihova združenja,
- vzgojno-varstveni zavodi,
- vzgojno-izobraževalni zavodi,
- zavodi, gospodarske družbe, zasebniki in druge organizacije, registrirane za opravljanje dejavnosti v športu, ki izvajajo programe za občane Občine Ilirska Bistrica.

Pogoji, ki jih morajo izpolnjevati prijavitelji:

- so registrirani in organizirani v skladu z veljavnimi predpisi;
- izvajajo športne programe za občane Občine Ilirska Bistrica;
- njihova glavna dejavnost je izvajanje športnih programov;
- imajo urejeno evidenco o članstvu (velja za društva);
- imajo sedež v Občini Ilirska Bistrica;
- imajo pravočasno in v celoti izpolnjene pogodbenne obveznosti do Občine Ilirska Bistrica iz predhodnih razpisov oz. obveznosti;
- da prijavljeni programi niso financirani iz drugih postavk proračuna Občine Ilirska Bistrica;
- imajo zagotovljene materialne, prostorske, kadrovske in organizacijske pogoje za uresničevanje načrtovanih programov.

Občina Ilirska Bistrica si pridržuje pravico, da izvajalcu programov športa, ki v letu 2018 sredstev, pridobljenih na

javnem razpisu za sofinanciranje športnih programov, ni izkoristil, v letu 2019 ustrezno zmanjša sredstva sofinanciranja za programe, ki v letu 2018 niso bili izvedeni v skladu s pogodbo.

Prijave, ki bodo prispele v roku, določenem v 4. točki tega razpisa, bodo ovrednotene v skladu s Pravilnikom o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa in najemom športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica ter z Merili in kriteriji za vrednotenje programov po javnem razpisu za zbiranje predlogov za sofinanciranje programov športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2019, ki jih je sprejela komisija za pripravo meril in kriterijev na seji dne 13. 3. 2019.

3. NAVODILA ZA IZDELAVO PRIJAV

Prijava na javni razpis mora biti izdelana izključno na obrazcih, ki so sestavni del razpisne dokumentacije. Vloga mora obvezno vsebovati po en izpolnjen obrazec: **OBR prijava, OBR izjava, OBR finančna realizacija ter podpisan in žigosan vzorec pogodbe**. Prijavitelj izpolni tudi ustrezne druge obrazce glede na vsebino programov, na katere se prijavlja. V kolikor prijavitelj prijavlja več programov, mora za vsak posamezen program izpolniti ločen obrazec. Prijava mora vsebovati vse zahtevane priloge oziroma dokazila, ki so navedena v razpisni dokumentaciji.

Izbrani prijavitelj, ki bo pridobil sredstva na tem razpisu je pri izvedbi sofinanciranih prireditev (na vabilih, plakatih, oglaševanju in drugem obveščanju ter informiranju javnosti) dolžan uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica oziroma jo navesti kot sofinancerja v skladu s pogoji tega javnega razpisa, pogodbo in navodili Občine Ilirska Bistrica. Izbrani prijavitelj, ki v končnem zahtevku ne bo predložil izvoda letaka ali plakata oz. drugega promocijskega materiala ali članka o izvedeni prireditvi, objavljenega v tiskanem ali spletnem mediju, ne bo upravičen do sredstev tega razpisa.

4. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštewane bodo popolne prijave, ki bodo v zaprti ovojnici prispele najpo-

zneje do **23. 4. 2019 do 10. ure** na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnici prijavitelj navede: »PRIJAVA NA JAVNI RAZPIS ŠPORT 2019 – NE ODPIRAJ«. Na hrbtni strani ovojnice morata biti označena naziv in naslov pošiljatelja. Upoštewane bodo vse prijave, ki bodo izpolnjevale pogoje iz te točke in bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki ne bodo izpolnjevale zahtevanih pogojev iz te točke ali bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapečatene vrnjene prijavitelju.

5. KRAJ IN ČAS, KJER SE DVIGNE RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

6. ODPIRANJE PONUDB IN POSTOPEK OBRAVNAVE PRIJAV

Komisija, ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica v roku 15 dni po zaključenem razpisu, odpre pravočasno prejete prijave na razpis in ugotovi, ali vloge izpolnjujejo razpisne pogoje. O prejetih prijavah komisija izdela zapisnik. Nepravočasno prejete prijave se na predlog komisije s sklepom zavržejo in vrnejo prijavitelju. Prijavitelje za sofinanciranje programov, katerih prijave so nepopolne oz. nerazumljive, se na predlog komisije pozove, da v roku 8 dni prijave dopolnijo oz. odpravijo pomanjkljivosti. Če prijavitelj prijave v roku ne dopolni oz. ne odpravi pomanjkljivosti, prijavo na predlog komisija zavrže s sklepom.

Popolne prijave komisija pregleda in ovrednoti v skladu z določili Pravilnika o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemom športnih objektov v Občini Ilirska Bistrica

(Uradne objave glasila Snežnik št. 4/99 in 3/05). Med vrednotenjem prijav lahko komisija od prijaviteljev zahteva dodatne informacije, podatke in neodvisna strokovna mnenja.

Komisija pripravi predlog razdelitve sredstev po posameznih področjih. Na podlagi predloga komisije direktor občinske uprave Občine Ilirska Bistrica sprejme sklep o razdelitvi sredstev prijaviteljem najkasneje v 30 dneh po prejemu vseh dopolnitev prijav.

Na sklep o razdelitvi sredstev prijaviteljem je dovoljena pritožba v roku 15 dni od vročitve sklepa. O pritožbi odloča župan Občine Ilirska Bistrica v roku 30 dni. Odločitev župana je dokončna.

Oddaja prijave na razpis pomeni, da se je prijavitelj seznanil z vsebino javnega razpisa in da se z njo strinja. Upravičenec do sredstev se s predložitvijo prijave na razpis strinja z javno objavo podatkov o odobrenih in izplačanih denarnih sredstvih. Vsi podatki iz prijav so informacije javnega značaja, razen tistih (posameznih podatkov), ki jih prijavitelj posebej označi kot poslovno skrivnost.

7. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktne osebe prijavitelja: ime in priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str.uspos., leto pridobitve, leto obnovitve, veljavnost), udeležencih (ime in priimek, leto rojstva), kadru (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencih šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str.naziv, podatek o šolnini) in zahtevana potrdila, obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nadziranja programov športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2019 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Zakona o športu, Pravilnika o merilih in kriterijih za sofinanciranje programov športa ter najemom športnih objektov v Občini Ilirska Bistri-

ca, Letnega programa športa v Občini Ilirska Bistrica za leto 2019 in Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasifikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu, ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/-ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki se nanašajo nanj/-e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri Informacijskem pooblaščenцу in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenice osebe za varstvo osebnih podatkov, katere podatki so dostopni na spletni strani občine.

8. INFORMACIJE IN POJASNILA

Dodatne informacije in pojasnila v zvezi z Javnim razpisom lahko zainteresirani dobijo na tel. št. 05 71 12 331, kontaktna oseba Luka Špilar, ali preko elektronske pošte: luka.spilar@ilirska-bistrica.si. ●

Številka: 671-3/2019

Datum: 15. 3. 2019

Občina Ilirska Bistrica
Župan
Emil Rojc

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica na podlagi Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019 (Uradni list RS, št. 16/2019, z dne 15.03.2019) ter Pravilnika o sofinanciranju humanitarnih programov v Občini Ilirska Bistrica (Bistriški odmevi, uradne objave št. 4 II leto, 1, z dne 29.11.2008) objavlja

JAVNI RAZPIS

ZA ZBIRANJE PREDLOGOV ZA SOFINANCIRANJE HUMANITARNIH PROGRAMOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA V LETU 2019

1. PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Predmet javnega razpisa je sofinanciranje humanitarnih programov v Občini Ilirska Bistrica v letu 2019 – programov, ki so namenjeni reševanju socialnih stisk in težav občanov in programov skupin za samopomoč.

2. POGOJI

Na razpis se lahko prijavijo:

- splošne dobrodelne organizacije,
- organizacije za kronične bolnike,
- organizacije za samopomoč,
- invalidske organizacije in druge organizacije, ki izvajajo humanitarne programe.

Izpolnjevati morajo naslednje pogoje:

- da imajo sedež v Občini Ilirska Bistrica in izvajajo dejavnost na območju Občine Ilirska Bistrica oz. ne glede na sedež, če je program dela zastavljen tako, da vključuje občane Občine Ilirska Bistrica;
- da so registrirani za izvajanje na področju humanitarnih dejavnosti najmanj eno leto;
- da imajo zagotovljene osnovne materialne, prostorske in kadrovske pogoje;
- imajo urejeno evidenco o članstvu;
- da opravljajo dejavnost na neprofitni osnovi;
- da vsako leto občinski upravi redno dostavljajo poročila o realizaciji programov;
- da občinski upravi predložijo natančno opredeljeno finančno konstrukcijo prijavljenih programov;
- pri posameznih izvajalcih se višina odobrenih sredstev za sofinanciranje humanitarnih programov zmanjša za že odobreni znesek sofinanciranja istih programov iz katere koli druge postavke proračuna Občine Ilirska Bistrica.

Izvajalci humanitarnih programov, ki se sofinancirajo na podlagi tega pravilnika, so pri izvedbi programov (na vabilih, plakatih, publikacijah in drugem obveščanju in informiranju javnosti) dolžni uporabiti logotip Občine Ilirska Bistrica v skladu z

Odlokom o grbu in zastavi Občine Ilirska Bistrica ter celostni podobi Občine Ilirska Bistrica oziroma navesti, da je program sofinancirala Občina Ilirska Bistrica.

Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica so dolžni izročiti po tri (3) izvode izdanih publikacij (plakati, vabila, brošure, knjige in ostale tiskovine) za potrebe domoznanskega oddelka.

3. KRITERIJI IN MERILA ZA DODELITEV SREDSTEV

Zagotovljena sredstva se razdelijo:

- najmanj 70 % zagotovljenih sredstev organizacijam in društvom s sedežem v Občini Ilirska Bistrica;
- največ 30 % zagotovljenih sredstev organizacijam in društvom, ki nimajo sedeža v Občini Ilirska Bistrica, njihov program pa vključuje člane iz Občine Ilirska Bistrica (medobčinske, državne, mednarodne organizacije oz. društva).

Kriteriji in merila za vrednotenje programov:

- področje delovanja (občinske, medobčinske, državne, mednarodne organizacije oz. društva),
- število članov izvajalca s stalnim prebivališčem v Občini Ilirska Bistrica,
- kakovost in realnost izvedbe prijavljenih programov,
- pričakovana višina sofinanciranja s strani proračuna Občine Ilirska Bistrica.

4. VIŠINA SREDSTEV, KI SO NA RAZPOLAGO ZA PREDMET JAVNEGA RAZPISA

Za izvajanje razpisanih programov ima Občina Ilirska Bistrica v proračunu za leto 2019 zagotovljenih do **11.000 EUR** sredstev.

Dodeljena sredstva morajo biti porabljena v letu 2019, v skladu s predpisi, ki določajo izvrševanje proračuna.

5. VSEBINA PRIJAVE

Prijava na razpis mora biti izdelana na obrazcu prijave za leto 2019, ki je sestavni del razpisne dokumentacije. V kolikor pri-

javitelj prijavlja več programov, mora vsak posamezni program prijaviti na svojem obrazcu. Prijava mora vsebovati izpolnjen obrazec prijave z vsemi zahtevanimi podatki in prilogami.

6. NAČIN IN ROK ZA ODDAJO PRIJAV

Upoštewane bodo popolne pisne prijave, ki bodo prispele najpozneje do **15. 4. 2019 do 10. ure** na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, ali bodo do tega roka oddane v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, pritličje levo.

Na ovojnicu prijavitelj navede: »ZA SOFINANCIRANJE HUMANITARNIH PROGRAMOV 2019 – NE ODPIRAJ«. Na hrbtni strani ovojnice morata biti označena naziv in naslov pošiljatelja. Upoštewane bodo vse prijave, ki bodo prispele do zgoraj navedenega roka. Prijave, ki bodo prispele po roku za oddajo prijav, bodo zapечатene vrnjene prijavitelju.

7. KRAJ IN ČAS, KJER SE DVIGNE RAZPISNA DOKUMENTACIJA

Razpisna dokumentacija je od dneva objave javnega razpisa do zaključka tega javnega razpisa na razpolago v sprejemni pisarni Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica (www.ilirska-bistrica.si).

8. OBDELOVANJE OSEBNIH PODATKOV

Občina Ilirska Bistrica bo osebne podatke, ki so potrebni za izvedbo razpisa (kontaktne osebe prijavitelja: ime in priimek, funkcija, stalno bivališče, telefon in elektronski naslov), podatke o strokovnih delavcih (ime, priimek, naziv, str.uspos., leto pridobitve, leto obnove, veljavnost), udeležencev (ime in priimek, leto rojstva), kadra (ime in priimek, strokovni naziv, izdajatelj licence), udeležencev šolanja, usposabljanja ali izpopolnjevanja (ime in priimek, leto rojstva, str.naziv, podatek o šolnini) in zahtevana potrdila, obdelovala za namen izvedbe postopka sofinanciranja, spremljanja in nadziranja humanitarnih programov v Občini Ilirska Bistrica za leto 2019 na podlagi veljavnega Zakona o lokalni samoupravi, Zakona o javnih financah, Pravilnika o sofinanciranju humanitarnih programov v občini Ilirska Bistrica in Odloka o proračunu Občine Ilirska Bistrica za leto 2019.

Občina bo hranila in varovala osebne podatke skladno z roki, določenimi v klasi-

fikacijskem načrtu občine in na primeren način, tako da ne bo prišlo do morebitnih neupravičenih razkritij podatkov nepooblaščenim osebam. Občina bo omogočila obdelavo oziroma posredovanje osebnih podatkov izključno naslednjim pooblaščenim uporabnikom: pooblaščenim zaposlenim, pooblaščenim osebam, ki obdelujejo osebne podatke pri pogodbenem obdelovalcu ali osebam, ki izkažejo pooblastilo za dostop do osebnih podatkov v okviru zakona oziroma podzakonskih predpisov. Občina ne uporablja avtomatiziranega sprejemanja odločitev, vključno z oblikovanjem profilov. Če podatki, zahtevani v razpisu, ne bodo zagotovljeni, obravnava vloge ne bo možna.

Prijavitelj/-ica, strokovni delavci in udeleženci imajo glede osebnih podatkov, ki

se nanašajo nanj/-e, pravico seznanitve, dopolnitve, popravka in omejitve obdelave (vključno s pravico do pritožbe pri informacijskem pooblaščenцу in sodnim varstvom pravic). Podrobnejše informacije o tem, kako občina ravna z osebnimi podatki, so na voljo preko kontaktnih podatkov pooblaščenih oseb za varstvo osebnih podatkov, katere podatki so dostopni na spletni strani občine.

9. ODPIRANJE PRIJAV IN OBVEŠČANJE O IZIDU JAVNEGA RAZPISA

Odpiranje prijav bo predvidoma 16. 4. 2019 ob 12. uri. Odpiranje prijav ni javno. Predloge bo ovrednotila tričlanska komisija (v skladu s Pravilnikom o sofinanci-

ranju humanitarnih programov v Občini Ilirska Bistrica), ki jo imenuje župan Občine Ilirska Bistrica. Predlagatelji bodo o izbiri obveščeni predvidoma maja 2019 in nato pozvani k sklenitvi pogodbe. Če komisija ugotovi, da so prispele prijave na javni razpis nepopolne, prijavitelja o tem obvesti in ga pozove, da prijavo v določenem roku ustrezno dopolni. Če prijavitelj v tem roku prijave ne dopolni, se zavrže kot nepopolna.

Podrobnejše informacije so na voljo pri Luki Špilarju, tel. šte.: 05 71 12 331. ●

Številka: 410-23/2019

Datum: 15. 3. 2019

Župan Emil Rojc

POZIV ZA VPIS V PROGRAME PREDŠOLSKE VZGOJE

V ŠOLSKEM LETU 2019/2020 V ENOTE VRTCEV PRI OSNOVNIH ŠOLAH
V OBČINI ILIRSKA BISTRICA – V VRTEC JOŽEFA MASLO
ILIRSKA BISTRICA IN V KONCESIJSKI VRTEC ZAVOD NOTRE DAME
V ILIRSKI BISTRICI

Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica,
Oddelek za družbene dejavnosti
in

enote vrtcev pri OŠ Jelšane, OŠ Toneta Tomšiča Knežak, OŠ Podgora Kuteževo, OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad in OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje, Vrtec Jožefa Maslo Ilirska Bistrica in koncesijski vrtec Zavod Notre Dame Ilirska Bistrica na podlagi 20. člena Zakona o vrtcih (Uradni list RS, št. 100/05 – uradno prečiščeno besedilo, 25/08, 98/09 – ZIUZGK, 36/10, 62/10 – ZUPJS, 94/10 – ZIU, 40/12 – ZUJF in 14/15 – ZUUJFO in 55/17) in sklepa Občinskega sveta Občine Ilirska Bistrica o organizaciji predšolske vzgoje v Občini Ilirska Bistrica, št. 602-3/2018-17, z dne 14.6.2018, objavljajo

Razpis prostih mest za šolsko leto 2019/2020 v naslednjih programih:

- CELODNEVNI PROGRAM (9-urni program),
- POLDNEVNI PROGRAM (6-urni program)

in v naslednjih enotah vrtcev:

1. enota vrtca pri OŠ Jelšane,
2. enota vrtca pri OŠ Toneta Tomšiča Knežak,

3. enota vrtca pri OŠ Podgora Kuteževo,
4. enota vrtca pri OŠ Rudolfa Ukoviča Podgrad,
5. enota vrtca pri OŠ Rudija Mahniča Brkinca Pregarje,
6. Vrtec Jožefa Maslo Ilirska Bistrica,
7. koncesijski vrtec Zavod Notre Dame Ilirska Bistrica.

Vpis bo potekal:

- od 1. aprila do 5. aprila 2019,

- vsak delovni dan med 7. in 15. uro,
- v sredo, 3. aprila 2019, med 7. in 17. uro.

Informacije in vpisni obrazci so dosegljivi v tajništvi osnovnih šol, na sedežu Vrtca Jožefa Maslo Ilirska Bistrica, Rozmanova 25/d, Ilirska Bistrica in na sedežu Zavoda Notre Dame Ilirska Bistrica, Vodnikova ulica 13, Ilirska Bistrica.

Naknadni vpis v oddelke predšolske vzgoje bo možen samo do zapolnitve prostih mest. V primeru, da bi vpisano število otrok presegalo prosta mesta v posamezni enoti vrtca, bodo v enote vrtca sprejeti otroci v skladu s Pravilnikom o kriterijih in postopkih za sprejem otrok v vrtece (Ur. l. RS, št. 18/11). Starše otrok posebej opozarjamo, da bo naknadni vpis možen samo izjemoma. Občina Ilirska Bistrica kot ustanoviteljica javnih zavodov lahko ne glede na razpoložljivo kapaciteto oddelkov s sklepom o organizaciji predšolske vzgoje za šolsko leto 2019/20 na podlagi dejanskega vpisa omeji ali razširi obseg in strukturo programov predšolske vzgoje tako kvantitativno (število oddelkov), kakor tudi strukturo (dnevni in poldnevni programi), v kolikor se stanje oddelkov in vključenih otrok bistveno spremeni oz. presodi, da bi se s spremembo obsega in strukture zagotovilo bolj ekonomično izvajanje predšolske vzgoje. ●

Številka: 602-1/2019-1

Datum: 12. 3. 2019

Župan Občine Ilirska Bistrica
Emil Rojc, l.r.

Na podlagi 50. člena Zakona o prostorskem načrtovanju (Uradni list RS, št. 33/07, 70/08-ZVO-1B, 108/09, 80/10-ZUPUDPP, 43/11-ZKZ-C, 57/12, 57/12-ZUPUDPP-A, 109/12, 76/14 – odl. US, 14/15 – ZUUJFO, 61/17)) in 34. člena Statuta Občine Ilirska Bistrica (Uradne objave PN, št. 18/95, 18/97, 30/98 in Uradni list RS, št. 31/99, Uradne objave časopisa Snežnik, št.4, 30.6.2006) župan Občine Ilirska Bistrica objavlja

JAVNO NAZNANILO

O JAVNI RAZGRNITVI DOPOLNJENEGA OSNUTKA SPREMOMB IN DOPOLNITEV ŠT. 2 OBČINSKEGA PROSTORSKEGA NAČRTA OBČINE ILIRSKA BISTRICA

I.

Župan Občine Ilirska Bistrica naznanja javno razgrnitev dopolnjenega osnutka Sprememb in dopolnitev št. 2 Občinskega prostorskega načrta Občine Ilirska Bistrica, ki ga je pod št. 739-17 izdelal prostorski načrtovalec Studio 3, d. o. o., Ajdovščina.

II.

Gradivo iz prve točke bo od 22. 3. 2019 do vključno 22. 4. 2019 javno razgrnjeno v prostorih Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica in na spletni strani Občine Ilirska Bistrica.

Od 22. 3. 2019 dalje na spletni strani Občine Ilirska Bistrica <http://www.ilirska-bistrica.si>.

III.

Javna obravnava bo v sredo, 17. 4. 2019, ob 16. uri v sejni sobi Občine Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica.

IV.

Namenska raba prostora ter merila in pogoji za gradnjo se spreminjajo v tekstualnem in grafičnem delu odloka na območju celotne občine.

V.

V času javne razgrnitve in javne obravnave ima javnost pravico dajati pripombe in predloge na dopolnjen osnutek sprememb in dopolnitev prostorskega akta. Pripombe in predlogi se lahko podajo pisno na mestu javne razgrnitve kot zapis v zvezek pripomb in predlogov; lahko se pošljejo na naslov Občina Ilirska Bistrica, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica, ali na elektronski naslov obcina.ilirska-bistrica@ilirska-bistrica.si, pri čemer se v rubriki »zadeva« navede ključne besede »SDOPN2 Ilirska Bistrica – pripombe«.

Šteje se, da je pri dajanju pripomb in predlogov z navedbo imena in priimka ali drugih osebnih podatkov dan pristanek za objavo teh podatkov v stališču do predlogov in pripomb, ki bo objavljeno na krajevno običajen način in na svetovnem spletu. Osebe, ki ne želijo, da se v stališču objavijo njihova imena in priimki ali drugi osebni podatki, morajo to posebej navesti.

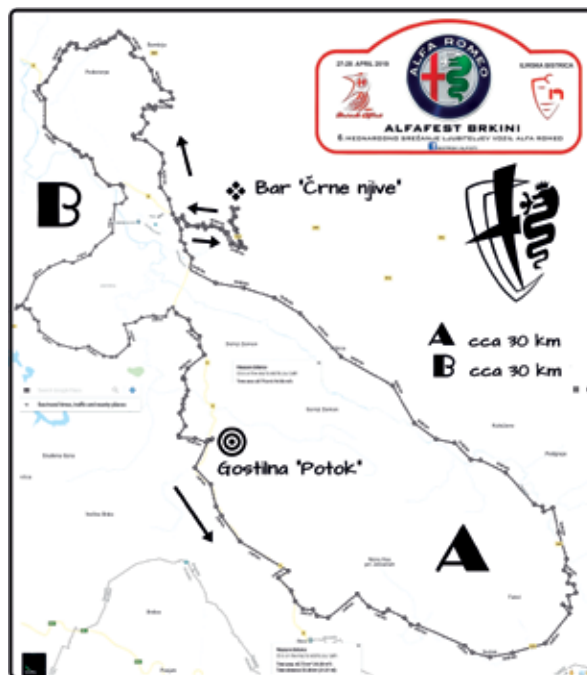
Ilirska Bistrica, 14. 3. 2019
Številka: 3500-1/2017

Župan Občine Ilirska Bistrica
Emil Rojc, l.r.

Bistrski Alfisti

6. mednarodno srečanje ljubiteljev vozil Alfa Romeo »Alfafest Brkini 2019«

Sobota, 27. 4. 2019
in
Nedelja, 28. 4. 2019

POKLON ILIRSKOBISTRIŠKI KULTURI V DOMU NA VIDMU

Osrednjo občinsko proslavo ob Prešernovem dnevu je zaznamoval splet glasbe, pete besede, plesa, znakovnega jezika, interpretacije avtorskih skladb in igrane besede. Glasbena šola, Osnovna šola Podgora Kuteževo in gimnazija so izvalili številne spontane aplavze publike, ki je na predvečer praznika napolnila Veliko dvorano Doma na Vidmu.

Za klasični glasbeni repertoar je poskrbel *Godalni orkester Glasbene šole Ilirska Bistrica*, ki je sestavljen iz dvajsetih učencev violine in violončela, ki pod taktirko učitelja Paola Biancuzzija izvajajo skladbe iz različnih obdobij in stilov. Učenci, ki so se lansko leto udeležili državne revije godalnih orkestrrov *Zveze slovenskih glasbenih šol v Lendavi*, so občinstvo navdušili z državno himno in izborom tradicionalnega angleškega napeva v kombinaciji z nemškim plesom. Dolgoletni uspešni učenki glasbene šole iz razreda učitelja Paola Biancuzzija in dijakinji bistriške gimnazije Tina Šajn in Lea Celin sta s klavirskim duetom *Uspavanke* raznežili vse zbrane.

Osnovna šola iz Kuteževega se je predstavila s prepletom plesnih korakov, pete besede in avtorskega recitala. Folklorni krožek, ki skuša s plesom, pesmijo, pripovedkami, prigodami, šaljivkami in izštevankami oživeti stare čase in na takšen način ohraniti del ljudske zapuščine v Kočaniji, se je pod mentorstvom Magdalene Logar predstavil s splotom *Se gremo jgrat?*, ki je zbranim priklical spomin na brezskrbna otroška leta. Dekleta iz OŠ Podgora Kuteževo so z men-

torico Saro Česnik pripravila *Kulturni rep*, *Mladinski pevski zbor Osnovne šole Podgora Kuteževo* pa je občinstvo očaral s skladbo slovenske pevke Ditke Haberl *Mlade oči*, ki jo je predstavil tudi v znakovnem jeziku. Za presenečenje večera pa je poskrbela nadarjena petošolka Lana Vrh z izbrano avtorsko poezijo.

Dijaki Gimnazije Ilirska Bistrica so na odrskih deskah širši publiki odigrali predstavo *Za vsako rešitev se najde težava*, ki je nastala pod budnim očesom profesorice slovenščine Katje Koren Valenčič. Dramska igra prikazuje neobičajni jutranji prizor v običajni družini Iskra, ko njihova najmlajša izve za rezultate mature. Za konec prireditve pa je

dijakinja Gimnazije Ilirska Bistrica Anja Tomažič podrobno predstavila razstavo *Vasi župnije Trnovo v virih od 15. do 19. stoletja*, ki predstavljajo 17 vasi nekdanje župnije Trnovo in splošne razmere na Bistriškem v 19. stoletju in so jo pripravili dijaki pod mentorstvom mag. Sonje Škrlj Počkaj.

Turistično-informacijski center Ilirska Bistrica je v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica za osrednjo kulturno prireditev leta pripravil pester kulturni program, ki je obiskovalcem potrdil, da se v domačem okolju kalijo številni nadarjeni umetniki, ki bodo s svojim talentom svoj kraj uspešno zastopali po celotni državi in zunaj njenih meja. ●

VEČER SMEHA S TINOM VODOPIVCEM

Bistriška publika je v dobro uro trajajočem nastopu prisluhnila številnim domislicam in izvirnim idejam enega najbolj prepoznavnih stand-up komikov na naših tleh, Tina Vodopivca, ki je v družbi Klemna Bučana in Matevža Baloha poskrbel za salve smeha.

predstavil s svojim bogatim repertoarjem.

Tin Vodopivec je predlani uspešno izvedel odmevni projekt 777, s katerim se je v sedmih dneh predstavil v sedmih različnih jezikih v sedmih prestolnicah: Berlinu, Varšavi, Parizu, Skopju, Londonu, Beogradu in Ljubljani ter požel mednarodni uspeh, saj je dokazal, da humor ne pozna meja. Za seboj ima že več kot 1500 nastopov, lastno TV-oddajo in je soustanovitelj *Festivala stand-up komedije Panč*, ki bo letošnje poletje pod zvezdno nebo ljubljanskega gradu že enajstič zapored privabil številne domače in tuje komike.

Na odru Doma na Vidmu sta se mu pridružila njegova dobra prijatelja in komika Klemen Bučan in Matevž Baloh. Klemen Bučan je slovenski javnosti poznan kot povezovalac dogodkov in TV-voditelj ter komik, Matevž Baloh pa je nov komedijantski up stand-up scene. Nastopi treh zabavljacev so se na odru izvrstno dopolnjevali in uspešno nasmejali tako starejše kot mlajše gledalce v publiko.

V okviru *Meseca kulture* je Turistično informacijski center Ilirska Bistrica v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica izbral izvrstno komično predstavo, ki je lepo dopolnila številne kulturne in športne dogodke, ki so se odvijali v bistriški občini v spomin na velikega domačega poeta Dragotina Ketteja. ●

TEK, POHOD IN KOLESARJENJE PO KETTEJEVI POTI

Da se šport in kultura lepo dopolnjujeta, smo tekači Tekoškega društva Bistrac dokazali že lani, ko smo organizirali »1. Tek po Kettejevi poti«. Tudi letošnji mesec kulture smo v Ilirski Bistrici popestrili s kulturno-športno prireditvijo, ki jo je v sodelovanju s Tekoškim društvom Bistrac in odsekom za gorsko kolesarjenje pri Planinskem društvu Snežnik organiziral TIC Ilirska Bistrica.

Do Prema, rojstnega kraja pesnika Dragotina Ketteja, se je v petek, 8. februarja, dopoldan odpravilo približno 80 pohodnikov, tekačev in kolesarjev. Pohodniki so svojo pot pričeli ob 10. uri, uro za njimi pa smo štartali še tekači in kolesarji. Veseli smo bili družbe tekačev iz Kozine, Postojne in drugih okoliških krajev. Lepo vreme in pridih kulture sta na prireditev privabila celo tekače iz Velenja. Izpred osnovne šole, poimenovali

ne po pesniku, smo tekli skozi Trnovo, mimo domačije Jejčkovih, od koder je bila doma Kettejeva mama. Pot smo nadaljevali skozi Rečico, kjer so nas pri Gostilni in piceriji Škorpion že čakali s prvim okrepčilom. Čeprav marsikomu še ni zmanjkalo energije, je bilo na mizi toliko dobrot, da se jim ni bilo mogoče upreti. Pot nas je vodila naprej skozi Zarečje, mimo Novakovega mlina, kjer smo tekači in kolesarji dohiteli poho-

dnike in skupen postanek popestrili s Kettejevo poezijo. Sledil je strm vzpon do Smrij, kjer smo naredili kratek postanek za ščepec poezije. Iz Smrij Kettejeva pot vodi proti Premu čez Strmec, razgledni hrbet, kjer so se odprli razgledi na oddaljeni Snežnik in bližnji Prem. Ta del poti je bil za marsikoga najlepši. Pri Kettejevi rojstni hiši (nekdanji šoli), kjer je bil osrednji del prireditve, smo se poetu poklonili z recitiranjem njegove poezije ter si ogledali pesnikovo spominsko sobo. S Prema smo se po strnem bregu spustili k Turistični kmetiji Ivankotovi, kjer smo se posladkali z odličnimi domačimi štruklji, buhteljni, čajem in kavo. Za nekatere pohodnike in tekače se je tu pot zaključila, najvztrajnejši pa so se po prehojenih oziroma pretečenih 12 kilometrih od Ivankotovih mimo Novakovega mlina vrnili na izhodišče. Dogodek je pokazal široke možnosti povezovanja kulture in športa in upamo, da bo prerasel v še eno od mnogih tradicionalnih prireditev na Bistriškem. ●

Manica Radivo,
TD Bistrac

»SKORAJ NAJBOLJŠI CIRKUS« V VELIKI DVORANI DOMA NA VIDMU JE OŽIVEL

Cirkuško obarvana predstava je popolnoma prevzela male nadobudneže, ki so zavzeto spremljali vragolije glavnih junakov in zvedavo opazovali dogajanje na odru in pod njim.

Klovna Beni in Zupi sta pripravila zanimivo predstavo, s katero sta pritegnila mlado občinstvo. S svojimi nespretnostmi in peripetijami, posebnim načinom ploskanja in duhovitimi dialogi sta zabavala vedoželjne otroke. Mali in veliki klovni sta navihani publiki predstavila umetnost žongliranja z žogicami in jim postavljala vprašanja, ki so vse prisotne nasmejala do solz, razposajeni otroci pa so jim z veseljem pomagali napihniti balone, ki so čudežno odfrčali po celotni dvorani. Kratkohlačniki so uživali v zanimivih ugankah in številnih čarovni-

ških trikih, ki sta jim jih predstavila glavna igralca. Mlado občinstvo sta naučila pravilnega ploskanja, najbolj pogumni otroci pa so se jima pridružili na odru v zadnjem delu programa, ko so z združenimi močmi izvedli prave akrobatske točke, ki so od njih zahtevale določeno mero spretnosti. Pravi kitajski krožniki so se na palicah vrteli kot v veliki cirkuški areni in mladi pomočniki so se za nekaj minut prelevili v prave cirkuške akrobate, ki občinstvu jemljejo diha s svojimi točkami.

Gledališka predstava *Skoraj najboljši cirkus* je nastala v produkciji *Teatra Cizamo*, otroškega gledališča s petnajstletno tradicijo, ki se lahko pohvali s številnimi nastopi po Sloveniji in z gostovanjem na mednarodnih festivalih v Belgiji, na Kitajskem in še v enajstih državah sveta. Pred leti je znan režiser dejal, da je gledališče edini prostor, kjer se lahko odrasli brezskrbno igrajo. Ker so predstave *Teatra Cizamo* vedno komunikativne in začinjene s ščepcem humorja ter uspešno pritegnejo tako starejšo kot mlajšo

publiko, ga je Turistično informacijski center Ilirska Bistrica v sodelovanju z Občino Ilirska Bistrica uvrstil v program *Meseca kulture 2019 na Bistriškem* in sodeč po obiskanosti nedeljske predstave, bodo mali navihanci že kmalu uživali v novih predstavah omenjenega gledališča. ●

MESEC KULTURE POD DROBNOGLEDOM LITERARNEGA DRUŠTVA ILIRSKA BISTRICA

Člani Literarnega društva Ilirska Bistrica smo v mesec kulture vstopili z literarnimi večernicami, ki so praviloma vsak prvi petek v mesecu.

Še pred vstopom v februar smo se 19. januarja v prostorih Krajevne skupnosti Prem poklonili našemu pesniku Dragotinu Ketteju. Njegovo obletnico rojstva

smo obeležili z otroškim recitalom avtorice Alenke Frank in zaokrožili z branjem nastalih pesmi in črtic izpod peres domačih literatov. Tudi tokrat ni šlo

brez recitacije pesmi *Na trgu*. V enem od zapisov o življenju našega umetnika smo zasledili, da se je pesnik spraševal: »Zakaj sem bil v kapitlju?« Odgovor je preprost. Srečati je moral Angelo Smola, se zaljubiti vanjo in zaradi neuslišane ljubezni napisati svoje najlepše pesmi. Program je vodila Meta Frank, nastopila pa sta tudi *Moški pevski zbor Dragotin Kette* in domači glasbenik Matjaž Perenič.

Sledil je 8. februar, ki ima posebno mesto v naši domovini. Na Prešernov dan smo se ljubitelji besede zbrali v Parku Seventeen, kjer smo ob kavi prebirali svoje stvaritve in dela drugih avtorjev. Ob tej priložnosti smo dobili nove zamisli, ki jih bomo uresničevali v tem letu.

V eni od prostih sobot, 23. februarja, smo se odpravili v Ljubljano v galerijo Cankarjevega doma na ogled razstave *Ivan Cankar in Evropa*. Razstava je bila res enkratna in izjemno bogata tako likovno kot literarno. Škoda, da se je konec februarja zaprla in vas ne moremo prepričati za ogled.

V društvu smo si zastavili veliko nalog. Podrobnosti vam ne bomo še razkrili, lahko pa napovemo Dan poezije, Noč knjige, Poletnice in še marsikaj. ●

Literarno društvo Ilirska Bistrica
Dragica Marković

SLOVANSKI NARODI OPEVALI KALINO V ŠTEVILNIH PESMIH

V dvanajstih letih delovanja imajo članice pevske skupine *Kalina* za seboj že lepo število samostojnih koncertov. So redne udeleženke *Tabora slovenskih zborov* v Šentvidu pri Stični in kot prave Primorke vsako leto rade zapojejo na reviji *Primorska poje*. Želja njihove umetniške vodje, akademske glasbenice Janje Konestabo, pa je, da z resnim in odgovornim delom pokažejo pevsko kulturo, vrednost pete pesmi ter srčnost in bogatost, ki jo pesem ponese v svet. Vsaka pesem ima svoje besedilo, svojo melodijo, sporočilo in harmonijo. Ko pa vse to združi s čudovitimi glasovi, se zasliši pesem, ki nam greje srca še veliko po tem.

Program pevske skupine *Kalina* obsega predvsem slovenske ljudske pesmi in prav takšna je vsebina zgoščenke, ki so jo izdale ob 10-letnici delovanja. Vsekakor pa jim ni nobena pesem tuja. Rade zapojejo kadar koli, kjer koli in z vsakim, kajti ko zmanjka besed, je tu pesem, ki pove vse. Prav s tem sporočilom so gostovale v Madridu, kjer so bile gostje slovenskega veleposlanika; v Berlinu pri Slovenski katoliški misiji; pri Slovenskem združenju Triglav iz Bitole; zamejskih Slovincih v Italiji, na Hrvaškem in pri Slovincih, ki delujejo v društvu »Sava« v Beogradu.

Že kar nekaj let se uspešno spoprijemajo z organizacijo valentinovih koncertov v Ilirski Bistrici in vedno znova napolnijo

dvorano Doma na Vidmu do zadnjega kotička. Tako je bilo tudi letos, čeprav je bil valentinov koncert nekoliko drugače obarvan.

V prvem delu so se članice pevske skupine *Kalina* pod vodstvom zborovodkinje Janje Konestabo ob klavirski spremljavi Nine Moline sprehodile po Ukrajini, eni izmed največjih držav sveta, kar ni naključje, saj članica skupine Nina Molina prihaja prav iz te države.

Ukrajinci spadajo v skupino slovanskih narodov; so zelo odprti in tolerantni ljudje ter zelo ponosni na svojo nacionalno kulturo. Zgodovinske dogodke opisujejo v glasbeno-pesniških izpovedih, imenovanih »dume«, premorejo pa tudi bogat opus liričnih socialnih pesmi s tematikami iz vsakdanjega življenja. Ščepec tega so »Kalink« predstavile v prvem delu valentinovega koncerta in ga začinile s pesmijo *Červona ruta*, ki je dosegla svoj vrhunec leta 1971, ko so Ukrajinci posneli legendarni istoimenski film.

V drugem delu koncerta so se pevke sprehajale po širnih ruskih stepah. Med romantičnimi, borbenimi, nostalgичnimi pesmimi in pesmimi iz vsakdanjega življenja jim je publika vse bolj sledila in se predajala užitkom vse do pesmi *Darogaj dlinnaju*, ko ga ni bilo več v dvorani, ki ne bi pritegnil s »Kalinkami« in si ogrel rok. Ob tej pesmi so se jim na odru pridružili gostje večera *Trio Turn*, ki so

se predhodno predstavili z istoimensko pesmijo. Da pa ne bi kdo mislil, da smo prepevali isto, naj povem nekaj o zgodovini te pesmi. Besedilo za pesem *Darogaj dlinnaju* je napisal ruski avtor Podrubevski, uglasbil pa jo je sovjetski glasbenik in skladatelj ter mojster ruske romance Boris Ivanovič Formin. Jevgenij Raskin, rojen v New Yorku, a po materi Rus, je pozneje prevedel besedilo v angleški jezik, nezakonito zaščitil avtorsko delo in pesem vključil v svoj album. Z navedeno pesmijo so vsako leto zaključili svoj nastop londonski *Blue Angel*. Tam jih je slišal McCartney, ki je odkupil avtorske pravice za pesem in od takrat je izšla v več kot dvajsetih jezikih in številnih različicah. Dve izmed teh smo slišali tudi na Kalininem valentinovem koncertu.

Solistke, ki so nam polepšale večer, so bile: Janja Konestabo, Nina Molina in Karmen Samsa. Program je povezovala Katarina Penko. Ljubezenski detalj za garderobo pa je prispevala Tatjana Udovič.

Obiskovalci, ki so s številnimi aplavzi zaključili ukrajinsko-rusko obarvan valentinov koncert, so še dolgo za tem uživali v rusko-ukrajinski kuhinjski – odlični ruski solati za zimske dni Vinegret in boršču, za katerega velja, da naj bi bil po ustnem izročilu tisti, v katerem žlica sama stoji pokonci. Boršč si pripisuje veliko slovanskih narodov, a po vsej verjetnosti je nastal v Ukrajini, kjer se je začel pojavljati že v 14. stoletju. Ukrajinci veliko stavijo tudi na rdečo peso, brez katere ni pravega boršča.

Ni pa manjkala niti pijača iz tistih krajev, o katerih je Zoran Predin prepeval: »Kdo je tebe, Praslovan, plavati učil, da si preplaval tisto rusko reko in se v mojih genih naselil ...« Uganili ste, da je ta pijača vodka – brezbarvna žgana pijača, ki ima praviloma nevtralen okus, brez arom in fermentiranih snovi. Poljaki trdijo, da je domovina vodke Poljska, Rusi pa jim nasprotujejo, da je njihova. Ker pa se vodka lahko izdeluje iz različnih snovi, jo Rusi delajo iz žit, Ukrajinci pa iz krompirja. Upam, da ste ugotovili iz katere surovine je bila pripravljena vodka, s katero so postregle »Kalink«.

Alenka Penko

»ČAKALNICA« V DOMU NA VIDMU

Polna Velika dvorana Doma na Vidmu je v dobri uri in pol prisluhnila številnim domislicam Lada Bizovičarja in Janeza Hočevarja – Rifleta, ki so do solz nasmejale prisotne.

Smrtno resna komedija o človekovi minljivosti je združila dve zvezdniški imeni slovenske igralske scene. Lado Bizovičar in Janez Hočevar – Rifle, ki sta v preteklosti navdušila z monokomedijama, sta se z izvrstno komično dramo Čakalnica dotaknila smrtno resnih problemov o življenju in smrti. Igralca

se znajdeti na koncu tunela, na prehodu iz tostranstva v onostranstvo, kjer čas ni več dimenzija in dolgčas ne obstaja. V čakalnici med »biti in ne biti« ni novinarjev, medijev, socialnih omrežij, telefonov in televizije, zato sta bila junaka v svetu po smrti prisiljena razgaliti svoji komedijantski duši. Občinstvo je bilo priča soočenju dveh generacij, dveh karier in dveh osebnosti, ki sta se pošalila na račun svojih značajskih lastnosti in sta pred zbrano publiko počasi priznala vse svoje smrtne grehe. V zbirokratiziranem kolesju onostranskega sistema, ki močno spominja na tukaj in zdaj, so ju virtualni uradniki pripravili na »poslednjo sodbo«, medtem pa sta junaka razstrla še zadnjo tančico skrivnosti in spoznala, da nista zgolj prijatelja, ampak ju veže tudi pristna in čvrsta sorodstvena vez.

Uveljavljeni televizijski voditelj in vzhajajoča igralska zvezda ter dobitnik treh viktorjev za oddajo *As ti tud not padu!* Lado Bizovičar je ob boku s Prešernovim nagrajencem, dobitnikom *Borštnikovega prstana* in viktorja za *življenjsko delo* ter profesorjem dramske igre na

Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo Janezom Hočevarjem – Rifletom uspešno dokazal, zakaj sodi med najbolj priljubljene slovenske humoriste in obetavne odrske ustvarjalce. Hit komedija, ki je nastala pod režisersko taktirko Dejana Batočanina in Uroša Fürsta ter v produkciji *SiTi Teatra BTC* in *Krakerja*, je na odrskih deskah Velike dvorane Doma na Vidmu prvič postregla z virtualnim gostovanjem uveljavljenega igralca ansambla *SNG Drama Ljubljana* Branka Šturbeja, ki je prepričljivo odigral vlogo birokrata, ki odloča, kdo bo živel in kdo bo umrl, v Čakalnici pa se je v video projekciji pojavil tudi glasbeni velikan slovenske popularne kulture Janez Bončina Benč. Smrtno resni tandem Bizovičar – Hočevar se v Čakalnici odlično dopolnjuje, kar potrjujejo razprodane dvorane po celotni Sloveniji, zato ni presenečenje, da ga je za svojega vzela tudi ilirskobistriška publika in ga nagradila z gromkim aplavzom. ●

LETOS JE ŽUPANOVALO INDIJANSKO PLEME IZ »DOLINE LJUBAVI«

Na debeli četrtek je na odru šotora v Parku Nade Žagar bistriški župan Emil Rojc predal oblast »Indijanskemu plemenu iz Doline ljubavi«. Na otvoritveni prireditvi, ki jo je vodil uradni napovedovalec skokov v Planici Bojan Makovec, se je predstavilo sedem skupin.

»Kar se oblasti tiče, se bom moral od Novokrajcev še kaj naučiti. Prepričan sem, da so Indijanci izredno dobri finančniki, zato se bo trenutna vsota v občinski blagajni pod njihovim vodstvom zanesljivo podvojila,« je ob uradni predaji ključa poglavarju Indijanskega plemena iz Doline ljubavi Sedečemu biku in najmlajše-

mu pripadniku plemena zaupal dobro razpoloženi bistriški župan Emil Rojc.

»Hvala, gospod župan, da ste nam predali ključ bistriške mestne hiše! Lepo vabljeni na naše uradne ure, ki potekajo vsak četrtek od 19.00 do 19.10 v Novokračinah, kjer se bomo vse dogovorili,« je poglavar Sedeči bik na vaško »četrtnanje« povabil prvega moža Občine Ilirska Bistrica. Indijanskemu plemenu iz Doline ljubavi je letos pripadla čast županovati v okviru karnevala *Pust je pršu 2019*, saj je bila prav skupina iz Novokračin izbrana za vodenje letošnje 24. pustne povorke, ki je potekala po bistriških ulicah. Za to posebno priložnost so tudi zasukali pete in zaplesali indijanski ples ob zvokih domače harmonike.

Za odlično vodenje otvoritve pustnega dogajanja na Bistriškem je tokrat poskrbel že legendarni uradni napovedovalec smučarskih skokov v Planici Bojan Makovec, ki se vse bolj uveljavlja v tujini kot uradni napovedovalec svetovnih prvenstev in zadnjih olimpijskih iger. Gorenjec iz Rateč je s svojim dialektom in

hudomušnimi vložki lepo popestril prvi dan najbolj šegavega obdobja leta.

Letošnjo uvodno prireditev v t. i. peti letni čas je obiskalo sedem pustnih skupin, ki so predstavile glavne značilnosti njihovih »šjm«. Prvič se je obiskovalcem predstavila skupina *Jelšanske šjme*, ki je navdušila s kuharskimi veščinami in obljubila, da na karnevalu ne bo nihče ostal lačen. Zbrane so pozdravile obiskovalcem že dobro poznane etnološke maske *Podgrajski škoromati*, *Vrbovske šjme*, *Pregarske šjme* in *Vrbišče šjme*, dogodka pa so se udeležili tudi predlanskoletni nosilci ključa *Topolške šjme*.

Vsaki od predstavitev je sledila še glasbena točka, ki je pokazala, da je pustni čas resnično čas za veselje, prešerno razpoloženje, glasbo in ples, ki združujeta ljudi. Po uradnem programu je nastopil čas za ples in zabavo z Maticem Štavarjem in *Skupino Lisjaki*, ki se je posebej za to priložnost preimenovala v *Skupino Bog pomagaj*. ●

»PUST JE PRŠU« V PAVLOVČEVI GALERIJ

Pustni motivi so bili tema februarske razstave v Pavlovčevi galeriji v Domu na Vidmu, s katero so se v domačem likovnem društvu posvetili pomembni etnološki dediščini domačih krajev.

»Pustni običaji so v naših krajih zelo pomembni. Ljudje po nekaterih vaseh prav živijo za ta del leta in se nanj dolgo pripravljajo, zato smo v Likovnem društvu Franceta Pavlovca Ilirska Bistrica želeli ovekovečiti te trenutke, saj je pustni čas del naše bogate kulturne dediščine,« je izbor teme pojasnil predsednik društva Danijel Tomažič.

»Likovno društvo Franceta Pavlovca s svojimi deli že od leta 2002 skrbi za ohranjanje bogate dediščine. Skozi zgodovino spremljamo ljudi in kraje, ki so zaznamovali preteklost, in danes se poklanjamo pustu kot izjemno pomembni kulturno-etnološki dediščini na tem področju. Pustni čas

korenini že v predkrščanski dobi. V času cerkvenih oblasti se je bilo prepovedano šemiti, ampak človek je človek in vedno si je dajal duška. Sploh takrat, ko je bilo kaj prepovedano. Pust ni nikoli zamrl in tako živi še danes. Ko pogledamo simboliko maske, vidimo, da je v človeku vedno zorelo nekaj tistega, kar je moral manifestirati tudi tako, da se je zakril. Tudi v teh pustnih običajih še ostaja nekaj prvobitne elementarnosti,« je pomen pusta predstavila poznavalka likovne umetnosti Polona Škodič.

»Ker nam pust že veselo trka na vrata, so naši likovni ustvarjalci pripravili lepo pripoved, v kateri so zajeli svoj košček videnja

pustnih običajev in pustnega časa. Tako se res lahko sprehodimo skozi vse pustne like. Najbolj pogost motiv je maska lepih in zelo zanimivih skoromatov. Priča smo tudi različnim običajem, ki so povezani s skoromati, ki s seboj nosijo oglje in z njim mažejo dekleta ter uganjajo razne vragolije. Nekateri od udeležencev so razmišljali še malo dlje in v pustni čas zajeli tudi bistvo narave, saj pust preganja zimo, kakor jo preganjajo tudi skoromati in kurenti ter kličejo pomlad,« je najpogostejše motive razstave opisala Polona Škodič.

Na razstavi smo se sprehodili med maskami iz celotne Slovenije, saj nam pogled seže od Dravskega in Ptujkega polja, kjer so doma kurenti, ki so od nedavnega zapisani v uvid snovne in nesnovne dediščine Unesco, preko cerkniškega karnevala, cerkljanskih »lufarjev« do domače kulturno-zgodovinske pripovedi skoromatov in »vrbiščih šjm«. Med umetniškimi deli štirinajstih ustvarjalcev prevladujejo akrili in olja na platnu, najdemo pa tudi nekaj akvarelov in kombiniranih tehnik ter posebno tehniko mozaika z likom znamenite Slivniške coprnice.

Svoje umetniške stvaritve so na ogled postavili Aleksander Abram, Janez Knafelc, Jožica Bubnič, Neva Macarol, Franc Močilnikar, Karmen Primc, Marino Samsa, Jadranka Savić, Lidija Leskovšek, Jana Tomažič Ličen, Nadja Jagodnik, Milena Štemberger, Danijel Tomažič in Zdenka Vinšek.

Otvoritev razstave je povezoval umetniški vodja galerije Rajko Kranjec, za glasbene vložke pa je poskrbela zasedba Kerglci spod Ahca. ●

TUDI NAŠI NAJMLAJŠI SO RAJALI ZA PUSTA

Pustnega rajanja so se letos v Ilirski Bistrici naužili tudi najmlajši. Poleg zanimivih pustnih delavnic so zanje pripravili otroško pustno zabavo, na kateri so peli in plesali z risanimi junakoma Pikapolono in Črnim mačkonom.

Za pusta hrusta se navadno oblečemo v pustni kostum in si na obraz poveznemo masko, ali pa ga okrasimo in pobarvamo, da smo usklajeni z likom, ki ga predstavljamo. Na glavo si poveznemo klobuk ali izberemo lasuljo zanimive barve in že smo pripravljeni za v maskare. Pustni čas je čas, ko skačemo in se veselimo prihoda pomladi, ki je letos še malce prej kot običajno potrkala na naša vrata. Da bo veselo pustno obdobje ostalo v najlepšem spominu tudi našim najmlajšim, so poskrbeli v društvu *Otroške*

zabave in animacije in v *Klubu študentov Ilirska Bistrica*. S pomočjo Turistično informacijskega centra Ilirska Bistrica ter Občine Ilirska Bistrica so pričarali nekaj pravljичnih trenutkov. Otroci so se z veseljem udeležili zanimivih pustnih delavnic, ki so se odvijale av petek, 22. februarja 2019, v Mali dvorani Doma na Vidmu, svojo ustvarjalnost pa so lahko izrazili tudi na sobotnih delavnicah v okviru *Pustnega rajanja za otroke*.

Otroška pustna zabava, ki se je 2. marca 2019 odvijala pod šotorom v Parku Nade Žagar, je bila letos posvečena temi animirane serije *Miraculous* in glavnima

junakoma Pikapoloni in Črnemu mačkonu. Otroci so navdušeno opazovali oba junaka, posnemali njune gibe, jima sledili, peli in plesali ter skupaj uganjali norčije. Uživali so v igri s padalom in baloni, barvali pobarvanke in se veselo fotografirali v posebnem pustnem okvirju za fotografiranje, ki je bil za to priložnost obarvan v barve junakinje Pikapolone. Ker pa je igranje izredno naporno za male nadobudneže, so se na koncu okrepčali z okusnimi pustnimi krofi in toplim čajem ter se v družbi svojih staršev in starih staršev veselo odpravili proti domu. ●

PUSTNO RAJANJE POD ŠOTOROM TRAJALO DOLGO V NOČ

Tradicionalni ples v maskah s skupino »Biseri« je na prireditveni prostor v Park Nade Žagar privabil veliko število šem.

Skupina iz Male Pristave je s pestrim izborom skladb na plesišče zvabila dobro razpoložene maske, ki so se ob zvokih uspešnic vrtele kot navite. Raznorazne šeme so se v dobri družbi in ob odlični glasbi zabavale vse do jutranjih ur. Pust je čas za norčije in domiselne maske, zato smo se z veseljem pridružili pustni zabavi in posneli nekaj zanimivih fotografij, ki vam jih ponujamo na ogled. ●

REKORDNO ŠTEVILO NASTOPAJOČIH NA LETOŠNJEM BISTRIŠKEM KARNEVALU Z MEDNARODNO UDELEŽBO

Letošnjega 24. karnevala »Pust je pršu 2019« se je udeležilo kar 1200 nastopajočih iz Slovenije in Hrvaške, ki so poskrbeli za odlično vzdušje in dobro voljo. Škoromati, zvončarji in kurenti so s svojimi zvonci uspešno pregnali zimo in prave pomladne temperature so na Bistriško privabile številne obiskovalce, ki so navdušeno spremljali povorko kar 26 pustnih skupin in tradicionalne ter novodobne »šjme« večkrat nagradili z bučnim aplavzom.

Tradicionalne povorke po bistriških ulicah se je udeležilo kar 26 pustnih skupin. Na čelu letošnjega karnevala je bila novodobna novokrajaska skupina *Indijansko plemo iz Doline ljubavi* s poglavarjem Sedečim bikom, ki je na debeli četrtek od bistriškega župana Emila Rojca uradno prevzel županovanje v Občini Ilirska Bistrica. Nedeljski pustni praznik je postregel s kar desetimi etnološkimi skupinami, ki so se predstavile s svojimi tradicionalnimi maskami. Domačine so suvereno zastopali številčni *Podgrajski škoromati*, ki so od leta 2015 vpisani v register žive kulturne dediščine Slovenije, in *Šjme Pregarje*, ki so se v skupino formirale leta 2001. Občinstvu so se predstavile lepe in grde *Šjme Vrbovo* ter

nemo gledališče *Šjme iz Vrbice*, ki ima po ustnem izročilu 600-letno tradicijo šemljenja. Gostje iz sosednje Hrvaške, *Brgutski in Munski zvončari*, so predstavili navade ter posebnosti Matuljev in okolice. Karnevala so se znova udeležili tudi *Liški pustje* z Liškega področja pod Kanalskim Kolovratom, ki slovijo po edinstvenih maskah iz bakrene in aluminijaste pločevine. S svojim nastopom so Bistričane razveselili člani *Turističnega društva Cirkulane, sekcija Stari običaji*, ki so s *Pokači in orači* iz Malega Okiča ter Slatine s spektakularnim pokanjem pritegnili številne poglede. Etnološki sklop so popestrili gostje iz Dravskega polja, ki so na Bistriško prispeli že desetič zapored. Kurenti iz *Hajdine* so znova

poskrbeli za prešerno razpoloženje, ko so neumorno dvorili lepim dekletom v občinstvu, zala dekleta pa so jim pridno vezala robce okrog pasu in ježevk. Letošnje povorke so se prvič udeležili tudi predstavniki *Folklornega društva Rožmarin Dolena*, ki so zbranim prikazali tradicionalno izročilo zahodnih Haloz in pomladanskih likov izpod Donačke gore.

Razposajene mušnice iz Dobove v brežiški občini so občinstvu zaplesale svoj ples, *Rodiška mornarica z ladjo »Lampeluza RO-DIK 69«* je priplula iz od-

daljene Sirije v družbi mične gospodične, bistriško povorko pa so obiskale tudi tri skupine iz sosednje pivške občine. Učenci iz Osnovne šole Pivka so predstavili svoje najljubše pravljичne junake, *Asterix in Obelix* sta se z vaščani Trnja uspešno upirala Cezarju, občudovanja vredno delovno vnemo pa so prikazali *Kalani*, ki so v rekordnem času zgradili *Tretji tir med Kalom in Divačo*. *Topolčani* so predstavili svoje rakarje in strašljivo *Krvavo stjegnu*, ki je strah in trepet za otroke.

V domači občini se je predstavilo še sedem novodobnih skupin. Športno društvo Bas Šport se je odločilo, da z bojno ladjo liburno ubrani Piranski zaliv in reši vsa odprta vprašanja o morski meji. Kulturno društvo Grad - Dolnji Ze-

mon je v dolino reke Reke prineslo prefinjeno lepoto in gracioznost gosposkih Benečank in Benečanov, prvič pa so se karnevala udeležile *Jelšanske šjme* s kuharskimi mojstri, ki so lačnim postregli s svežim odojkom z ražnja. *Kočanija* se je spomnila najboljših let nekdanje jugoslovanske države. Ilirsko Bistrico je namreč obiskal sam maršal Josip Broz Tito s prvo damo Jovanko Broz in si v družbi pionirjev ogledal nabor mladih fantov, ki odhajajo na služenje vojaškega roka. Svoj ustvarjalni zanos so predstavili *Umetniki iz Jasena*, ki se lahko primerjajo z največjimi mojstri, saj so med samo povorko oblikovali ženske akte in slikali vrhunske umetniške stvaritve v olju na platnu. Ker so topli sončni žarki že dobro segreli ozračje, so se v *Kulturnem športnem društvu Koseze* odločili, da priključijo poletje z rumeno cvetočim poljem sončnic, ki jih pred vsiljivci ščitijo velika ptičja strašila. Športno-tekmovalni duh je uprizoril *Olimpic team 2019 Bač*, ki je v družbi vrhunske ekipe

hokejistov, umetnostnih drsalk in edino slovensko ekipo boba slavil zmago naše odlične smučarske šampionke Ilke Štuhec.

Festival »šjm« se je začel z mimohodom otvoritvenega vozila *Pust je pršu 2019*, ki mu je s hitrim taktom sledil posebej za to priložnost našemljeni *Pihalni orkester Ilirska Bistrica*. Za dobro voljo in duhovite vložke med pol tretjo uro trajajočim karnevalom sta poskrbela znana radijca Iztok Gustinčič in Tomaž Klepač. Po zaključku povorke je pod šotorom v Parku Nade Žagar sledila zabava za vse »šjme«, kjer je za dobro voljo in plesne korake poskrbel Niko Poles z *Ansamblom Brkinci*.

Turistično informacijski center Ilirska Bistrica in Občina Ilirska Bistrica sta še enkrat dokazala, da se prireditev *Pust je pršu 2019* z odlično organizacijo, mednarodno zasedbo in prekaljenim voditeljskim dvojcem lahko kosa z bolj znanimi karnevali na Slovenskem. ●

INDIJANSKO PLEME IZ »DOLINE LJUBAVI«

Vsak iz indijanskega plemena iz *Doline ljubavi*, oziroma bolj po ameriško - iz *Ljubolandije*, ima pravo »óko sókolo-vo«, in zato so vsi po vrsti odlični lovci. Večkrat vzamejo puške, se odpravijo v bližnje gozdove ter »nanišanijo« divjad, malo in veliko. Po končanem lovu je v novokrajških domovih sočnega, zdravega in okusnega mesa za izvoz. Ravno zato menijo, da je škoda, da nekaterim na krožnikih skačejo sporne poljske krave, ko bi lahko dobili divje novokrajске prašiče po ugodni ceni.

So pa te novokrajске pečenke menda zadušale tudi daleč prek meje, ker je zadnje čase ne samo po cesti, ampak tudi po novokrajških gozdovih čuda »turistov«, celo iz daljnega Pakistana in Sirije. Ti so, za razliko od Nemcev in Avstrijcev,

brez prikolic, so pa bolj radodarni, saj za seboj pustijo kar nekaj materialnih dobrin – od nahrbtnikov, oblačil, pa do »svakojakih« superg, tako da ni straha, da bi novokrajški Indijanci ostali, kot bi sami rekli, »gwoli i bwosi«.

»Gwoli i bwosi« pa jih ni in jih ne bo pustila niti država, čeprav veljajo za zelo posebno in odmaknjeno pleme, tesno povezano s Hrvaško. Ravno nasprotno! Par litrov dežja je padlo več kot ponavadi, pa so že v Ljubolandijo prileteli državni predstavniki z ministrom vred in se čudili lepotam novonastalega Novokrajškega jezera ter novokrajškim Indijancem obljubili zamenjavo kanujev za varnejše plovilo. »Živi bili, pa vidili, kaj bo iz tega! Ali bo barka ali pa brod!« Vso to politično smetano so spremljali tudi

novinarji in kamere. Zvečer, ko si prižgal televizijo – *Dolina ljubavi* na vseh programih! Zato ne velja zastonj pregovor: »Bilo kuda, Novokrajci svuda!« ●

BENEŠKE MASKE

Na Dolnjem Zemonu pod okriljem Kulturnega društva Grad zavzeto ohranjajo pustno tradicijo. Ta je zelo bogata, saj se tu šemijo že od nekdaj, Zemonci pa se lahko pohvalijo tudi z dejstvom, da se pustnih povork udeležujejo že lep čas.

so fotografije in pričevanja starejših vaščanov in se za »poberijo« ošemili v »ta lepe«, kar so večinoma »poberini« in kleščarja, zvončarja, hudiča, kokoš, divji prasec in druge maske. Letos so »poberijo« v takšni opravi opravili že tretjič in zagotovo jo bodo še mnogokrat.

Za letošnjo povorko v Ilirski Bistrici so se opravili v Benečane. Če že pravijo Bistrici Slovenske Benetke, ker je prepre-

dena z mostički in potoki ter rekami, je prav, da se enkrat skozi sprehodi tudi bogat beneški pust. Le gondoljerji niso imeli beneških gondol in so poprijeli kar za inštrumente. Harmonika, boben, trobenta in »Živijo pust«! ●

Kdo se ne spomni množice zemonških konjenikov, ki so v povorki v Ilirsko Bistrico prihajali v 60-ih letih prejšnjega stoletja? Pa tudi sedaj so Zemonci vedno zanimivi. Od ustanovitve društva so na povorki manjkali le enkrat.

Pred tremi leti so v tej vasi obudili tudi tradicionalne, etnološke maske. Zbrali

KUHARJI IN KUHARICE

Premierno so se bistrškega karnevala udeležile »Jelšanske šjme« s kuharji in kuharicami, ki kuhajo noč in dan.

Kuhanje jim je profesija, saj se s kuharskimi veščinami ukvarjajo že od malih nog. Njihovi otroci so pravi mojstri kuhanja, saj jo skuhamo v momentu. Še se dobro ne zaveš in že jo zakuha. Zdravstvenih težav sploh nimajo, saj se jim po žilah pretakata kuhano črno vino in pristna domača češpova rakija, tako da za holesterol niti ne vedo, da obstaja. S pridelavo naravnih pridelkov nimajo problema, saj na neobdelanih jelšanskih poljih zraste toliko pridelkov, da lahko celo leto prehranjujejo celo bistrško občino. Jelšanska neobdelana zaraščena zemlja daje toliko pridelka, da ga sami ne morejo porabiti, saj na eni neobdelani njivi, ki meri le 0,1 hektara, zrastejo tudi do trije vagoni krompirja. Na eni

majhni neobdelani njivi zraste toliko pšenice, da je zaradi obilne količine niti ne žanjejo. To pa je že stara pravljica, da jelšanske ženske zavijejo motiko v časopisni papir, ko gredo na polje. Ampak to je sedaj živa resnica, saj jim neobdelanih polj ni potrebno obdelovati. Neobdelanih njiv, ki obilno rodijo, jim sploh ni potrebno orati, saj to delo odlično opravijo divje svinje in prašiči. Na zapuščene njive, polne kamenja, v ravni vrsti posujejo koruzo in divji prasci rijejo kot dvobrazdni plug.

Jelšanske šjme vas vabijo, da poskusite dobrote iz njihove kuhinje, kjer vam bodo postregli s specialitetama, kot sta skuhan fižol in pečen prasce. Kakor vi-

dite, so poskrbeli za vse, še dostavo na dom imajo. Pokličite brezplačno telefonsko številko 090 888 888 999 in kuhane specialitete vam bodo z veseljem dostavili na vaš dom. Dosegljivi so 24 ur na dan in vse dni v letu, od pusta do pusta.

Delo kuharjev ni lahko, saj kuhajo v velikih kotlih in v velikih količinah, tako čez dan kakor tudi ponoči. Vsa pripravljena hrana je vedno sveža, rok trajanja pa je neomejen. Če ste bili pozorni in ste spremljali televizijo, ste zagotovo zasledili javni razpis, da za določen čas - do »penzije«, zaposlijo 140 kuharjev in 140 kuharic. Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje: kandidat mora imeti izkušnje s področja kuhanja, obvezno mora vedeti, kako se voda segreje in kako se ohladi, do podrobnosti mora obvladati rokovanje s kuhalicami, vilicami, žlicami in noži, odreči se mora vsakemu plačilu, saj za tako dobre kuharske pogoje ni potrebna plača ali kakršnokoli drugo plačilo, biti mora zadovoljen, da lahko kuha med tako elito. V zahvalo za tako dobre pogoje in neplačilo naj vsak kandidat prinese naročje suhih bukovih drv. Pohitite s prijavi, saj je število mest omejeno! ●

VIZITA V ČASU JUGOSLAVIJE

Kočanci in Koćanke spoštujejo navade ljudi, ki so v preteklosti živeli v njihovi dolini, in se radi spominjajo običajev prednikov. Tokrat se vračajo v najboljša leta bivše jugoslovanske države, ko je kočansko prebivalstvo s ponosom sprejemalo vloge, ki jih je prinašalo življenje v Jugoslaviji.

Na čelu skupine v strogem policijskem spremstvu svoje ljudstvo vodi jugoslovanski predsednik Josip Broz Tito s prelesto prvo damo Jovanko. Ponosna sta na vrste mladih pionirjev, ki ob učiteljih rastejo v zavedne državljane. Pri osemnajstih letih jih čaka prelomen življenjski dogodek – vizita oz. nabor mladih fantov za služenje vojaškega roka.

Dan vizite, ki mlade fante spreminja v zrele može, je hkrati preizkušnja in praznovanje. Matere fantov in vaška dekleta so že pozimi iz papirja izdelale rože za

okrasitev naborniškega voza. Na dan vizite pred vozom korakajo muzikanti, ki skrbijo za dobro voljo. Za njimi sta dva mlada fanta, ki predstavljata naslednjo generacijo vizitantov in po stari navadi pred sprevodom nosita pršut.

Voz z vizitanti in s spremljevalkami vlečejo konji, furmani pa skrbijo, da uspešno premagujejo pot. Vizitanti nosijo klobuk; oblečeni so enotno – nosijo bele srajce in temne hlače oz. boljša, praznična oblačila. Na obleko so pripeti modri, rdeči in beli trakovi v barvah jugoslovanske zastave. Spremljajo jih vaška dekleta. Sledi naborna komisija – vojaška in zdravniška komisija, ki odloča, kateri fantje bodo potrjeni za služenje vojaškega roka in kam bodo odšli na služenje. Pred fotografiranjem vizitante uredi frizerka in že so pripravljeni na novo življenjsko vlogo. Na koncu skupi-

ne ob stari vojaški kuhinji, iz katere že diši, korakajo vojaki, ki predstavljajo državo in so že pripravljeni, da jo branijo, če bo potrebno.

Sodelovanje in zaupanje v domovino ter v njene ljudi sta v 60. in 70. letih prejšnjega stoletja vodila življenje v kočanski dolini. Koćanci si želijo, da bi zgodbe iz preteklosti ostale žive tudi med prihodnjimi generacijami. ●

UMETNIKI IZ JASENA

Leto se je hitro obrnilo okrog in nam spet prineslo pusta. Jasenci smo se tudi letos zbrali in se odločili, da se pridružimo pustni povorki v Ilirski Bistrici. V preteklem letu smo opazili, da imamo v naši majhni vasi ogromno umetniških talentov in zato smo se vam letos predstavili z njimi.

nami so slikarji, ki jim ne manjka zagnanosti in želje po ustvarjanju, najdejo pa se tudi kiparji in razni oblikovalci struktur in drugih materialov.

Naši slikarji uporabljajo tako običajna kot tudi izredno velika platna in jih spreminjajo v mojstrovine, ki se lahko primerjajo z največjimi mojstri, kot so Picasso, Da Vinci, Dali, Van Gogh in

mnogi drugi. So izredno produktivni, a kot vsakemu umetniku, se tudi njim zgodi, da dobijo umetniško blokado in ne morejo slikati. Problem pa niti ni v njih samih, ampak v tem, da ne najdejo modelov za slikanje. Naši umetniki imajo namreč najraje slikanje portretov, še posebej radi pa slikajo akte. Ker nikakor nismo mogli dobiti mlajših modelov,

Pri nas boste lahko videli raznorazne vrste umetnikov. Najbolj pogosti med

smo, da bi naši umetniki še naprej lahko ustvarjali svoje mojstrovine, posegli po nekoliko starejših modelih, ki radi pozirajo.

Ker so naši umetniki izredno produktivni, je postajalo število slik vedno večje in v vasi je zmanjkalo zidov, na katere bi lahko obesili ta vrhunska umetniška dela. Zato smo staknili glave skupaj in prišli do ideje, da odpremo galerijo, kjer bomo vsa ta dela lahko pokazali tudi širši javnosti. V naši galeriji se poleg samih razstav odvijajo tudi dražbe vrhunskih umetniških del, ki vam bodo vzele sapo.

»OLIMPIC TEAM 2019« – BAČ

Letošnjega pustnega karnevala »Pust je pršu 2019« se je udeležila olimpijska skupina iz »beuga kamna« in poskrbela za pravo tekmovalno vzdušje.

»Dobrodošli na Olimpijskih igrah 2019! Predstavljamo slovensko ekipo smučarjev z Ilko Štuhec na čelu, eno in edino slovensko ekipo boba, umetnostne drsalke in najboljšo ter trenutno vodilno ekipo najboljših slovenskih hokejistov. Z njimi sta Bačkota, maskoti najbolj športne vasi v Sloveniji in najboljši navijači, ki slovensko ekipo spremljajo na vseh tekmah širom »beuga kamna«. Gremo Slovenija in navijajmo za naše! Dajmo Bistrce, da vas slišimo!« ●

POBERIJA NA BAČU

Fantje in dekleta z Bača se v zgodnjih popoldanskih urah zberejo pred Gostilno pri Skoku, pozirajo za gasilsko fotografijo in poberija po vasi se lahko prične. Letos so se »šjme« pod vodstvom severnokorejskega voditelja Kim Džong Una in Sjmnškega krompirja postavile v povorko in pod budnim očesom filmskega detektiva iz Dallasa, vojakov in mičnih policajk pričele svoj obhod po Baču. Med »šjmami« smo srečali tudi zelo aktualno masko mesarja s kebabom, ranjenca, oslička, čarovnico, Miki Miško, hudičevko in kavbojce ter ostale zanimive like. Šjme obiščejo prav vse hiše v vasi. Domačini jim pripravijo domače klobase, jajca in okusne krofe, pa tudi kakšna steklenica rujnega se najde vmes. Za dobro voljo skrbijo mladi muzikantje, ki z ubranimi takti vabijo na ples. ●

PLEMENITI BISTRIČANI DAROVALI KRI

127 darovalcev je na prvi pomladni dan v Domu na Vidmu darovalo kri na prvi terenski krvodajalski akciji letos. Člani Rdečega križa bi k sodelovanju radi pritegnili tudi mlajše darovalce, zato za šolarje organizirajo predstavitev aktivnosti.

»Zelo smo zadovoljni z današnjim odzivom krvodajalcev. Veseli nas, da nam je Občina Ilirska Bistrica prisluhnila in nam odstopila avlo ter pogostitveni prostor v Domu na Vidmu, kjer smo na vidni in lažje dostopni lokaciji, pa tudi s parkiranjem ni težav,« je uvodoma povedala sekretarka Območnega združenja Rdečega Križa Ilirska Bistrica Jožica Vidmar. Tovrstne akcije so prej potekale na različnih lokacijah v mestu – od gimnazije in bistriških osnovnih šol do Bara Oranž in doma starejših občanov na Medenovem hribu.

Ob vsaki krvodajalski akciji pa skušajo na bistriškem Rdečem križu za klic

humanosti in solidarnosti navdušiti tudi mlajše generacije, zato šolarjem podrobneje predstavijo celoten potek krvodajalske akcije. »Pokazali smo jim, kako se krvodajalci vpišejo z osebnim dokumentom, nato izpolnijo medicinski vprašalnik, preveri se koncentracija hemoglobina v krvi in izmeri krvni tlak. Na podlagi opravljenih meritev in ankete se zdravnik odloči o primernosti darovalca. Fantje in dekleta so se prepričali, da odvzem krvi ni boleč, saj vzame le od 5 do 10 minut časa, darovana kri pa lahko reši življenje,« je povedala Jožica Vidmar in dodala, da se tudi mladi vse bolj zavedajo pomena darovanja krvi.

Potrebe po krvi so odvisne od njenih trenutnih zalog, zato so krvodajalske akcije lahko omejene zgolj na zelene tipe krvnih skupin. Za transfuzijsko službo namreč ne predstavlja problema samo pomanjkanje krvi temveč tudi kopičenje zalog, saj imajo komponente krvi določen rok trajanja, zato na svoji spletni strani redno obnavljajo podatke o aktualni zalogi krvi.

Na Bistriškem je okrog 500 darovalcev krvi, ki redno ali občasno darujejo najdragocenejšo življenjsko tekočino, s katero rešujejo življenja in pomagajo pri zdravljenju bolnikov ter poškodovancev. Tokrat pa bi še posebej izpostavila izjemno družino Barba iz Podbež, kjer so trije bratje in sestra skupaj s svojimi potomci to življenjsko pomembno tekočino darovali več kot petstokrat. To je res neverjeten in hvalevreden dosežek! Zelo smo ponosni nanje,« je povedala Jožica Vidmar. Naslednji terenski krvodajalski akciji bosta na sporedu 17. junija 2019 in 21. novembra 2019 v Domu na Vidmu. ●

PRVI POROČNI SEJEM V ILIRSKI BISTRICI

V nedeljo, 10. marca 2019, se je v Domu na Vidmu odvil prvi poročni sejem v Ilirski Bistrici. Ponudniki iz domačega kraja smo se zbrali z namenom, da sokrajanom, pa tudi obiskovalcem sosednjih občin, predstavimo svojo ponudbo in s tem pokažemo, da je s pomočjo naših storitev in izdelkov tudi v domačem kraju mogoče organizirati poroko na visokem nivoju.

Na našem poročnem sejmu se je predstavilo pet ponudnikov iz Ilirske Bistrice. Sejem se je pričel s kratkim uradnim delom, temu pa je sledila degustacija slastnih tort iz ustvarjalnice *Sladkoba do roba*, v kateri so pripravili tudi razstavne poročne torte. Te so bile okrašene s cvetjem *Cvetličarne Rosa*, ki je navdušila s poročnimi šopki in aranžmaji. Ob sladkanju so obiskovalci nazdravili s penino, s katero je postregla *Gostilna pri Matetu*, ki je poskrbela tudi za pogostitev s kanapejčki. *Studio Avenir* je predstavil svoje poročne fotografije in videe ter hkrati poskrbel za fotografiranje dogodka. Na sejmu so sodelovali tudi člani *Skupine*

Comodo, ki so skrbeli za vzdušje s čudovito akustično glasbo v živo.

Obiskovalci so imeli priložnost pokramljati s ponudniki in dobiti vse informacije, ki so jih želeli izvedeti v zvezi z organizacijo svoje poroke in drugih dogodkov.

Sodelujoči na poročnem sejmu se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so se odzvali

našemu vabilu in se udeležili našega sejma ter s tem pokazali podporo našemu delu. Upamo, da se srečamo tudi v prihodnje. ●

Jerneja Šajn, Sladkoba do roba
Foto: *Studio Avenir, Marjan Krebelj in Tjaša Fajdiga*

NOVA POROČNA DVORANA V DOMU NA VIDMU

ZA VSE LJUBITELJE VRHUNSKE ESTETIKE

Obstoječi prostori Doma na Vidmu bodo obogateni z novo vsebino po ideji arhitektke Helene Kalčič – s poročno dvorano, ki bo zadovoljila tudi najzahtevnejši okus.

Stilno in elegantno je zasnovan koncept poročne niše, ki se odpira proti prostoru s svati in s svojo kuliso uokvirja dogodek. Perforirani zastori, ki so hkrati dekoracija in funkcionalna ločnica med dvema prostoroma – med starim in novim – začinijo harmonično sobivanje dveh stilov.

Mogočen svetlo-temen kontrast dominira ambientu v ponavljajočem rastru vertikalnih letev, opremi in ostalih dodatkih. Nova dimenzija globine z izkoristkom prave svetlobe oplemeniti različke v strukturi in teksturi elementov.

V vrtincu razkošnih materialov, ki božajo oči in plemenitijo otip, se poročna dvorana šopiri v svoji novi obleki in vabi na svojo sceno. ●

*Helena Kalčič, univ. dipl. inž. arh.
DOMUS DESIGN*

Namen prispevka je dvig vsesplošne zavesti o kulturi bivanja.

Če prenavljate prostor ali okolico in bi potrebovali nasvet arhitektke Helene Kalčič, pišite na naslov odmevi@ilirska-bistrica.si!

FESTIVAL VIN NA BISTRIŠKEM NAVDUŠIL OBISKOVALCE

Že tretji »Festival vin« je v Dom na Vidmu privabil številne ljubitelje dobre kapljice, ki so ob odličnih vinih in dobri hrani razpravljali o svojih vinskih favoritihi. Teoretični del dogodka je bil letos v znamenju terana.

»Čeprav območje Ilirske Bistrice ni vinorodni okoliš, se je festival vin na tem koncu zelo dobro prijel in so ga ljudje vzeli za svojega. Vedno obstajajo določene regije, kjer vina ni, a ljudje po navadi še rajši spoznajo stvari, ki jih nimajo. Kjer je trta prisotna, ljudje že od majhnega rastejo z njo, v krajih, kjer je ni, pa ljudje po navadi želijo izvedeti nekaj novega,« je edinstven dogodek na Bistriškem pohvalil sommelier Peter Boršič iz sežanske kleti Vinakras.

»Že latinski pregovor pravi, da o okusih ni vredno razpravljati, saj so ti lahko zelo različni. Marsikdo reče, da ne najde pravega vina zase, a dejansko lahko prav vsak izmed nas najde vino zase. Samo poiskati ga je treba in današnji dogodek, ki je posvečen kapljici rujnega, je kot nalašč za to,« je še povedal Peter Boršič.

»Obiskovalcem želimo predstaviti bogat izbor te žlahtne pijače in dvigniti kvaliteto pitja vina – da se pije manj, a bolj kvaliteta vina,« je namen prireditve izpostavil gostitelj dogodka Jernej Derenčin in dodal, da je bila letos v Domu na Vidmu izbira vinskih kleti še pestrejša kot lani: »Letos se nam predstavljajo 4 velike primorske kleti in 16 privatnih kletarjev,

prvič pa gostimo tudi naše drage goste iz Srbije, saj se nam je pridružil tudi Sava Jojić iz vinske kleti »Mačkov podrum« iz Iriga. Ker vino in hrana kličeta eden po drugem, smo se letos še dodatno potrudili in našim gostom poleg odličnega vina ponudili tudi hrano.«

Na stojnicah so svoja vina predstavile kleti Goriška brda, Vinakoper, Vinakras, Zadržna vinska klet Vipava in zasebni ponudniki. Obiskovalci so lahko poskusili kravji sir iz Ekološke kmetije Mahne, Mesarstvo Puc je pripravilo tatarski biftek, Ribarnica Ancora je ponudila sveži bakalar, ljubitelji suhomesnatih izdelkov so lahko degustirali dobrote iz hrvaškega podjetja Buretič Bregi, ekološko oljčno olje pa je vabilo k pokušanju na stojnici podjetja Abrami iz Krkavč.

TERAN JE KRALJ KRASA

Kras odlikujejo rdeča zemlja, veliko kamenja, burja, brin, teran in pršut. Je najhladnejši in hkrati najmanjši vinorodni okoliš v Sloveniji. Na tem območju prevladujeta specifična klima in zemlja. Kras je planota, ki sega od 250 do 400 metrov nadmorske višine, in na kateri prevladuje apnenčast teren ter popolnoma drugačna sestava tal kot v drugih primorskih vinorodnih okoliših. Za Kras je značilna rdeča zemlja *terra rossa* ali *jerina*, ki ima v sebi veliko železa. Na tem koščku Slovenije prevladuje celinska ali kontinentalna klima, ki se proti Trstu prevesi v mediteransko klimo, iz severa pa se čuti vpliv alpske klime z burjo.

Teran je avtohtono slovensko vino z geografskim poreklom, pridobljeno iz trte refošk. Velika količina mineralnih snovi in mlečnih kislin daje vinu zdravilne lastnosti, odlikuje pa ga tudi okus, ki spominja na gozdne sadeže. Teran je mlado

polno vino. S staranjem se njegove značilnosti popolnoma spremenijo in približajo svetovnim rdečim vinom. Gre za suho vino, ki ga postrežemo ob kraškem pršutu, pikantnih sirih, divjačini, suhomesnih izdelkih, odlično se prilega tudi k rdečemu mesu.

TERAN SKOZI ZGODOVINO

Beseda teran izhaja iz besede tera (zemlja). Prvi zapisi o teranu segajo 2500 let v preteklost. V zapisih rimskega zgodovinarja Plinija zasledimo, da naj bi žena cesarja Avgusta, rimska cesarica Julija (Giulia), dočakala častitljivo starost 82 let ravno zaradi rednega uživanja kraškega vina – *vino puccinum*, ki so ga še posebno cenili stari Grki, poznali pa so ga pod imenom *pretoriansko vino*.

Podroben opis vina teran zasledimo v mestu Videm (Udine), kjer so imeli v srednjem veku različna darila za najvišje predstavnike, ki so obiskali mesto. Eno

od daril je bila tudi steklenica terana, ki so jo visoki gostje prejeli v dar skupaj z nožem oziroma bodalom.

Med 1. in 2. svetovno vojno se je teran v lekarnah prodajal kot zdravilo. Naprodaj je bil v pollitrskih stekleničkah in je veljal za zelo spoštovano vino.

Tudi v času Jugoslavije so le najboljše ljubljanske gostilne prodajale teran, saj so si ga lahko privoščili le redki.

»Danes je refošk tista prevladujoča sorta, ki se prodaja, teran pa je zelo dobro zapisan med starejšo generacijo. Mladi teran označujejo kot kislo in grenko vino, za starejše pa je teran nekaj posebnega. Ponošni moramo biti na to, da je teran paradni konj Krasa,« je razložil Peter Boršič.

BLAGODEJNI UČINKI TERANA

Teran raste na *terra rossa*, ki vsebuje veliko železa. To železo gre v trto, v grozdje in v vino. Teran ima zato več železa kot ostala vina. »Visoka stopnja kisline in nizka stopnja alkohola nam pomagata, da se železo v veliki količini in v zelo kratkem času vgradi v naše telo. Teran nima visokih alkoholov, ima pa precej mlečne kisline, ki uravnava in spodbuja presnovo hrane v našem telesu. Če pojemo nekaj močnejšega, popijemo kozarec ali dva vina, ki nam bosta olajšala našo presnovo,« pozitivne učinke terana izpostavi sommelier Peter Boršič. Teran deluje kot hranilo pri kardiovaskularnih obolenjih in je idealno vino za ljudi, ki imajo probleme z želodcem. Pri operaciji na želodcu in črevesju zdravniki strogo odsvetujejo alkohol, ob hrani pa priporočajo kozarec terana ali cvička, saj bolnik po operaciji potrebuje kislino za normalno delovanje prebave.

VINO IN KULINARIKA

V gastronomiji sta teran in pršut idealna kombinacija. »Vendar sodobna gastronomija ponuja bistveno drugačne rešitve: ob pršutu lahko popijemo tudi zelo strukturirano belo vino. Ne moremo pa zanikati, da k rdečemu mesu, npr. k dobremu bifteku, sodijo rdeča vina in teran je tukaj zelo dober dodatek. Kombinacija hrane in pijače se spreminja in okusi so različni. Kar je enemu od nas odlično, drugemu lahko ni všeč. Vsak človek ima svoj ritem in vsak izbere svojo kombinacijo hrane in pijače. Nikoli ne obsojam človeka, ki si naroči ribo in poleg spije kozarec rdečega vina. Ni strokovno, a če njemu paše, je to idealno. Vedno je potrebno gledati nase. Kar tvojemu telesu koristi, je pravo zate,« je ključ do izbire prave kapljice izpostavil Peter Boršič.

BO ČEZ LETO DNI FESTIVAL ŠE VEČJI?

»Odlična vina in okusna hrana sta zmagovalni kombinaciji »Festivala vin« v Ilirski Bistrici. Vinarji so zelo zadovoljni z današnjo prireditvijo, kar pomeni, da se bodo drugo leto zagotovo vrnili. Z obiskom sem izredno zadovoljen, saj se nam je vlaganje v marketing lepo obrestovalo, ravno tako pa ne smemo zanemariti reklame od ust do ust, ki je najboljša,« je povedal Jernej Derenčin, ki se je za pomoč in podporo pri organizaciji dogodka zahvalil bistriškemu županu Emilu Rojcu in Občini Ilirska Bistrica ter Maji Uljan iz TIC Ilirska Bistrica. »Posebna zahvala gre tudi mojim zvestim prijateljem iz »Društva ljubiteljev vina«, ki vedno poskrbijo, da vse teče gladko. Upam, da bomo drugo leto skupaj pripravili še pestrejšo ponudbo odlične kapljice in še bogatejše vsebine.« ●

FRANC POKLAR JE PRAZNOVAL STOTI ROJSTNI DAN

19. februarja 2019 je gospod Franc Poklar iz Podgraj praznoval častitljivih sto let. Ob tem pomembnem jubileju mu je čestital župan Občine Ilirska Bistrica Emil Rojc in mu zaželel še veliko zdravja in srečnih trenutkov v krogu družine. Slavljenec nam je ob tej priložnosti namenil nekaj svojih misli, med njimi pa je zagotovo najpomembnejša ta, da v svojem življenju ne bi ničesar spreminjal. Kaj nam je še zaupal, si preberite v naslednjih vrsticah.

Po izobrazbi ste univerzitetni diplomirani pravnik. Nam lahko malce podrobneje opišete vašo poklicno pot?

Šolo sem do četrtega razreda obiskoval v Podgrajah, potem pa sem kot enajstletnik leta 1928 odšel v Ljubljano. Bili smo velika družina z desetimi otroki in teta, ki je v Ljubljani imela trgovino, se je odločila, da me vzame k sebi. Mišljeno je bilo, da bom tam nadaljeval šolanje. Teta je bila vdova in je imela dva sinova, eden je bil zaposlen v trgovini, drugi, ki je študiral, pa je obolel. Tetina trgovina z usnjem se je nahajala na Kresiji, v neposredni bližini Tromostovja. Tam sem preživel tri leta in v tem času sem postal pravi Ljubljančan. Ministriral sem v stolnici, kjer sem bil kot doma, pomagal pa sem tudi v trgovini. Šolanje sem nadaljeval na fakulteti, kjer sem zaključil študij kot diplomirani pravnik. Potem sem se vrnil domov in se zaposlil na gradu, kjer je bilo državno posestvo. Nekaj časa sem služboval v bistriškem gradbenem podjetju, ki sem ga reorganiziral, nato pa so zame izvedeli na podjetju Jadran Sežana, kjer sem služboval vse do upokojitve leta 1978.

Starejši občani vas poznajo kot svetovalec za pridobivanje italijanskih pokojnin, saj ste s svojim odličnim znanjem italijanskega jezika delovali kot tolmač za italijanski jezik.

Stalno sem deloval kot uraden in registriran tolmač za italijanski jezik, pred

dvema letoma sem vrnil registracijo. S svetovanjem sem pomagal številnim ljudem pridobiti pokojnino, ki je drugače ne bi nikoli dobili. Nekateri niso imeli nobenih pogojev, npr. človek je bil štiri dni v bolnici na poti v Brindisi in potem sem pridobil vso dokumentacijo, ki mu je pomagala pri vlogi.

Posvetili ste se raziskovanju in preučevanju zgodovine na Bistriškem. Z odličnim znanjem italijanščine in latinščine

ste preštudirali literaturo o arheoloških raziskavah in se posvetili najstarejši zgodovini naših krajev. Kdaj ste se pričeli spogledovati z zgodovino?

Že od nekdaj me je zanimala zgodovina naših krajev in vedno sem želel izvedeti nekaj več. Ko sem odšel v pokoj, sem imel več časa za vso literaturo, ki sem jo preštudiral in se ji intenzivneje posvetil. Stražica je krasen primer nekdanjega prostora, kjer so imeli pogrebne obrede; imamo dve gomili, ki sta velikokrat fo-

tografirani, a nikjer podrobneje prikazani. Vedno sem želel predstaviti domače kraje in njihovi bogati zgodovini dati primerno vrednost.

Večino svojega časa ste posvetili odkrivanju gradišč, s svojim delom pa ste pritegnili pozornost najuglednejših slovenskih arheologov. Kaj ste jim predstavili?

Arheološki oddelek je bil zelo zainteresiran za vse, kar se je tukaj dogajalo. Vse, kar se je našlo, in vse, kar se je odkrilo, je bilo dokumentirano in je svoje mesto dobilo v ljubljanskem muzeju. Ti predmeti so dragocene najdbe naše preteklosti zgodovine in so zelo visoko cenjeni. Mi smo seveda upali in si želeli, da bi ti predmeti ostali v domačem kraju, a ker nimamo primernih prostorov in so predmeti preveč dragoceni, se nam ta želja ni mogla uresničiti.

Veseli me, da imam svojega naslednika, ki bo nadaljeval mojo pot in nadgradil moja spoznanja. Nenad Smajila prihaja iz Podgrada in študira arheologijo. Tre-

nutno sodeluje pri izkopavanjih na Učki in vanj polagam velike upe glede arheoloških raziskovanj v domačem kraju v prihodnosti.

Za vaše zasluge pri raziskovanju tega obdobja so vam podelili tudi Strokovno priznanje Arheološkega društva Slovenije. To priznanje vam je verjetno pomenilo dodatno vzpodbudo pri vašem delu.

Tako je, nagrada je potrdila, da sem na pravi poti in nanjo sem izjemno ponosen.

Najpomembnejša gradišča, kot so Sv. Katarina nad Novokračinami, gradišča pri Dolnjem Zemonu in Trnovsko gradišče s Stražico, ste predstavili bistriškim osnovnošolcem. Kako ste otrokom predstavili našo bogato zgodovino?

Najprej sem svoja dognanja predstavil na domači šoli v Kuteževem, nato pa sem svoje znanje delil še na bistriških šolah, kjer mi je veliko pomagal Vojko Čeligoj. Učence vseh osnovnih šol v domači občini sem seznanil z našo bogato preteklostjo. Mladim smo želeli dvigniti zavest in jim pokazati, da ima njihov rojstni kraj veliko za ponuditi in pokazati.

Sveta Katarina je predstavljala zelo pomembno najdišče. Včasih ni bilo poti gor. Tudi z ženo sva poskušala, prišla sva do določene točke in se obrnila nazaj. Potem pa sva se z gozdnim čuvajem Danilom Štefančičem le odpravila gor. Skozi goščo sva se počasi prebijala navzgor. 650 metrov dolg zid je zelo

pomembno odkritje. Gradbišča so bila izjemnega pomena in trudili smo se jih obnoviti po svojih najboljših močeh. Ljudje se niso zavedali, kako pomembne so najdbe ostankov žarnih vaz in uhanov ter drugih predmetov, in veliko truda smo vložili v ohranjanje tovrstne dediščine. Uhane sem npr. odnesel na arheološki inštitut, kjer so jih ocenili. Takšna dragocenost se z lahkoto izgubi, če ni pravega zanimanja. Uhane smo le uspeli ohraniti, ne vem pa, kje so sedaj. Verjetno romajo okrog po razstavah.

O prazgodovini naših krajev ste velikokrat tudi predavali, svoje izsledke pa ste objavili v Kočanskem vestniku, v zborniku Bistriški zapisi in v publikacijah Društva za krajevno zgodovino in kulturo Ilirska Bistrica, v katerem ste aktivno sodelovali. Ti članki zagotovo pomagajo ohranjati našo bogato preteklost.

Članke iz Kočanskega vestnika je povzel arheološki inštitut, iz njih črpal in ta odkritja so bila kasneje objavljena tudi v nemški oz. svetovni literaturi. Članek je bil takrat podpisan z inicialkama FM, kar pomeni Frane Matevžev. Tako sem se namreč podpisoval. Članke sem objavljaj tudi v Bistriških odmevih in vse izvode glasila hranijo tudi v Ljubljani.

Ste tudi ustanovni član Primorskega numizmatičnega društva od leta 1973. Kaj vam pomeni numizmatika?

Zgodovina numizmatike je zelo zanimiva. Včasih smo bili numizmatiki bolj povezani med seboj in so na sestanke

prihajali tudi kolegi iz Reke, Ljubljane in Gorice. Sam se srečanj ne udeležujem več, saj smo člani starejše generacije društvo prepustili svojim mlajšim kolegom, ki ravno tako vestno skrbijo za zgodovino.

Za svoje zasluge ste leta 2009 prejeli tudi Zlato plaketo Občine Ilirska Bistrica. Katero priznanje vam pomeni največ?

To je bilo posebno priznanje za moje delo in ga zelo cenim, saj sem ga prejel od svojih sokrajanov, ki so prepoznali ves moj trud in prizadevanja za boljšo prihodnost in razvoj domače občine.

V torek, 19. februarja 2019, ste praznovali častitljivih sto let. Kako se počutite kot stoletnik?

Ob misli, da štejem sto let, me je kar »malo neslo« na momente. Veliko sem izkusil v življenju, od mladih let, potem je prišla vojaščina in partizanstvo. Ko je bil ustanovljen Slovenski poročevalski urad, sem deloval kot delegat in novinar pri štabu 13. brigade, ki ji je poveljeval famozni Franc Bobnar - Gedžo.

Kako ste obeležili to pomembno prelo-mnico v življenju?

Svoj rojstni dan sem praznoval v družbi družine in prijateljev, ki so me obiskali na ta dan, veliko obiskov pa sem imel tudi v naslednjih dneh. Zelo sem se razveselil doktorja arheologije Mitje Guštin, ki me je obiskal s soprogo. Bil sem ganjen in na trenutke malce zmeden.

Koliko let ste poročeni s svojo soprogo in kako številčna je vaša družina?

S soprogo sva skupaj že 73 let. Sin in hči sta nama podarila 4 vnukinje in vnuka, imava pa tudi že dve pravnukinji in pravnuka.

Si popoldneve krajšata z gledanjem televizije?

Ker se mi je vid poslabšal, televizije ne gledam več, še hujše pa je, da ne morem več brati in pisati.

Ste zadovoljni z vašo življenjsko potjo? Bi kaj spremenili, če bi imeli to možnost?

Naš domači kraj sem vedno želel dvigniti nad povprečje, ga bolj uveljaviti v naši zgodovini. Prej ni nihče vedel za naša

gradišča, sedaj pa poznamo vsa večja gradišča na Bistriškem. Prej ni nihče vedel za Sveto Katarino, danes je poznana, a še vedno ni valorizirana kot bi morala biti. Velik problem je komunikacija in sodelovanje med arheologi, saj stvari počno svojeglavo. V svojem življenju ne bi spremenil popolnoma ničesar. Celo življenje sem se trudil, da bi pomagal domačemu kraju in ljudem. Kolikokrat sem imel glavo na tialu in sem jo odnesel brez večjih posledic. Če bi želel napisati biografijo o svojem življenju, bi bila ena knjiga premalo.

Kakšen je vaš recept, da človek dočaka tako spoštovanja vredno starost?

Delati, delati je potrebno in se zanimati. Ne ležati! Po vojni sem prišel domov na ruševine, na pogorišče in sam sem moral zgraditi hišo na novo. Enega kamna ni v tej hiši, ki ne bi bil v mojih rokah. Skupaj s soprogo sva dočakala visoko starost, saj sem jaz letos dopolnil sto let, naslednje leto pa bo ta čast pripadla njej. Tudi moji ženi ni bilo lahko zadnjih 73 let in vedno pravim, da je ona večji heroj kot jaz. Skrbela je za več kot tri vogale v hiši. Preživela sva in tukaj sva. ●

»MOŠKI PEVSKI ZBOR DRAGOTIN KETTE« PREJEL JUBILEJNO PLAKETO ZVEZE PEVSKIH ZBOROV PRIMORSKE

Pevska revija »Primorska poje« je stara 50 let! Častno pokroviteljstvo nad letošnjo revijo je prevzel predsednik Republike Slovenije Borut Pahor. Slavnost ob tem jubileju je potekala v nedeljo, 3. marca 2019, v portoroškem avditoriju.

Predsednik je v govoru poudaril tako regijski kakor državni in celo mednarodni pomen revije, ki je po njegovih besedah unikatna ter zgled in navdih drugim, a obenem po tradiciji in obsegu brez primere.

»Pol stoletja je povezovala Slovence na obeh straneh meje, prav tako pa se je zlasti v zadnjih desetletjih izkazala kot čudovit most prijateljstva, sožitja in strpnosti, najprej med slovenskim in italijanskim narodom, pa tudi z narodi na avstrijski in hrvaški strani tega dela Evrope,« je med drugim dejal Pahor.

Zvezi pevskih zborov Primorske je ob tej priložnosti izročil tudi pisno zahvalo predsednika Republike Slovenije, ki jo je prevzel njen predsednik Anton Baloh. Slavnostni koncert je bil tudi priložnost za posebna priznanja zborom, ki so na

reviji nastopali prav od njenega začetka, leta 1970. Anton Baloh je tako tudi v imenu ostalih soorganizatorjev revije, Zveze slovenskih kulturnih društev v Italiji, Zveze slovenske katoliške prosvete Gorica in Zveze cerkvenih zborov Trst ter Javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti, nagradil Moški pevski zbor Fantje izpod Grmade iz Devina, Moški pevski zbor Dragotin Kette iz Ilirske Bistrice, Vokalno skupino Lijak 1883 z Vogrskega, Moški pevski zbor Vasilij Mirk s Proseka, Moški pevski zbor Tabor z Opčin, Moški pevski zbor Fran Venturini iz Domja, Moški pevski zbor Valentin Vodnik iz Doline ter Moški pevski zbor Anton Klančič iz Mirna, ki je na koncertu tudi nastopil. Zanimivo je, da so izmed osmih nagrajenih zborov le trije s slovenske strani, ostali pa iz zamejstva,

kar potrjuje bistvo čezmejnega sožitja in povezovanja.

Sedanji generaciji pevcev MoPZ Dragotin Kette je priznanje v ponos in posebno čast, saj prejeta plaketa za 50 nastopov – na prav vseh revijah od njenega začetka dalje – poudarja vztrajanje, tradicijo petja in obuja spomin na mnoge bivše pevce, ki so s svojimi glasovi utrlj in zaznamovali pevsko pot zbora.

Ob tem se spominjamo tudi vseh dirigentov, ki so še posebej zaslužni, da je zbor neprekinjeno deloval ter sodeloval tako na revijah PP kot tudi na mnogih gostovanjih in priložnostnih nastopih.

Posebej je potrebno omeniti, da je med vsemi zbori le osem posameznikov, ki so prepevali na vseh 50 koncertih, in dva izmed njih sta Kettejevca še danes. Na prvi reviji PP v Kopru in na vseh naslednjih sta pela Drago Muha, bariton, in Lojze Fatur, drugi tenor. Bravo naši!

Letos bo MoPZ Dragotin Kette v okviru revije PP zapel na Črnem vrhu in verjamem, da se bomo izkazali, zapeli kot najbolje znamo in zmoremo ter na koncu nazdravili tudi svoji 50. obletnici sodelovanja na tej najbolj prepoznavni in množični pevski manifestaciji.

Veseli smo, da smo del te lepe, dolge in uspešne zgodbe, ki ji še ni videti konca.

Predsednik zbora
Marko Dujc

DR. MIRKO SLOSAR (1937-2019)

V ponedeljek, 4. februarja 2019, smo se zadnjič poslovili od dr. Mirka Slosarja – priznanega glasbenega pedagoga, dirigenta in vodje mnogih pevskih zborov.

Njegovo enkratno glasbeno razumevanje in prenašanje le-tega na pevske skupine je bilo karizmatično, zato je povsod žel izjemne uspehe in prejemal najvišje nagrade. Priznanja so mu podeljevali strokovni ocenjevalci doma in izven naših meja. Z zbori je zmagoval na tekmovalnih in posegal po najvišjih priznanjih na revijalnih nastopih.

Ob žari so spregovorili kolegi, profesorji iz Akademije za glasbo, ki so orisali njegov strokovni prispevek k glasbenemu ustvarjanju. Obsežno je njegov glasbeni opus in način delovanja opisala predstavnica Učiteljskega zbora iz Ljubljane, ki ga je Mirko vodil vrsto let in pustil nepozaben pečat zborovodstva ter človeške topline. Posebej se je Mirku Slosarju poklonil predstavnik Svetovnega združenja pedagogov tehnične ustvarjalnosti in inženirskih pedagogov Beli Galeb, saj je Mirko poučeval tudi tehnični pouk in bil na tem področju ustvarjal in uspešen učitelj. Poglejte si njihov prispevek na Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=dk1BpvLqc2w> (kako so se poklonili navzven skromni, a navznoter tako bogati osebnosti)!

Izjemno čustveno je bilo slovo predstavnika Mešanega pevskega zbora Obala, ki ga je Mirko vodil več let, ustvarjal, vzgajal, zmagoval in med člane pevskega orkestra vnesel toliko zanosa, da je članstvo v zboru postalo način življenja in druženja. Mešani pevski zbor Obala je z Mirkom posegel po najzlahtnejših priznanjih na področju zborovskega petja.

Spomini so tako globoki, glasba in njen čar pa tako prevzameta, da imamo do našega pevskega učitelja ne samo spoštljiv odnos, temveč je pustil neizbrisen odtis v osebnosti, vrednotah in pojmovanju kulture vsakega izmed nas.

Na zadnjem slovesu smo zapeli pevci MPZ Dragotin Kette ter pevci in pevke MePZ Obala – oboji večkrat, spontano, z zanosom, spoštovanjem, z najbolj liričnimi toni, ki lahko nastanejo le ob iskrenih solzah.

Ob spremljavi harmonike je na Žalah zadonela tudi Vstala Primorska, ki smo jo družno zapeli vsi prisotni.

Dr. Mirko Slosar se je po številnih uspehih in dinamični glasbeni karieri v določenem trenutku vrnil v domačo Ilirsko Bistrico in prevzel vodenje MoPZ Dragotin Kette. 15 let je trajalo to izjemno uspešno in glasbeno navdihnjeno sodelovanje. Mirku smo domači pevci zapeli njemu ljubi pesmi *Na poljani* in *Ko pride dan*. »Kettejevci« smo se od pevovodje in prijatelja poslovili z naslednjimi besedami: »Glasba je najlepši akord v simfoniji življenja!« (G. Verdi)

Dragi Mirko, spoštovani maestro!

Pred štirimi leti smo organizirali pevsko slovo, saj si se odločil, da po 15 letih vodenja MoPZ Dragotin Kette prenehaš s tem delom. Takrat smo zapeli, si segli v roke in si obljubili, da se še vidimo. Večkrat si se povabilu na skupno druženje tudi odzval, kar nam je bilo v veliko veselje. Danes pa je slovo drugačno, saj si ne moremo več obljubiti, da se bomo še srečali in skupaj zapeli. To nas žalosti. Tvoja življenjska simfonija se je končala.

Takrat smo pregledali skupaj prehojeno, bolje rečeno prepeto pot, in se vprašali, kolikšna je verjetnost, da pevski zbor dobi dirigenta z akademskim nazivom, prvega doktorja znanosti zborovskega petja v državi. Dirigenta, ki je na tekmovanjih po celem svetu z različnimi pevskega zbori osvojil vse, kar se da osvojiti. Temu lahko rečemo le posebna sreča. Takrat smo te tudi hudomušno označili za olimpijca zborovskega petja.

S tvojim prihodom je takratna generacija Kettejevcev začela drugače dihati, drugače artikulirati glasove, spoznavati nove metode in zapela iste pesmi drugače. Skupaj smo odpeli več kot 1000-krat.

Zapuščina, ki nam ostaja, je bogata, zato mi je v izjemno čast, da se ti lahko v imenu vseh pevcev Kettejevcev iskreno zahvalim in se spoštljivo poklonim izjemni energiji in duhovitosti, ki si nam ju naklonil skozi leta skupnega dela. Vsem nam ostaja izjemen ponos, da smo imeli čast in priložnost sodelovati s tabo, vsem Bistričanom pa zavest, da smo imeli v svoji sredini odličnega umetnika. Tako kot generacije pevcev pred nami, bomo tudi mi peli še naprej in se trudili, da ne pozabimo tvojih nauk.

Spomin na preminule se navadno obeleži z minuto molka. Spomin nate Mirko, bo vedno pesem, ki bo namenjena tebi, ali pa bo spomin nate spontano zaplaval med nami, ko bomo zapeli. Počivaj v miru! Glasbi in petju si posvetil življenje in taka bo tudi tvoja zadnja pot. Če zadnji poti sploh lahko rečem, da je lepa, je ta gotovo imela pridih lepega! ●

Marko Dujc

POROČILO O ZDRAVSTVENI USTREZNOSTI PITNE VODE V LETU 2018 NA VODOVODNIH SISTEMIH ILIRSKA BISTRICA, KNEŽAK IN PODSTENJŠEK

UVOD

Letno poročilo o skladnosti pitne vode predstavlja pregled rezultatov preskušanja parametrov pitne vode za leto 2018 na oskrbovalnih območjih, kjer gospodarsko javno službo oskrbe s pitno vodo izvaja Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., Prešernova 7, Ilirska Bistrica (v nadaljevanju JP Komunala Ilirska Bistrica).

Obveznost priprave letnega poročila izhaja iz 34. člena Pravilnika o pitni vodi (Ur. l. RS, št. 19/04, 35/04, 26/06, 92/06, 25/09, 74/15, 51/17; v nadaljevanju Pravilnik), ki obveznost nalaga upravljavcu sistema za oskrbo s pitno vodo. Uporabniki pa morajo biti o vsebini poročila seznanjeni preko sredstev javnega obveščanja.

Letno poročilo je uporabnikom pitne vode vedno dostopno na spletni strani <http://www.kp-ilb.si/> v rubriki Oskrba s pitno vodo, kjer so dostopni tudi drugi pomembnejši podatki o oskrbi s pitno vodo.

OSKRBOVALNO OBMOČJE JP KOMUNALA ILIRSKA BISTRICA

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., je upravljavec treh vodovodnih sistemov, in sicer upravlja z vodovodnimi sistemi Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek. Vsi trije vodovodni sistemi se oskrbujejo z vodo, ki je uvrščena med površinske vode oz. vode, na katere lahko vpliva površje.

Vodovodni sistem	Naselja, ki jih oskrbuje	Št. oskrbovanih uporabnikov	Količina prodane vode (m ³ /leto)
Ilirska Bistrica	Ilirska Bistrica, Jasen, Koseze, Mala Bukovica, Dolnji Zemon, Gornji Zemon, Rečica, Topolc, Dobropolje, Zarečje, Zarečica, Velika Bukovica, Soze, Harije, Tominje, Brce, Smrje, Prem, Dolnja Bitnja, Gornja Bitnja, Kilovče, Ratečevo Brdo, Zajelšje, dolina Posrtve, Pregarje, Huje, Prelože, Čelje, Janežovo Brdo, Ostrožno Brdo, Gabrk, Rjavče, Studena Gora, Pavlica, Sabonje, Veliko Brdo, Starod, Račice, Podgrad, Podbeže, Hrušica, Male Loče, Jelšane, Dolenje, Nova Vas, Novokračine, Sušak	9724	493.485
Knežak	Knežak, Bač in Koritnice	1021	30.631
Podstenjšek	Šembije, Podtabor, Podstenjšek, Mereče, Podstenje in zaselek Mežnarija	399	12.876

IZVAJANJE NOTRANJEGA NADZORA PITNE VODE

Temeljna naloga upravljavcev vodovodnih sistemov je zagotavljanje varne oskrbe s pitno vodo, k čemur prištevamo zagotavljanje nemotene oskrbe, ustreznih količin in tlakov v vodovodnem sistemu ter skladnosti in zdravstvene ustreznosti pitne vode. Upravljavcem vodovodnih sistemov Pravilnik nalaga obveznost zagotavljanja skladnosti in zdravstvene ustreznosti vode kot živila, nad katerim mora upravljavec izvajati notranji nadzor na osnovah HACCP sistema (Hazard Analysis by Critical Control Points). Ta omogoča pravočasno prepoznavanje mikrobioloških, kemičnih in fizikalnih tveganj, ki lahko predstavljajo potencialno nevarnost za zdravje ljudi, izvajanje potrebnih ukrepov ter vzpostavljajo stalnega nadzora na tistih mestih (kritičnih kontrolnih točkah) v oskrbi s pitno vodo, kjer se tveganja lahko pojavijo.

V skladu s Pravilnikom je v letu 2018 na vseh treh vodovodnih sistemih potekal notranji nadzor nad skladnostjo pitne vode. Izvajal se je po HACCP načrtu, ki določa mesta vzorčenja, pogostost in obseg preiskav za posamezno mesto. Kontrolne točke vodovodnih sistemov so vzorčna mesta pri uporabnikih, na zajetju in v vodohranih. Vzorčenje in preskušanje pitne vode je izvajal Nastavni zavod za javno zdravstvo Primorsko-goranske županije z Reke, in sicer v skladu s sprejetim Planom vzorčenja pitne vode na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica, Knežak in Podstenjšek.

Pri ocenjevanju skladnosti pitne vode upoštevamo določene mikrobiološke in kemijske parametre. Spremljamo tudi indikatorske parametre, katerih mejne vrednosti niso določene na osnovi neposredne nevarnosti za zdravje, saj imajo le opozorilno vlogo. Če so njihove vrednosti povišane, preverimo vzroke in prisotnost drugih onesnaževal. Med indikatorske parametre zato spadajo mikrobiološki in tudi fizikalno-kemijski parametri, kot so: barva, električna prevodnost in vrednosti pH vode.

Redna mikrobiološka preskušanja pitne vode v večini primerov obsegajo določanje števila mikroorganizmov: *Escherichia coli*, skupne koliformne bakterije, enterokoki, skupno število mikroorganizmov pri 37 °C. V obseg občasnih mikrobioloških preskušanj pitne vode so vključeni parametri rednega mikrobiološkega preskušanja pitne vode ter določanje *Clostridium perfringens* (s sporami). Osnovna redna fizikalno-kemijska preskušanja pitne vode obsegajo naslednje parametre: barvo, vonj, motnost, temperaturo, prosti klor, pH, elektroprevodnost, oksidativnost, amonij in nitrit. Razširjena analiza poleg osnovnih rednih fizikalno-kemijskih preskušanj vključuje še trihalometane.

Na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica se pitna voda pripravlja s postopki sedimentacije, mikrofiltracije in dezinfekcije pitne vode s plinskim klorom. Na vodovodnih sistemih Knežak

in Podstenjšek potekata postopek sedimentacije in dezinfekcija pitne vode s plinskim klorom.

REZULTATI NOTRANJEGA NADZORA PITNE VODE IN DRŽAVNEGA MONITORINGA PITNE VODE

V letu 2018 je bilo za redni notranji nadzor odvzetih 80 vzorcev obdelane vode za mikrobiološke preiskave in 79 vzorcev za fizikalno-kemijske analize. Zdravstvena ustreznost in skladnost pitne vode se ocenjuje na podlagi mikrobioloških preiskav, fizikalno-kemijskih analiz in terenskih meritev, katerih rezultati so prikazani v Tabeli 1. Zbirnik mikrobioloških in fizikalno-kemijskih analiz pitne vode je uporabnikom na vpogled na sedežu podjetja.

V letu 2018 sta bila na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica v okviru državnega monitoringa pitne vode dva vzorca pitne vode ocenjena kot neskladna. V obeh primerih je bila pitna voda neskladna zaradi prisotnosti skupnih koliformnih bakterij. Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode so bili v obeh primerih uvedeni ukrepi za odpravo neskladja, ki jim je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode. V okviru izvajanja notranjega nadzora pitne vode je bilo na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica vseh 59 vzorcev skladnih.

Prav tako je bil skladen vzorec glede prisotnosti parazitov rodu *Cryptosporidium* – oociste in *Giardie*, odvzet na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica, saj paraziti oziroma njihove razvojne oblike v vzorcih niso bile zaznane.

Na vodovodnem sistemu Knežak je bil en vzorec neskladen zaradi prisotnosti skupnih koliformnih bakterij. Ugotovljeno je bilo, da je vzrok v neizvajanju vzdrževanja hišnega vodovodnega sistema. Na vodovodnem sistemu Podstenjšek je bil prav tako en vzorec neskladen zaradi prisotnosti skupnih koliformnih bakterij. Ob ugotovljeni neskladnosti pitne vode so bili v obeh primerih uvedeni ukrepi za odpravo neskladja – strankam je bilo izdano priporočilo Nacionalnega inštituta za javno zdravje o vzdrževanju internega omrežja, katerim je sledilo ponovno vzorčenje in preskušanje pitne vode. Pri ponovnem vzorčenju sta bila oba vzorca skladna.

PREKUHAVANJE PITNE VODE V PREHRAMBNE NAMENE

Ob obilnem, dolgotrajnem deževju, kratkotrajnih nalihih, taljenju snega ipd. se pogosto zgodi, da motnost pitne vode na vodovodnih sistemih v upravljanju JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., naraste nad mejno vrednost, ki za naše vodne vire znaša 1 NTU. Ob ugotovljeni povečani motnosti pitne vode je potrebno v skladu s HACCP načrtom razglasiti ukrep prekuhavanja pitne vode. Le-ta traja toliko časa, dokler motnost pitne vode ne pade pod mejno vrednost.

Zaradi obilnih padavin in posledično povečane motnosti pitne vode je bilo v letu 2018 na vodovodnem sistemu Ilirska Bistrica 72 dni z uvedenim ukrepom obveznega prekuhavanja pitne vode v prehrambne namene.

Ob povečani motnosti pitne vode na vodnih virih Zmrzlek in Sela, ki oskrbujeta vodovodni sistem Knežak, smo prebivalce na vodovodnem sistemu Knežak oskrbovali z vodo iz vodovodnega sistema Postojna – Pivka in na ta način uporabnikom zagotavljali zdravstveno ustrezno pitno vodo.

Uporabniki vodovodnega sistema Podstenjšek so morali vodo v prehrambne namene prekuhavati celo leto 2018, saj je na tem vodovodnem sistemu stalen ukrep prekuhavanja od 15.10. 2015 zaradi ugotovljene prisotnosti oocist parazitov iz rodu *Cryptosporidium* in cist parazitov iz rodu *Giardia*. 72 dni je bil uveden ukrep prekuhavanja pitne vode v prehrambne namene zaradi povečane motnosti in prisotnosti cist ter oocist parazitov v njej.

ZAKLJUČEK

Na vseh vodovodnih sistemih smo izvajali nadzor pitne vode, spremljali higiensko stanje objektov, izvajali planirano in interventno čiščenje ter dezinfekcijo vodovodnih objektov po planu v sklopu HACCP sistema.

Na podlagi laboratorijskih rezultatov preskušanj pitne vode v sklopu notranjega nadzora in državnega monitoringa na vodovodnih sistemih Ilirska Bistrica in Knežak ugotavljamo, da je bila v letu 2018 oskrba s pitno vodo ustrezna in varna za uporabo. V času obilnih padavin pa je priprava pitne vode neustrezna.

Priprava pitne vode na vodovodnem sistemu Podstenjšek je neustrezna. Poleg povečane motnosti pitne vode v času obilnih padavin je bila v letu 2015 ugotovljena tudi prisotnost parazitov v pitni vodi (*Giardia* – 2 cisti in *Cryptosporidium* – 1 oocista), kar predstavlja veliko tveganje za zdravje uporabnikov.

Da bi lahko na vseh treh vodovodnih sistemih, ki jih ima v upravljanju Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., obvladovali pripravo pitne vode in uporabnikom zagotavljali neprekinjeno oskrbo s skladno in zdravstveno ustrezno pitno vodo, mora lastnik vodovodnih sistemov Občina Ilirska Bistrica zagotoviti ustrezno pripravo pitne vode. Na kakovost pitne vode vpliva tudi vsak posameznik v družbi z rednim nadzorom interne vodovodne instalacije in s spremljanjem obvestil ter priporočil izvajalca javne službe glede ukrepov za zagotavljanje kakovosti pitne vode. ●

Pripravila:
Kaja Božič, dipl. san. inž.

Direktor
Igor Batista

Tabela 1: Rezultati notranjega nadzora pitne vode in državnega monitoringa pitne vode

Vodovodni sistem	Vrsta nadzora pitne vode	MIKROBIOLOŠKI PARAMETRI			FIZIKALNO-KEMIJSKI PARAMETRI		
		Št. vseh vzorcev	Št. neskladnih vzorcev	Vzrok neskladnosti	Št. vseh vzorcev	Št. neskladnih vzorcev	Vzrok neskladnosti
Ilirska Bistrica	notranji nadzor	60	0	/	59	0	/
	državni monitoring	30	2	SKB	30	0	/
Knežak	notranji nadzor	10	1	SKB	10	0	/
	državni monitoring	5	0	/	5	0	/
Podstenjšek	notranji nadzor	10	1	SKB	10	0	/
	državni monitoring	2	0	/	2	0	/

Legenda: SKB – skupne koliformne bakterije.

TUDI ODPADNO JEDILNO OLJE LAHKO DIŠI!

Pričetek ozaveščanja o zbiranju in recikliranju odpadnega jedilnega olja smo začeli februarja na Osnovni šoli Antona Žnidaršiča Ilirska Bistrica, kjer smo učence 2. in 3. razredov poučili o nepravilnem in pravilnem ločevanju odpadnega jedilnega olja iz gospodinjstev, spoznali pa smo tudi lokacije uličnih zbiralnikov za odpadno jedilno olje v naši občini.

V sklopu delavnice si je vsak učenec iz odpadnega jedilnega olja izdelal svojo dišečo svečko. Prednost izdelave takšne sveče je v tem, da za izdelavo ne potrebujemo nevarnih kemikalij, zmanjšuje količine zavrženega odpadnega jedilnega olja, omogoča reciklažo odpadnega olja na domu, nadomešča okolju neprijazne parafinske sveče in spodbuja rabo rastlinskih sveč iz lokalnega vira.

Kot nagrado za inovativnost pri izdelavi svečk je vsak otrok prejel zbirno posodo za odpadno jedilno olje. ●

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

E-OBVEŠČANJE

Spoštovani uporabniki komunalnih storitev!

Obveščamo vas, da smo uvedli nov način obveščanja uporabnikov o aktualnih komunalnih dogodkih. Elektronsko obveščanje se bo najpogosteje uporabljalo za namene obveščanja o moteni oskrbi pitne vode, izdaji ukrepov in preključev o prekuhavanju pitne vode v prehranske namene, načrtovanih vzdrževalnih delih na vodovodnem sistemu in spremembi odvoza komunalnih odpadkov.

V kolikor želite prejemati brezplačna elektronska obvestila na svoj elektronski naslov, se prijavite na E-obveščanje. Prijavite se lahko preko spletne strani – *Prijava na E-obveščanje*, kjer vpišete svoje podatke (ime in priimek ter elektronski naslov) in označite geografsko območje, za katero želite biti obveščeni. Ob prijavi boste na svoj elektronski naslov prejeli sporočilo za potrditev prijave. ●

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

Ukrep prekuhavanja pitne vode v prehranske namene na vodovodnem sistemu Podstenjšek

Objavljeno v 25.02.2019, JP Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o.

Javno podjetje Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o. obvešča uporabnike pitne vode na vodovodnem sistemu Podstenjšek, da je zaradi ugotovljene prisotnosti parazitov v pitni vodi, potrebno vodo pred uporabo v prehranske namene prekuhati.

Pred prekuhavanjem je potrebno odstraniti večino delcev, to dosežemo z usedanjem in filtracijo skozi več plasti, najboljše prekane tkanine ali skozi papirnati filter (npr. pivnik, filtre za kavo). Ko voda zavre, naj burno vre še 3 minute. Tako pripravljeno vodo hranite v hladilniku, v isti posodi, kot ste jo prekuhali, uporabljate jo lahko 24 ur, izjemoma do 48 ur.

Navodilo za prekuhavanje pitne vode je v celoti objavljeno na spletni strani Javnega podjetja Komunala Ilirska Bistrica, d.o.o.

Prijava na E-obveščanje

Dežurne službe

Pogrebne storitve 031 385 450
Vodovod 05 71 10 984

Urniki zbirni center
041 363 325

ponedeljek od 8.00 do 15.00
torek od 8.00 do 15.00
sreda od 8.00 do 15.00
četrtek od 8.00 do 15.00
petek od 8.00 do 15.00
sobota od 8.00 do 12.00

Urniki prejemnega grozničastih odpadkov

Računovodske
storitve
MEMORIA
Bazoviška 32
6250 Il. Bistrica

tel.: 05/ 711 02 44
mob.: 051 342 449
e-mail:
info@memoria.si

Nič ni nemogoče; do vsake stvari vodijo poti, in če imamo pravo voljo, bi morali najti tudi pot.

CELOVITE RAČUNOVODSKE IN
KNJIGOVODSKE STORITVE
TER SVETOVANJE

NEDOVOLJEN ODVZEM VODE IZ HIDRANTOV SE BO KAZNOVAL

V Javnem podjetju Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., smo v preteklem letu zaznali številne nelegalne odvzeme večjih količin vode iz hidrantnega omrežja. Takšno dejanje je nedopustno, posledice pa nosimo vsi občani.

Hidranti na območju javnega vodovoda so namenjeni predvsem požarni varnosti, zato morajo biti vedno dostopni in primerno vzdrževani.

Brez soglasja upravljalca javnega vodovoda se sme vodo iz hidranta uporabiti samo

za gašenje požarov in za odpravljanje posledic naravnih nesreč. V primeru velike porabe vode na hidrantih obstaja nevarnost, da pride do težav pri zagotavljanju požarne varnosti in oskrbi prebivalcev s pitno vodo.

Odvzem vode brez predhodnega dovoljenja oziroma soglasja se kaznuje, takšno početje pa bo prijavljeno pristojnim organom.

Vse občane Občine Ilirska Bistrica zato pozivamo, da morebitne kršitve nedovoljenega odvzema vode iz hidrantov prijavite s fotografijami oziroma z ostalimi dokazljivimi informacijami na našo tel. št. 05 71 10 684, na e-mail: info@jpk-ilb.si ali neposredno občinski komunalni inšpektorici na tel. št. 05 71 41 361 ali na e-mail: obcina.ilirska-bistrica@ilirska-bistrica.si.

ZBIRANJE IN PREVOZ KOMUNALNIH ODPADKOV V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

V zadnjem času se preko družabnega omrežja Facebook širijo različne informacije (dezinformacije) o zbiranju, prevozu in plačilu komunalnih odpadkov. Na podlagi »Odloka o zbiranju komunalnih odpadkov v Občini Ilirska Bistrica« je Občinski svet Občine Ilirska Bistrica na 7. seji dne 2. 7. 2015 sprejel »Tehnični pravilnik o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov«.

Skladno z 2. odstavkom 11. člena *Tehničnega pravilnika o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov* je za občane Občine Ilirska Bistrica, ki so vključeni v redni odvoz komunalnih odpadkov, odlaganje odpadkov v zbirnem centru Globovnik brezplačno dvakrat letno, in sicer v količini avtomobilske prikolice do 250 kg. To velja ob predložitvi poravnane položnice za komunalne odpadke za pretekli mesec. Pri teh merilih smo maksimalno tolerantni in sprejemamo vse sortirane odpadke iz gospodinjstev.

Količine, ki so večje od navedene, se v zbirnem centru prevzame, stehta in zaračuna po veljavnem ceniku. Vsak, ki pripelje odpadke v zbirni center, je evidentiran, izvajalec pa pregleda in stehta dostavljene odpadke. Lastnik pod nadzorom izvajalca javne službe odloži posamezne frakcije odpadkov v namenske zabojnike, ki so primerno označeni s klasifikacijsko številko in nazivom odpadka.

Na podlagi 16. člena *Tehničnega pravilnika o zbiranju in prevozu komunalnih odpadkov* je zbiranje in odvoz odpadkov za pravne osebe obvezen in se opravlja

na podlagi medsebojne pogodbe med povzročiteljem odpadkov in izvajalcem javne službe. V pogodbi se določi način in vrednost ravnanja z odpadki glede na dejavnost pravne osebe, število zaposlenih, površino poslovnih objektov in vrsto odpadkov, ki nastajajo pri povzročitelju odpadkov. Pravna oseba je dolžna na podlagi lastnih podatkov zahtevati primerno velikost zaboja (razpon velikosti od 8l do 7 m³) za ostanek komunalnih odpadkov in zaboja za mešano odpadno embalažo. V kolikor ugotovi, da je zabojnik prevelik ali premajhen, letga zamenja z manjšim ali večjim. Pri tem mora pravna oseba podati pisno izjavo, v kateri navede razloge za zmanjšanje ali povečanje velikosti zaboja. Društva ali nosilci dopolnilnih dejavnosti lahko podajo izjavo, da ne ustvarjajo odpadkov, na podlagi katere so oproščeni stroškov odvoza odpadkov. Odvoz prekoračene količine ostanka komunalnih odpadkov in mešane odpadne embalaže se lahko odda v tipskih vrečah, ki se jih predhodno nabavi na JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.. Cena odvoza se določi na podlagi veljavnega cenika.

Uporabnik storitev zbiranja in prevoza odpadkov se lahko pritoži na izvajanje storitve, in sicer na pravilnost, vsebino in pravočasnost opravljene storitve. Reklamacije lahko rešuje po telefonu ali osebno pri pristojnem strokovnem sodelavcu na sedežu družbe. Prav tako lahko naslovi pisno pritožbo po klasični ali elektronski pošti (info@kp-ilb.si).

Cenik storitev ravnanja z odpadki za pravne osebe je objavljen na naši spletni strani (<http://www.kp-ilb.si>) pod rubriko *Ceniki – Cenik storitev ravnanja z odpadki za pravne osebe*.

V bodoče si želimo, da bi se občani naše občine s kakršnimkoli vprašanjem, ki zadevajo bodisi problematiko ravnanja z odpadki bodisi katero koli drugo zadevo, ki je v pristojnosti javnega podjetja Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o., obrnili direktno na nas preko katerega koli dosegljivega kontaktnega naslova. Z veseljem se bomo z vami pogovorili o morebitnih nejasnostih in odgovorili na vsa zastavljena vprašanja. ●

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

ZBIRANJE KOSOVNIH ODPADKOV »OD VRAT DO VRAT« V OBČINI ILIRSKA BISTRICA

KAJ IN KAM ODLAGAMO?

Akcija odvoza kosovnih odpadkov je ena izmed akcij, s katerimi želimo očistiti bivalno okolje in preprečiti nastanek divjih odlagališč. Vsako gospodinjstvo v Občini Ilirska Bistrica ima možnost redne akcije zbiranja kosovnih odpadkov, brezplačnega odvoza kosovnih odpadkov po sistemu »od vrat do vrat« enkrat letno v količini do 2 m³. Spodaj omenjene odpadke bomo po vašem predhodnem naročilu prišli iskat k vam na dom.

- belo tehniko (hladilnike, zamrzovalnike, pralne in sušilne stroje, štedilnike ipd.),
- pohištvo (kopalniško opremo, leseno pohištvo, oblazinjeno pohištvo),
- športne rekvizite (smuči, jadralske deske, kolesa ipd.),
- vzmetnice in preproge,
- orodje in opremo,
- igrače (sode, samokolnice, otroške vozičke),
- vrtno opremo iz plastike in lesa (mize, stole, senčnike ipd.),
- električne aparate (televizorje, radijske sprejemnike, gospodinjske aparate),
- kovinske odpadke

- preostanek (gospodinjskih) odpadkov,
- stavbnega pohištva (okna, vrata ipd.),
- gradbenih odpadkov,
- zemlje,
- listja in vej,
- nevarnih odpadkov,
- avtomobilskih gum

KAKO NAROČITI ODVOZ KOSOVNIH ODPADKOV?

Odvoz je potrebno predhodno naročiti preko naročilnice, ki jo najdete na spletni strani v rubriki *Vloge in obrazci* ali preko telefonske številke 05 71 10 673 ali 041 651 305. Ko bomo na JP Komunala Ilirska Bistrica prejeli vašo naročilnico (osebno, po elektronski pošti ali po pošti na naslov Prešernova 7, 6250 Ilirska Bistrica), vas bomo poklicali in skupaj se bomo dogovorili za datum odvoza. Na dan, dogovorjen za odvoz kosovnih odpadkov, jih pripravite na prevzemna mesta za komunalne odpadke. Ko JP Komunala Ilirska Bistrica prevzame kosovne odpadke, mora biti njihov lastnik obvezno dosegljiv po telefonu; če želi, je lahko tudi fizično navzoč.

V kolikor naročate kosovne odpadke za več gospodinjstev skupaj, dostavimo 5 m³ kontejner (potrebujemo vsaj 5 naročnikov in njihove podatke).

Kosovni odpadki morajo biti postavljeni pri odjemnem mestu posode za odpadke na dogovorjen dan odvoza. Zbrani morajo biti samo kosovni odpadki. V nasprotnem primeru zaračunamo odlaganje oziroma procesiranje ter strošek odvoza ločeno za vse ostale odpadke.

Če ste možnost brezplačnega odvoza že izkoristili, lahko kosovne odpadke odpeljete brezplačno v Zbirni center Ilirska Bistrica – Globovnik – ali pa se z nami dogovorite za prevzem in odvoz, kar pa je treba plačati v skladu s cenikom. Za dodatne informacije nam pišite na e-naslov: info@kp-ilb.si.

KAKO PRIPRAVITI KOSOVNE ODPADKE?

Kosovne odpadke zložite poleg zabojnikov in jih razvrstite glede na vrsto (kovine, les itd.). Odpadkov, ki niso kosovni, ne bomo odpeljali in bomo o njih obvestili pristojne inšpekcijske službe.

Kosovne odpadke pripravite do 7. ure zjutraj na dan odvoza. Če je določena natančnejša ura pa do dogovorjene ure.

JP Komunala Ilirska Bistrica, d. o. o.

PRVA DEMENCI PRIJAZNA TOČKA NA BISTRIŠKEM

Ilirska Bistrica je dobila svojo prvo točko za informiranje in pomoč obolelim z demenco. Demenci prijazna točka v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica bo občanom pomagala dvigovati zavest o tej vse bolj razširjeni bolezni in prepoznavanju prvih znakov.

nisem edina in da bomo že vse rešili,« je razmišljanja osebe z demenco slikovito opisala voditeljica dogodka in delovna terapevtka v Domu starejših Občanov Ilirska Bistrica Vesna Bizjak.

»V naši ustanovi poleg starostnikov nad 65 let skrbimo tudi za odrasle ljudi s posebnimi potrebami in posebno pozornost namenjamo osebam, ki so zbolele za demenco. Dobro se zavedamo, kako pomembno je širiti informacije o sami bolezni, saj je dejstvo, da za to boleznijo ne trpijo samo oboleli ampak tudi vsi, ki so vključeni v posameznikovo okolje – od svojcev, prijateljev do sosedov. Prav zaradi tega smo v našem domu starejših občanov že leta 2013 ustanovili skupino, ki nudi pomoč svojcem obolelih za demenco in se sestaja enkrat na mesec. Za vse nas pa je danes prav poseben dan, saj bomo postali prvi v naši občini, ki bomo prejeli naziv Demenci prijazna točka,« je ob krajši slovesnosti poudarila direktorica bistriškega doma starejših Jasmina Tomažič.

Demenci prijazna točka je namenjena osebam z demenco, zlasti tistim v zgodnji fazi bolezni, ki so še samostojni in aktivni, in njihovim svojcem. Na Demenci prijazni točki lahko osebe z demenco dobijo pomoč in informacije, saj se pogosto izgubijo, ne najdejo poti do-

mov ali ne prepoznajo okolice, v kateri se znajdejo. Prav tako pa z nasveti in informacijami pomaga zaposlenim v trgovinah, bankah, lekarnah, knjižnicah, na pošti, policistom, gasilcem in drugim, ki se pri svojem delu pogosto srečujejo z osebami z demenco.

Kot pravijo v združenju Spominčica – Alzheimer Slovenija z Demenci prijaznimi točkami uresničujejo program **Živeti z demenco v demenci prijaznem okolju**. Demenci prijazne točke imajo pomembno vlogo pri osveščanju, prepoznavanju znakov demence in s tem pri odločitvi za obisk zdravnika, saj je prav zdravljenje v začetni fazi bolezni, ki je prizadela že okrog 33.000 Slovencev, najbolj učinkovito.

Demenci prijazno točko so simbolično otvorile predstavnica združenja Spominčica – Alzheimer Slovenija Tanja Grad, predsednica primorske Spominčice Tatjana Cvetko, direktorica DSO Ilirska Bistrica Jasmina Tomažič in strokovna vodja v DSO Ilirska Bistrica Nadja Vidmar. Za glasbeno kuliso so poskrbeli Mia Barone z avtorsko skladbo *Zvoki Afrike* in domski pevski zbor *Kar bo pa bo*. Stanovalka Jožica Bubnič pa je z zbranimi delila svoje misli, ki se dotaknejo srca. ●

»Nekdo je zapisal, da se prijaznost širi sama od sebe. Če si prijazen do drugih, bodo oni danes prijazni s teboj in jutri z nekom drugim. Kamor koli gremo, si želimo, da ljudje, ki jih potrebujemo, zmorejo rešiti naše težave, ne da bi nas pri tem opozarjali na naše neznanje. Včasih se v uradih, zdravstvenih in drugih ustanovah počutim tako neuka. Neprijetno mi je, ko ne vem, kam vstaviti kartico za registracijo ali na katerem okencu izdajajo podaljšanje vozniška dovoljenja. Kar kamen se mi odvali od srca, če se na drugi strani oglasi glasek vzpodbude, ki mi potrdi, da

POMLAD NAS PREBUJA

Čeprav nam je gripa letos pošteno pokazala zobe, se v Domu starejših občanov Ilirska Bistrica ne damo. Polni načrtov in idej se veselimo dogodkov, ki popestrijo naš vsakdanjik.

19. februarja smo ob pokroviteljstvu društva *Spominčica - Alzheimer Slovenije* in Doma starejših občanov Ilirska Bistrica odprli prvo demenci prijazno točko v naši občini. S tem smo tudi uradno postali mesto, kjer lahko vsak občan vedno dobi največ koristnih napotkov v zvezi z oskrbo osebe z demenco.

Ob kulturnem dnevu smo pripravili proslavo, ki jo je s čutnimi deklamacijami Prešernovih pesmi, ob spremljavi domskega pevskega zbora in harmonikarja Ivana Šuštarja, obogatil g. Franc Gombač.

Na pobudo *Košarkarske zveze Slovenije*, ki nam je podarila dvajset vstopnic za ogled košarkarske tekme med Slovenijo in Ukrajino, in *Skupnosti socialnih zavodov Slovenije* smo se v ponedeljek, 25. februarja z avtobusom odpravili v Stožice. Po sprva medlem vzdušju ob ne prav odlični predstavi naših je sledil nepričakovan obrat, ki je mladi ekipi poklonil priložnost za veselje. Tudi s pomočjo nas, navdušenih in glasnih navijačev, si je Slovenija končno priborila zmago,

nam pa podarila nekaj dragocene- ga adrenalina, ki nas je, polne energije in dobre volje, ponesel nazaj domov. Za večino stanovalcev in stanovalk je bil to prvi obisk naše največje športne dvorane. Ena od udeleženk, sicer navdušena spremljevalka slovenskega športa, je povedala, da je to najlepše darilo za njen sedeminosemdeseti rojstni dan. Druga, ki ponosa na svoj podvig ni mogla skrivati, je vzhiceno ponavljala: »Pa kaj delam jaz tukaj, jaz sem vendar prababica!«

Da leta res ne morejo odgnati dobre volje, smo pokazali na pustni prireditvi. Večina stanovalcev je bila vse življenje tako ali drugače vpeta v praznovanje pusta in na ta dan se še vedno zelo radi poveselijo. Skupaj smo se našemili v tim *Zdravstvene in pokojninske reforme* in, vsaj za ta dan, rešili vse probleme, ki pestijo slovensko zdravstvo. Zmanjšali smo čakalne dobe, ponudili zelo efek-

tivne usluge, predvsem pa se dobro nasmejali. Ja, smeh je res pol zdravja!

8. marec je za naše gospe pomemben dan. Večina je namreč predstavnic generacije, ki se je morala še dobro potruditi, da so se v družbi znašle kot enakopravne nasprotnemu spolu. Nenazadnje je v domu delež žensk 70-odstoten, kar pove, da svoje poslanstvo jemljemo zelo resno. Kot že nekaj let zapored je prireditev ob prazniku žena tudi letos pripravil *Rdeči križ Slovenije*, *Območna enota Ilirska Bistrica*, pod vodstvom gospe Jožice Vidmar s prostovoljkami in učenecema Manco in Klemnom. Stanovalke so dobile simbolična darilca, posebno presenečenje, spomladansko rožico, pa so tokrat prejele zaposlene v domu. Na ta način so člani *Rdečega križa* izrazili svoje spoštovanje do vseh, ki se vsakodnevno trudijo za dobro počutje bolnih in ostarelih. Hvala!

V teh dneh se dela na rekonstrukciji treh traktov z naglico bližajo koncu. Še zadnji obrtniki zaključujejo pomembne podrobnosti. V naslednji številki bomo lahko obširneje poročali o tej pomembni pridobitvi za stanovalce in zaposlene.

Do takrat vas lepo pozdravljamo in vam želimo, da pomlad v vas prebudi željo po gibanju in veselje do vsega, s čimer nas narava vsako leto znova navduši in preseneti! ●

DSO Ilirska Bistrica

ZIMSKE POČITNICE V ZNAMENJU MEDU

Med zimskimi počitnicami so v organizaciji programov Centra za socialno delo Primorsko-Notranjska enota Ilirska Bistrica potekale pestre počitniške dejavnosti, in sicer vsak dan od 8.00 do 12.00. Dobivali smo se v Dnevnom centru Sonček, kjer smo običajno dnevno druženje tudi zaključili, sicer pa smo se zadrževali tudi na drugih bistriških lokacijah.

Prvi dan je bil nogometno obarvan. S trenerjem U15 Damjanom Ljubičem, ki je član Nogometnega kluba Ilirska Bistrica, smo v telovadnici Osnovne šole Antona Žnideršiča spoznali, kako izgledajo nogometni treningi, ki jih vodi omenjeni trener, pozneje pa smo preko iger dveh moštev utrjevali oziroma spoznavali nogometna pravila. Med otroki je bilo kar nekaj fantov, ki trenirajo nogomet, zato je bila tekma napeta do zadnje minute.

V torek je Dnevni center Sonček obiskala Služba nujne medicinske pomoči iz Zdravstvenega doma Ilirska Bistrica. Še sreča, da je šlo le za prikaz njihovega dela, rešilnega avta, uniforme, raznih medicinskih aparatov in pripomočkov! Udeležence delavnic je prijazna medicinska sestra Tina poučila, kako reagiramo, ko je človek v življenjski nevarnosti oziroma ne kaže znakov življenja zaradi poškodbe ali drugih razlogov in udeležence peljala na kratko vožnjo z rešilnim avtom, ki so si ga pred tem dobro ogledali in je bil najpogostejši motiv na riskicah, ki so nastale na temo nujne medicinske pomoči in so bile razobešene v prostorih omenjene službe.

Skupina ustvarjalnih otrok je v Knjižnici Makse Samsa izdelovala pustne maske. Nihče ni bil po delavnici tak kot pred njo. Knjižnico so zapuščali klovn, miške, medvedki, konjički ... Res pisana pustna družina!

Sreda je bila medena in tudi ostala dva dneva sta imela okus po medu, čeprav je bil veliko manj intenziven – skrit v medenjaki! Najprej smo si ogledali Čebelarški dom v Ilirski Bistrici, kjer nam je gospod Vojko Dodič povedal veliko zanimivega o čebelarstvu na Bistriškem in nam predstavil razstavne eksponate ter nas opozoril na čebelnjak na vhodu v dom, na katerem so tudi panjske končnice. Imeli smo priložnost okušati različne vrste medu, ki nam jih je dal v pokušino. Poleg tega smo si privoščili še bogato medeno malico, in sicer kruh in med. Po obisku čebelarskega doma je skupina otrok odšla na športno igrišče, druga pa na Sonček, kjer so izdelovali papirnate zvončke in žafrane.

Tudi četrtek je dišal po medu. Pekli in jedli smo medenjake, poslušali zgodbo Helene Strle, kjer je imel med pomembno vlogo in risali panjske končnice, ki

so se kar nekaj časa razkazovale v vitrini Doma na Vidmu, in sicer na glavnem vhodu.

V petek si je del otrok ogledal film o nogometu v Knjižnici Makse Samsa, drugi del pa je na Sončku izdeloval pustne maske in papirnate rožice, s kvizom pa smo preverili, koliko smo si zapomnili, kar smo ta teden novega videli, slišali, spoznali. Rezultati so bili odlični.

Tudi tokrat so se sklenila nova prijateljstva in se utrdila stara. Kar pa velja še posebej izpostaviti, je aktivno preživet prosti čas otrok. Pohvala vsem udeležencem, ki ste sprejeli ta izziv!

Pestre malice in zanimivo vsebino za male nadobudneže so omogočili: Džemo-pek, Eurospin Ilirska Bistrica, trener Damjan Ljubič, Zdravstveni dom Ilirska Bistrica, Čebelarско društvo Antona Žnideršiča in čebelar Vojko Dodič, Knjižnica Makse Samsa, Občina Ilirska Bistrica, TIC Ilirska Bistrica ter dragi starši in sorodniki otrok. ●

CSD, Primorsko-Notranjska enota
Ilirska Bistrica

REHABILITACIJA V DRUŠTVU ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

Slovenski program zdravljenja odvisnosti od alkohola predvideva po zaključenem bolnišničnem ali izvenbolnišničnem zdravljenju vključitev zdravljenca in svojca v Društvo zdravljenih alkoholikov, kjer nadaljujeta s terapevtskim procesom. Izkušnje prepričljivo dokazujejo, da je doseganje zastavljenih rehabilitacijskih ciljev bistveno težje in bolj negotovo, če se zdravljenec odreče pomoči sebi enakih.

Ne glede na različno organiziranost so člani seznanjeni s podobnimi cilji:

- vzdržujejo popolno treznost od vseh psihosomatskih snovi;
- se učijo in prevzemajo odgovornost za svoje ravnanje;
- učijo se postaviti zase in uresničevati svoje potrebe in želje;
- krepijo samozavest;
- učijo se smiselno in koristno izrabljati svoj prosti čas;
- trudijo se za čimbolj vsestransko rehabilitacijo;
- gojijo pripravljenost za medsebojno pomoč.

Društvo zdravljenih alkoholikov je po vsebini dela predvsem terapevtska skupina. Pri nas so takšne skupine organizirane:

- kot družbeno-terapevtske organizacije (društva), ki imajo status pravne osebe;
- kot terapevtske skupine, ki delujejo v sestavi Zveze zdravljenih alkoholikov Slovenije.

Terapevtski cilj, ki mu v Društvu zdravljenih alkoholikov sledimo, je nadaljevanje in dograjevanje osebnostne, zdravstvene, družinske, delovne in splošne družbene rehabilitacije zdravljenega alkoholika in njegove družine ob vzajemni pomoči vseh članov.

V Društvu zdravljenih alkoholikov se srečujejo člani, ki so dosegli različne ravni rehabilitacije. Med seboj si izmenjujejo pozitivne in negativne izkušnje, drug drugemu nudijo oporo, in kar je najvažnejše, posamezniki se lahko zgledujejo po uspešno rehabilitiranih članih in začnejo verjeti v možnost, da bodo tudi sami uspeli.

Člani društva so zdravljeni alkoholiki, njihovi svojci ali prijatelji in ustrezno usposobljeni terapevti.

Terapevt je odgovoren za strokovno delo društva. Da bi bilo to čim boljše, se terapevt vključuje na razna predavanja, ki so organizirana v zvezi klubov, udeležuje se mesečnih supervizij (sodelujejo vsi terapevti, ki so vključeni v zvezi društev) in strokovnih predavanj v bolnišnici v Idriji.

Članstvo v Društvu zdravljenih alkoholikov je prostovoljno, saj se tako zdravljenec in svojce najlažje vpelje v redno in aktivno sodelovanje pri terapevtskem delu.

Člani se sestajajo na rednih tedenskih sestankih, ki potekajo ob ponedeljkih:

1. skupina od 17.00 do 18.30
2. skupina od 18.30 do 20.00
3. skupina od 20.00 do 21.30

Sedež društva je na Gregorčičevi 2 v Ilirski Bistrici.

Običajni dnevni red sestanka zajema beleženje prisotnosti, razpravo o morebitnih problemih med člani (recidiv ali druge osebnostne težave) in predavanje terapevtov ali zunanjih sodelavcev (različne teme po izbiri terapevta, glede na potrebe trenutnega stanja članov v skupini, ali na pobudo posameznikov).

Društvo organizira razna predavanja s priznanimi terapevti na različnih področjih (predavanja so namenjena tudi zunanjim poslušalcem).

Mesečno se člani našega društva srečujejo s člani ostalih društev na skupščinah (predstavitev posameznega kluba in njihovega dela s sproščenim druženjem). Naše društvo to srečanje gosti v mesecu septembru.

Člani društva tekom leta sodelujejo tudi pri drugih aktivnostih, kot so pohodi v naravo, izleti in pikniki. Izdelujemo tudi razne izdelke, s katerimi potem sodelujemo na različnih razstavah (novoletna, velikonočna), člani pa pišejo tudi pesmi, ki jih pogosto objavljamo.

Vsi skupaj se trudimo za čimbolj prijetno in kvalitetno druženje ter delovanje društva, predvsem pa, da rehabilitacija poteka uspešno. ●

*Terapevtka
Jasmin Tomažič*

SVETOVALNICA
»svetovanje, informiranje, motiviranje«

- Si želite informacije in svetovanje o škodljivi rabi ter posledicah alkohola, tobaka, marihuane in drugih psihoaktivnih snovi?
- Potrebujete pogovor, da skupaj poiščemo možne rešitve?
- Nudimo vam brezplačno anonimno svetovanje ter strokovno pomoč.

KONTAKT
VGC Dom na Vidmu
Vsak torek od 15.00 do 18.00
Vsak petek od 10.00 do 13.00

VEČGENERACIJSKI CENTER DOM NA VIDMU – MOŽNOST IN PRILOŽNOST

DEJAVNOSTI V MESECU APRILU 2019

April je mesec, katerega staro slovensko ime mali traven govori o mladem, novem, malem zelenju po gozdovih, travnikih in poljih. Ime meseca izhaja iz latinske besede »aperire«, ki pomeni »odpreti«. V aprilu se zemlja »odpira« v novo rast in začne se pomladno prebujanje rastlin. Na VGC-ju vas bomo v pomladna opravila popeljali s predavanjem *Razbijmo vrtnarske mite*, s katerim si bomo olajšali delo na vrtu in pridobili na pridelku.

Za rast in razcvet pa mesec april lahko izkoristimo tudi sami in si podarimo nova znanja. Udeležimo se delavnic in predavanj na temo zdravja, kjer se bomo seznanili z demenco, tesnobo in kako pozdraviti svojo hrbtenico. Delo z internetom nam bo odprlo nova obzorja in nam omogočilo hitrejše dostopanje do potrebnih podatkov in informacij.

Ker pa je mesec april tudi mesec knjige, bomo večer 23. aprila 2019 posvetili prebiranju proze in poezije domačih in tujih avtorjev pa tudi lastnim delom. Pridružite se nam.

Vsak ponedeljek 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	BANKA NEFORMALNE POMOČI , predstavitev in pomoč pri uporabi storitev banke, izvajalec Danijel Beletič
9.00–12.00 Bivalna enota pod Drago	RAČUNALNIŠKO OPISMEJENJE IN KUHANJE , izvajalka Jerica Strle
17.00–18.00 in 18.00–19.00 v VGC Dom na Vidmu	SREČEVANJE ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV , poteka v dveh skupinah, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
19.00–22.00 v VGC Dom na Vidmu	ACCESS BARS IZMENJAVE , facilitatorji in praktiki, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
15. 4. 2019 9.00–10.00 v VGC Dom na Vidmu	DELAVNICA TAPKANJA PO EFT METODI , izvajalka Darija Abram
8. 4. 2019 in 29. 4. 2018 (vsakih 14 dni) 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	LIKOVNE DELAVNICE , izvajalec Erik Dovgan, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času

Vsak torek 9.00–11.11 na Kresnički, Prešernova 25 a	KUHANJE , sodelovanje z VDC-jem, kontaktna oseba Jerica Strle, tel. št. 041 484 937
9.00–10.30 v VGC Domu na Vidmu	NADGRADIMO SVOJE ZNANJE , tečaj slovenščine za tujce, izvajalka Romana Morano, kontakt 05 71 45 022 v dopoldanskem času
14.00–17.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
Vsako sredo 9.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	KAKO ŽIVETI Z DEMENCO , izvajalka delovna terapevtka Vesna Bizjak
16.00–17.30 na OŠ Antona Žnidaršiča	RAČUNALNIŠKI TEČAJI , izvajalec Marjan Uljančič, prijave na 05 71 45 022 v dopoldanskem času
Vsako prvo sredo v mesecu od 18.00 dalje	MEDITACIJE IN ENERGIJSKE TERAPIJE , dodatne informacije na tel. št. 031 781 461, Martina Zorza, zaželen prostovoljni prispevek
Četrtek 10.00–11.00 v VGC Dom na Vidmu	RAČUNALNIŠKI TEČAJ ZA ZAČETNIKE (delo z dvema tečajnikoma), predhodni dogovor z Jerico Strle na tel. št. 041 484 937
Vsak četrti četrtek v mesecu od 13.00 dalje v VGC Domu na Vidmu	DRUŠTVO INCA , informacije o vsebini in delovanju društva na tel. št. 05 62 73 824, Diana Pelosa, ali na drustvo.inca-oso@siol.net
Vsak petek 9.00–12.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNICA ZA OSEBE S TEŽAVAMI Z ODVISNOSTJO , svetovanje, informiranje in motiviranje, prijave na tel. št. 040 683 015, Jasmin Tomažič
10.00–11.00 DSO Ilirska Bistrica	KDOR POJE, SLABO NE MISLI , sodelovanje z zborom v DSO (vabljeni ljubitelji ljudskega načina petja), kontakt Jerica Strle, tel. št. 041 484 937
od 15.30 dalje po predhodnem dogovoru z izvajalcem v VGC Dom na Vidmu	ENERGETSKO SVETOVANJE ZA OBČANE , energetski svetovalec Lucjan Batista, prijave na tel. št. 05 71 12 300 ali na 05 71 41 361
Vsak tretji petek 8.00–9.00 v VGC Dom na Vidmu	SVETOVALNO SREDIŠČE ZA INFORMIRANJE ODRASLIH , Ljudska univerza Ilirska Bistrica

Vsi programi VGC-ja so brezplačni, zato bi jih bilo škoda zamuditi. Cilji VGC-ja so: informiranost, socialna vključenost, znanje in aktivacija. Prisrčno vabljeni, da damo življenju več radovednosti,

pestrosti, razigranosti, smeha in vedrine, da spletemo trdnejše socialne mreže, da delimo znanje in izkušnje. Skupaj smo močnejši, ustvarjalnejši in uspešnejši!

PREDSTAVITEV UDARNIH DOGODKOV V APRILU

1. KAKO ŽIVETI Z DEMENCO?

Vsako sredo ob 9.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Kaj je pravzaprav demenca? Je skupek simptomov in znakov, ki se pojavljajo pri bolniku in so lahko posledica različnih bolezni. Za demenco so značilne motnje spomina, osiromašeno mišljenje in prizadetost opravljanja vsakodnevnih dejavnosti. Prizadeta sta pomnenje in priklic novih informacij (pozabljivost). Zmanjšana je zmožnost orientacije, razumevanja, računanja, govornega izražanja in presoje ter sposobnost obvladovanja čustev in socialnega vedenja. Z napredovanjem demence postaja bolnik vedno manj samostojen in potrebuje dodatno nego. Pri demenci gre za upad prej obstoječih intelektualnih in spominskih sposobnosti (t.i. spoznavne sposobnosti). Na delavnicah *Kako živeti z demenco?* bomo dobili odgovore na vprašanja, povezana s to boleznijo. Bolezen ne prizadene samo bolnika ampak celo družino, zato so dobrodošle informacije o tem, kako bolezen prepoznati; kako se soočiti z njo; kdo in na kakšen način nam lahko pomaga, da lažje komuniciramo z boleznijo ključnega pomena za kvalitetno sobivanje z bolnikom s to diagnozo. Skušajmo ustvarjati demenci prijazno okolje!

Izvajalka: **Vesna Bizjak**

2. RAČUNALNIŠTVO – INTERNET

Vsako sredo – začetek 10. 4. 2019 ob 16.00 v računalniški učilnici OŠ Antona Žnideršiča

V okviru računalniškega tečaja, ki poteka vsako sredo v računalniški učilnici OŠ Antona Žnideršiča, bomo pričeli nov vsebinski sklop, in sicer *Spoznajmo in uporabljajmo internet*. Vsi, ki želite spoznati uporabo interneta in se seznaniti z njegovimi pastmi, vljudo vabljeni, da se nam pridružite.

Izvajalec: **Marjan Uljančič**

3. HARMONIJA DUŠE IN TELESA DA USTVARJA VITKO IN VITALNO TELO TER GIBČNO HRBTENICO

Četrtek, 11. 4. 2019 in 25. 4. 2019, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Pod vodstvom Jožice Ramšak bomo na podlagi njenih lastnih izkušenj odpravljali bolečine v hrbtenici, telesu in vzroke za odvečne kilograme na vseh nivojih. Z meditacijami bomo osvobajali miselne in čustvene vzroke; učili se bomo delati vaje za samopomoč pri sproščanju bolečin v

hrbtenici in vaje za krepitev mišic, ki ščitijo hrbtenico ter pripomorejo k preoblikovanju telesa oz. postave. Vse to bo na mehak način harmoniziralo dušo, duha in telo, da pomagamo fizičnemu telesu do vitke, vitalne in zdrave postave ter gibčne hrbtenice.

Delavnice bodo potekale dvakrat mesečno (na 14 dni).

Če želite spremembo, se nam pridružite. Telo in hrbtenica vam bosta hvaležna!

Zaželen je prostovoljni prispevek.

Izvajalka in prijave: **Jožica Ramšak**, tel. štev. 041 289 632.

4. DELAVNICA TAPKANJA – škodljive prehranske navade

Ponedeljek, 15. 4. 2019, ob 9.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

V aprilskih delavnicah tapkanja se bomo soočili z vprašanji: *Kako naj spremenim škodljive prehranske navade? Kako se odreči nezdravi hrani in prigrizkom, ki nam velikokrat služijo za tolažbo in razvajanje, vplivajo pa na našo težo in slabo počutje?* Skupaj bomo spoznavali in odstranjevali vzgibe, zaradi katerih se ne držimo zdravih vzorcev.

Z nami bo **Darija Abram**.

5. TESNOBA: Od kod prihaja? Kako izgleda? Kam z njo?

Petek, 19. 4. 2019, ob 19.00 v Mali dvorani Doma na Vidmu

V okviru predavanja bomo govorile o tesnobi, pojavu, ki je prisoten v vsakdanjem življenju vsakega izmed nas. Predstavile bomo, od kod prihaja tesnoba in kaj vse so lahko njeni izvori, potem pa si bomo bolj podrobno pogledali, kako izgleda tako s čustvenega kot fiziološkega vidika. Ločili jo bomo od strahu in povedali, kdaj lahko tesnoba postane prevelika težava ali se razvije v motnjo. Na koncu bomo predstavile tudi, kaj narediti s tesnobo, ko jo enkrat prepoznamo, v okviru česar bomo omenile nekaj strategij in tehnik spoprijemanja s tesnobnimi občutki.

Izvajalke: **Teja Gale, Jerica Penko in Anja Štemberger**

6. UVODNO PREDAVANJE O UČENJU BRUNA GRÖNINGA: Pomoči in ozdravitve po duhovni poti s pomočjo učenja Bruna Gröninga

Petek, 19. 4. 2019, ob 17.30 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Bruno Gröning (1906–1959) je postal svetovno znan v 50. letih preteklega stoletja zaradi množičnih ozdravitev, zahvaljujoč delovanju zdravilne moči, ki jo je poimenoval »Heilstrom«. Ljudem je posredoval znanje o tem, kako lahko človek sam doseže, da spet postane zdrav in srečen. Leta 1979 je bil ustanovljen »Krog prijateljev Bruna Gröninga«, ki je eno največjih združenj za ozdravitve po duhovni poti. Ljudi seznanja z učenjem Bruna Gröninga, z načinom sprejemanja in uporabo te moči za samozdravljenje. Še danes se na osnovi tega učenja pogosto dogajajo

presenetljive ozdravitve telesnih in duševnih bolezni, ki veljajo za neozdravljive.

Podorganizacija OZN je 23. maja 2013 odlikovala delovanje »Kroga prijateljev Bruna Gröninga« z nagrado za mir (angl. Peace Pole Award).

Film »Fenomen Bruno Gröning« si lahko ogledate na YouTubeu.

Več informacij lahko dobite na spletni strani: www.bruno-groening.org ali pokličete na telefon: 041-768 571.

Izvajalec: **Krog prijateljev Bruna Gröninga**

7. NOČ KNJIGE

Torek, 23. 4. 2019, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

23. april je svetovni dan knjige in avtorskih pravic. Dan je posvečen promociji branja, založništva in zaščiti avtorskih pravic ter intelektualne lastnine. Hkrati pa je želja spodbuditi ljudi, še posebej mladino, da odkrijejo **užitke branja in pridobijo** spoštovanje do prispevkov teh, ki so s svojimi deli pripomogli k družbenemu in kulturnemu napredku

človeštva. Člani Literarnega društva Ilirska Bistrica in šolarji iz OŠ Antona Žnidaršiča bodo večer preživali ob prebiranju lastnih del in njim najljubše literature. Vsi ljubitelji pisane besede vabljeni, da se jim pridružite!

Izvajalec: **Literarno društvo Ilirska Bistrica**

8. RAZBIJMO VRTNARSKE MITE

Sreda, 24. 4. 2019, ob 18.00 v VGC Točka moči Dom na Vidmu

Ljudske modrosti, tradicija in amaterski nasveti so pogosto v nasprotju z novjšimi dognanji o pridelavi hrane, vendar so še vedno globoko zasidrani med vrtničkarji in kot taki uporabljeni v praksi. Ste tudi vi zmedeni ob poplavi priročnikov na temo vrtnarjenja in upoštevate nasvete, za katere niste prepričani, da resnično delujejo? Vabljeni na predavanje, kjer bomo skupaj odkrivali in razbijali najbolj trdovratne mite ter se naučili ločiti med dobrimi in slabimi praksami.

Spoznajmo lažje in produktivnejše načine vrtničkanja in si prihranimo čas, denar ter odvečna opravila!

Izvajalka: **Suzana Poharič** ●

ZDRAVSTVENI DOM ILIRSKA BISTRICA

ZOBNA AMBULANTA KNEŽAK

Obveščamo vas, da začne s 1. 4. 2019 ponovno delovati zobozdravstvena ambulanta v Knežaku. Nosilka dejavnosti bo Staša Maljevac, dr. dent. med., asistentka pa Vesna Pirih.

Urnik in telefonska številka ostaneta nespremenjena. Za vsa dodatna pojasnila smo vam na voljo na Informacijski točki v ZD Ilirska Bistrica, **tel. št.: 05 788 20 13.**

ORDINACIJSKI ČAS

	Dopoldan		Popoldan	
PONEDELJEK			12.15	19.15
TOREK	7.30	14.30		
SREDA			12.15	19.15
ČETRTEK	7.30	14.30		
PETEK	7.30	14.30		

AMBULANTA DRUŽINSKE MEDICINE IN ŠOLSKI DISPANZER KNEŽAK

Obveščamo vas, da začne s 1. 4. 2019 ponovno delovati ADM in ŠD v ZP Knežak.

Namesto Jelene Debeljak, dr. med., spec. druž. med., bo nastopila Špela Matko, dr. med. V ambulanti bo do nadaljnjega delala tudi med. sestra Monika Šabec Dekleva. Referenčno ambulanto bo še naprej vodila dipl. med. sestra Andreja Muha.

Urnik in telefonska številka ostaneta nespremenjena. Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na Informacijski točki v ZD Ilirska Bistrica, **tel. št.: 05 788 20 12.**

ORDINACIJSKI ČAS

	Dopoldan			Popoldan	
PONEDELJEK					
TOREK			ŠD	12.15	14.00
			ADM	14.00	19.15
SREDA	10.15	14.00	ADM		
	14.00	14.45	ŠD		
ČETRTEK					
PETEK	7.15	8.00	ŠD		
	8.00	14.15	ADM		

ZOBOZDRAVSTVENA AMBULANTA ILIRSKA BISTRICA

Zobozdravstvena ambulanta Katarine Simčič, dr. dent. med. (ki jo je nadomeščala tudi Staša Maljevac, dr. dent. med.) bo do nadaljnjega **ZAPRTA**.

MEDICINA DELA, PROMETA IN ŠPORTA

Obveščamo vas, da bo Medicina dela, prometa in športa do nadaljnjega zaprta.

Za vse dodatne informacije smo vam na voljo na Informacijski točki v ZD Ilirska Bistrica.

Vse spremembe bodo objavljene tudi na naši spletni strani www.zdib.si.

ŠOLSKI DISPANZER

Šolski dispanzer Odineje Komen, dr. med., spec. spl. med., dela samo še do 31. 3. 2019.

S 1. 4. 2019 bo šolski dispanzer do nadaljnjega zaprt. Prosimo vas, da se za vse nujne primere zglasite na urgenci. Za dodatne informacije smo vam na voljo na Informacijski točki v ZD Ilirska Bistrica.

ANTIKOAGULANTNA AMBULANTA

S 1. 4. 2019 bo namesto Jelene Debeljak, dr. med., spec. druž. med., nastopila Špela Matko, dr. med. Do nadaljnjega

bo v ambulanti delala tudi med. sestra Monika Šabec Dekleva.

Urnik ostane nespremenjen, prav tako tudi telefonska številka: **05 29 27 195**.

ORDINACIJSKI ČAS

	Dopoldan		Popoldan	
PONEDELJEK	9.00	12.00		
TOREK				
SREDA			15.00	18.00
ČETRTEK				
PETEK				

ZDRAVSTVENI DOM V MEDIJAH

V Zdravstvenem Domu Ilirska Bistrica se zadnje čase soočamo s problematiko pomanjkanja kadra in preobremenjenostjo naših zdravnikov, predvsem na urgenci.

Pisni in ustni mediji so nedavno obsežno poročali in izpostavili stisko v Zdravstvenem domu Ilirska Bistrica. V Primorskih novicah je izšel članek o naši ustanovi, v oddaji Svet na kanalu A pa je bila predvajana obsežna reportaža.

Vsi zaposleni se trudimo, da bi kljub pomanjkanju kadra delo potekalo kar se da nemoteno in čim bolj prijazno za naše občane. O vseh spremembah vas bomo sproti obveščali tako na naši spletni strani kot tudi v drugih medijih. Za vse dodatne informacije smo vam na voljo tudi na Informacijski točki v ZD Ilirska Bistrica. ●

Rdeči križ Ilirska Bistrica obvešča,

da bomo zbirali oblačila, posodo, posteljnino, zavese, šolske potrebščine in drugo blago

**v torek, 16. aprila 2019, od 9. do 11. ure in
v četrtek, 18. aprila 2019, od 16. do 18. ure**

v skladišču Rdečega križa pod Gimnazijo
Ilirska Bistrica.

Vabimo vas, da prinesete blago, ki ga ne potrebujete.

Zahvaljujemo se vam za vsak vaš dar!

Spoštovani občani in občanke!

Obveščamo vas, da smo v humanitarni akciji zbiranja sredstev

za dečka Davida iz Podgrada do vključno
7. februarja 2019 zbrali 26.051,41 EUR
in jih v celoti namenili družini Kandare.

Vsem, ki ste pomagali, se pristrčno zahvaljujemo.

RKS – Območno združenje Ilirska Bistrica

ČAS ZBOROV

V mesecu marcu društva in druga združenja pregledajo uspehe in težave, ki so jim bila priča v preteklem letu in si zastavijo naloge ter določijo cilje za delo v tekočem letu. To vse so počeli tudi člani DU Ilirska Bistrica na zboru, ki so ga izpeljali v soboto, 16. 3. 2019.

Ker so se že pred leti dogovorili, da bo vsak zbor članov tudi kulturno obarvan, so na začetku prisluhnili društvenemu MePZ Avgust Šuligoj, ki jim je zapel tri znane pesmi.

Nadaljevanje je potekalo po določenih poslovnika in dnevnega reda. Predsedujoča zboru Dora Kalčič je po uvodnih formalnostih zaprosila predsednika društva Jožeta Rolih, da prisotne seznani s poročilom o delu v preteklem letu. Predsednikovo poročilo je zajelo več sklopov delovanja, in sicer delo na področju kulture, v katerem je podrobno orisal delo pevskega zbora, ki mu predseduje Breda Poljšak in ga vodi Anamarija Surina; dosežke športnikov, kjer je izpostavil prvouvršene balinarje na pokrajinskih igrah in njihovo drugo mesto na državnem prvenstvu ter dosežke drugih tekmovalcev v različnih disciplinah. Zahvalil se je predsedniku komisije za šport Branku Skrtu za uspešno delo. Tretji sklop obsega za člane in druge pomembno dejavnost, to je skrb za starejše predvsem preko vseslovenskega projekta *Starejši za starejše*, ki v okviru društva deluje že enajsto leto. Zahvala gre prostovoljkam in prostovoljcem ter mentorici Dori Kalčič. Ni pa pozabil tudi na za upokojence pomembne dejavnosti, to so srečanja in izleti. Predsednica komisije Angelca Vrh je bdela nad njihovo izvedbo. Ni pa šlo brez manjših težav, ki so vezane na delovanje društva, vzdrževanje prostorov in zgradbe ter

športnih objektov, za kar je še vedno premalo sredstev, kar je bilo razvidno iz finančnega poročila Majde Primc, ki se je poslovila po desetih letih dela s financami. Hvala Majda! Da bodo sproti reševali težave in izvajali dogovorjene programe, je Rolih povedal, ko je članstvo seznanil s programom dela in finančnim načrtom. Za realizacijo smo odgovorni vsi, saj vodstvo brez podpore posameznikov tega ne bo zmoglo.

Pohvale in čestitke jim je izrekel namestnik predsednika PZDU JP Franc Koščak, ki so se mu pridružile predsednice društva UŽO Nevenka Tomšič, Društva invalidov Ilirska Bistrica Jožica Žibret in predstavnica Koronarnega društva Ilirska Bistrica Breda Poljšak. ●

Za DU Ilirska Bistrica
Franc Gombač

Info@tib-storitve.si
www.tib-storitve.si

OBVESTILO!!!

OBVEŠČAMO VSE LASTNIKE TRAKTORJEV IN TRAKTORSKIH PRIKOLIC!

4. 4. 19	HRUŠICA - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 14.00
6. 4. 19	PODGRAD - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 13.00
11. 4. 19	TOMINJE - IGRIŠČE HARIJE - IGRIŠČE	OD 8.00 OD 11.30	DO 11.00 DO 14.00
13. 4. 19	PREGARJE - IGRIŠČE (TUDI ZA ZAJELŠJE)	OD 8.00	DO 14.00
18. 4. 19	DOLNI ZEMON - DVORIŠČE ZEMONSKA VAGA VELIKO BRDO - IGRIŠČE	OD 8.00 OD 12.00	DO 11.30 DO 14.00
20. 4. 19	GORNJA BITNJA - PRI MARTNIKU (TUDI ČELJE)	OD 8.00	DO 12.00
25. 4. 19	BAČ - BALINIŠČE (TUDI ZA KORITNICE)	OD 8.00	DO 13.00
4. 5. 19	KNEŽAK - IGRIŠČE (TUDI ZA ŠEMBIJE)	OD 8.00	DO 13.00
9. 5. 19	JELŠANE - IGRIŠČE (TUDI ZA DOLENJE)	OD 8.00	DO 14.00
11. 5. 19	VRBOVO - AVTOBUSNO POSTAJALIŠČE	OD 8.00	DO 13.00
16. 5. 19	KOSEZE - PARKIRIŠČE KOVAČIČ STOJAN NOVOKRACINE- PRI VAŠKEM DOMU	OD 8.00 OD 11.30	DO 11.00 DO 14.00
18. 5. 19	KUTEŽEVO - IGRIŠČE	OD 8.00	DO 14.00
23. 5. 19	TOPOLC - PRI VAHTARJU	OD 8.00	DO 11.00

IL. BISTRICA, 11. 3. 2019

TIB STORITVE d.o.o., Tehnični pregledi

NAGLUŠNOST IN GLUHOST

KAJ JE NAGLUŠNOST IN KAJ GLUHOST?

Izguba sluha je okvara, ki se v večini primerov razvija počasi, kako pomemben je sluh, pa se zavemo šele, ko ta začne pešati. Najpogostejša vzroka, ki vodita v naglušnost ali celo gluhosto, sta hrup in staranje. Okvara sluha lahko nastane na kateremkoli delu slušne poti, od zunanjega ušesa pa vse do možganskih centrov.

Pojem *naglušen* opredeljuje osebe z izgubo sluha. Pri naglušnih osebah je sposobnost poslušanja in razumevanja omejena, izguba sluha se giblje od 31 % do 95 % po Fowlerju. Naglušnost se po linearni redukciji sluha stopnjuje:

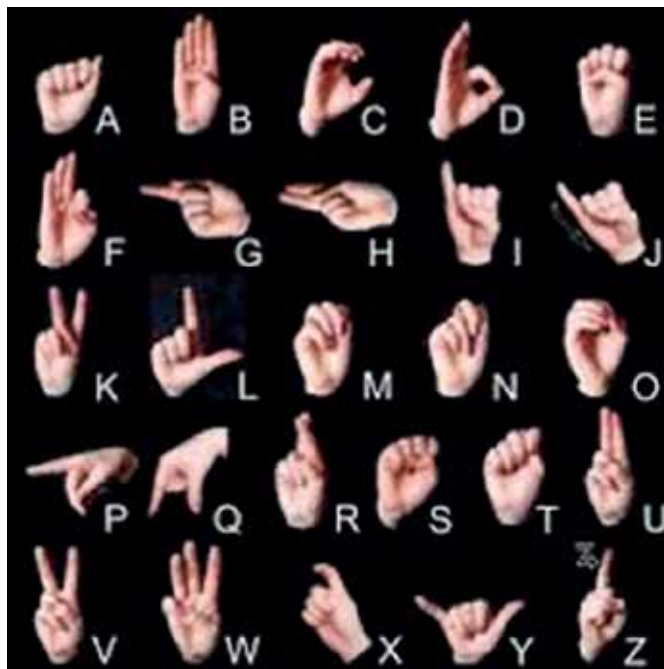
- lažja naglušnost do 40 dB,
- srednja naglušnost do 60 dB,
- težja naglušnost do 80 dB.

Osebe, ki so sluh izgubile kasneje, več kot 95 % po Fowlerju, govor in poslušanje pa sta ohranjena, so prav tako opredeljene kot naglušne osebe.

KLASIFIKACIJA NAGLUŠNOSTI

Stopnja dB	Izguba sluha	Komunikacija
10 do 15 dB	normalno slišanje	Komunikacija poteka nemoteno.
16 do 25 dB	rahla	Komunikacija je nemotena v tistem okolju, v hrupu so težave pri razumevanju šibke jakosti govora.
26 do 40 dB	lažja	Komunikacija je otežena, če je govor tih ali na razdalji.
41 do 55 dB	zmerna	Komunikacija je otežena. Oseba sliši govor le od blizu.
56 do 70 dB	zmerno težka	Oseba sliši glasen govor. Govor naglušnega je moten.
71 do 90 dB	težka	Oseba sliši le zelo glasen govor. Ne prepozna vseh besed. Posameznikov govor ni povsem razumljiv.
91 in več dB	globoka, zelo težka	Oseba govora ne zaznava, lahko sliši glasne zvoke. Posameznikov govor je nerazumljiv.

Svetovna zdravstvena organizacija (WHO) gluhosto klasificira kot eno najtežjih invalidnosti. Izguba sluha pri gluhi osebi je

povprečno 91 dB ali več, kar povzroča velike težave pri komunikaciji, izobraževanju, informiranju, vključevanju v okolje itd.. Je nevidna invalidnost, ki zaradi pomanjkanja slušnega doživljanja gluho osebo nemalokrat potisne v podrejeni položaj. Taka oseba je osamljena, ima občutek odvisnosti, izoliranosti, zavrača podporo okolice.

Po podatkih raziskave, opravljene na vzorcu osemsto gluhih (Redžepovič, Juhart 2011a: 33), ima 32 odstotkov gluhih končano največ osnovno šolo, 57 odstotkov največ poklicno, 10 odstotkov srednjo strokovno in le 1 odstotek višjo oz. visoko izobrazbo.

Poznamo *PRELINGVALNO* in *POSTLINGVALNO* gluhe osebe.

- *Prelingvalno* gluhe osebe so tiste osebe, ki so sluh izgubile takoj po rojstvu ali najkasneje do tretjega leta starosti. Te osebe nimajo slušne in jezikovne zaznave, večina jih je nemih. Sporazumevanje poteka s pomočjo znakovnega jezika, gibov, mimike.
- *Postlingvalno* gluhe osebe so osebe, ki so oglušele pozneje. Te osebe so v večini že osvojile jezikovno-glasovno sporazumevanje in lahko sporočilo do cca. 70-odstotno razumejo. Da pa bi postlingvalno gluhe osebe razumele 70 odstotkov sporočila, mora biti izpolnjenih kar nekaj pogojev:
 - frontalen pogled,
 - jasen govor,
 - odlična artikulacija,
 - mimika,
 - brez brk.

Kljub temu da WHO gluhosto uvršča v sam vrh invalidnosti, pa je v Sloveniji slika povsem drugačna. Pri nas so gluhe osebe uvrščene v kategorijo oseb s 70-odstotno telesno okvaro, zaradi česar jim status invalida ni priznan, pravice do tehničnih pripomočkov pa so okrnjene. ●

Anita Frank Tomažič, uni. dipl. jezikoslovka

LJUBEZENSKO OBARVAN OSMI MAREC

Občina Ilirska Bistrica je občankam in občanom ob dnevu žena poklonila ogled komedije o iskanju prave ljubezni, ki je s prikazom ljubezenskih tegob vsakdanjega življenja pritegnila zbrano občinstvo.

Ljubezen na predzadnji pogled je naslov predstave gledališke skupine Kulturnega društva Domovina Osp, ki jo je priredila in režirala Edita Frančeškin po dramski predlogi *Iščem moža s kulturo srca* hrvaškega avtorja Mira Gavrana. Zgodba govori o priletni gospe Nineti, ki po desetletnem žalovanju za pokojnim soprogom, odvrže črna oblačila in se odloči zaživeti novo življenje z novim soprogom. Ko vdova v sanjah dobi napotek, da jo med prvimi petimi kandidati čaka možki njenih sanj, se poda na lov za bodočim možem. Neotesani in nevljudni kandidati – trener južnjaškega porekla, skopuški Gorenjec in večni alkoholik je ne pritegnejo, vse pa se spremeni pri zadnjih dveh snubcih. Zanimanje malomeščanske poštene gospe najprej pritegne uglajen slovenski diplomat v Združenih državah Amerike, nato pa se zagleda še v prefinjenega angleškega plastičnega kirurga. Nineta se znajde v ljubezenskemu trikotniku in pred večno dilemo koga izbrati. Ko maske končno padejo, glavna junakinja spozna, da sta njena snubca v resnici njen sosed Pjero

in njegov prijatelj Lučo. Nineta po različnih pripetljajih s snubci končno doume, da sanjski možki obstajajo le v sanjah. Pred njo stojita sosed Pjero, ki je že lep čas zaljubljen vanjo, ji vedno želi ustreči in jo želi zase, od kar je vdova, ter Lučo, dvakratni ločenec, ki obožuje lagodno življenje. Nineta pade v Pjerov objem in se z njim omoži, njuna priča pa postane Lučo.

Izbiranje pravega prinaša dileme, ocenjevanje, razdvojenost in izgubo prijateljstva, ki vodi v pohlep in tekmovalnost. Vsakdanje življenje navadnih ljudi je prežeto s tovrstnimi dogodki in verjetno se vsak izmed nas lahko znajde v tako zapleteni situaciji. Čeprav je v resničnem življenju to dogajanje tragično, pri publiku tudi najbolj resni odlomki predstave izpadejo smešno. Z umeščanjem funkcionalnih dialogov in enostavnih likov našega vsakdana se je Miro Gavran še enkrat potrdil kot pisec privlačnih dramskih besedil, ki so vsečna tako igralskemu ansamblu kot občinstvu, zato ne preseneča dejstvo, da je igralska zasedba KD Domovina Osp s

svojo sproščeno igro in primorskim narčjem bistriško publiko osvojila na prvi pogled. ●

KAOS IN RED NA OGLED V PAVLOVČEVI GALERIJ

»Kaos in red« je naslov slikarske razstave Andreja Kranjca, ki krasi Pavlovčev galerijo. Slike in risbe v vedrih barvah odražajo srečo, optimizem in veselje do življenja.

»Kaos in red sta v bistvu dva pola, ki ju srečujemo v vsakdanjem življenju. Vedno je na eni strani življenje kaotično, na drugi strani pa ga poskušamo urediti, postavljamo stvari na svoje mesto in iščemo harmonijo. Ta življenjska spoznanja sem skušala prenesti tudi v likovni jezik,« je ideja za svojo razstavo, ki je postopoma nastajala od leta 2016, v domačem kraju predstavila mlada umetnica Andreja Kranjec.

Pri slikanju kaosa je avtorica iskala občutek svobode in nereda, medtem ko je red naslikan z bolj matematičnim mišljenjem. Kaos je predstavljen skozi nedefinirano obliko in sproščeno linijo,

medtem ko so za red značilne geometrijske oblike, ravne in jasno določene linije. Red poskuša zajeti kaos in mu dati neko obliko in zanimivo je opazovati to igro med enim in drugim.

»Serija Kaos in red je naslikana z živahnimi in igrivimi barvami z željo, da bi gledalci začutili ti dve kvaliteti. Menim namreč, da živimo v zelo strukturiranem in merljivem svetu, ki človeka meri po tem, koliko je produktiven in ne po tem koliko je srečen. Sreča pa je v pozornosti in lahko smo pozorni do najmanjših stvari, kot so barve, oblike in kaj nam le-te dajo ter kako se ob njih počutimo. Želim si, da bi se to

veselje do življenja, ki je v slikah, preneslo naprej. Živimo v svetu, kjer ni vse kot bi moralo biti, ampak kljub temu moramo najti stvari, ki nas osrečujejo in iti naprej,« je svojo življenjsko filozofijo predstavila Andreja Kranjec.

Andreja Kranjec (1989) je v lanskem letu magistrirala na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje pod mentorstvom mag. Roberta Černelča in prof. dr. Jožefa Muhoviča. Za svoje delo je istega leta prejela študentsko Prešernovo nagrado Akademije za likovno umetnost in oblikovanje. Do sedaj ima za sabo že več samostojnih in skupinskih razstav ter predstavitev na festivalih v Sloveniji in v tujini.

Razstava, ki smo ji priča tokrat, je že četrta po vrsti. Prvič se je nadarjena umetnica v Pavlovčevi galeriji predstavila leta 2012 ob uradni otvoritvi galerije z razstavo *Obrazi v rdečem*, čez tri leta je sledila razstava *Tropska globina*, leta 2017 je presenetila z vrhunsko fotografsko razstavo *Zadnja zabava v Toku* s spremljajočim videom, ki ga je ustvarila za ta projekt, letos pa išče odgovore na spoprijemanje s kaotičnim in vzpostavljanjem reda.

Otvoritev razstave je vodil umetniški vodja Pavlovčeve galerije Rajko Kranjec, za glasbeno kuliso pa je poskrbela kantavtorica Tjaša Avsec iz Loške doline.

»V slikanju te razstave sem zelo uživala in upam, da boste tudi vi uživali v njej,« je ob zaključku povedala Andreja Kranjec. Čas za uživanje v mladostni barvitosti umetniških del bodo obiskovalci imeli vse do 10. aprila. ●

KULTURNI TEDEN V KNJIŽNICI

Mesec februar imenujemo tudi mesec kulture. V tem mesecu posebno pozornost namenjamo življenju in delu največjega slovenskega pesnika dr. Franceta Prešerna. 8. februarja tako praznujemo slovenski kulturni praznik. V Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica teden kulture že vrsto let obeležujemo z različnimi dejavnostmi.

V tem tednu so nas obiskali varovanci Društva za duševno zdravje in kreativno preživljanje prostega časa »Vezi«. Pripravili smo jim kviz na temo življenja in dela dr. Franceta Prešerna. Varovanci Dnevnega centra Podgrad in Dnevnega centra Ilirska Bistrica so se med seboj pomerili v znanju. Izkazali so se za dobre poznavalce našega največjega slovenskega pesnika. Boljša skupina je bila za svoje odgovore nagrajena s knjigo.

Slovenski kulturni teden smo proslavili tudi z učenci Dnevnega centra Sonček. Otroci so si najprej ogledali predstavljeno projekcijo o dr. Francetu Prešernu. Po ogledu so dečki in deklice med seboj tekmovali v poznavanju njegovega življenja in dela. Obe ekipi sta si za odlično znanje prislužili knjižni nagradi.

V naši knjižnici sta mesecu kulture posvečeni tudi mesečni – februarski knjižni uganki, ki vprašujeta po kulturnem

prazniku in največjem slovenskem pesniku Francetu Prešernu. Izžrebanec februarske knjižne uganke bo nagrajen s knjižno nagrado.

PUSTNO OBARVAN DAN V MESECU KULTURE V KNJIŽNICI

Knjižnica Makse Samsa je tudi letos v času zimskih šolskih počitnic poskrbela za druženje z otroki. Organizirala je zimsko-pustne ustvarjalne delavnice, na katerih so otroci s pomočjo knjižničark izdelovali pustne maske, kape in druge pustne izdelke, ki so jih potem zadovoljno odnesli domov. Nekatere so prav gotovo uporabili tudi kot dodatek pri maskiranju. ●

Vlasta Kirn

Knjižnica Makse Samsa Ilirska Bistrica

POTUJOČA RAZSTAVA JANEZA PUHARJA TUDI V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

Petra Puhar Kejžar je na povabilo Foto kluba Sušec Ilirska Bistrica v Knjižnico Makse Samsa pripeljala razstavo o Janezu Puharju, njenem daljnem sorodniku. Razstava je ugledala luč sveta leta 2014 ob 200-letnici Puharjevega rojstva in od takrat potuje po Sloveniji, Češki, Slovaški, Švici in Hrvaški.

V Ilirski Bistrici nam je Janeza Puharja, prvega slovenskega fotografa in izumitelja, predstavila s predavanjem, projekcijo in manjšo verzijo razstave. Spoznali smo vsestranskega raziskovalca in izobraženca, ki se je poleg duhovniškega

poklica ukvarjal z eksperimentiranjem na različnih področjih, kot so: fizika, kemija, astronomija, glasba, poezija in likovna umetnost, najbolj pa ga je prevzela fotografija. Petra je poudarila, da lahko Janeza Puharja zaradi vsestranske

ustvarjalnosti in izumov v pionirski dobi fotografije uvrščamo ob bok velikim slovenskim umom, kot so: Jožef Stefan, Jurij Vega, Herman Potočnik Noordung in drugi. ●

Katarina Škrab

STARE ŠOLSKE KNJIGE IZ LET 1890–1940 NA OGLED V KNJIŽNICI MAKSE SAMSA

V okviru projekta »Predstavite se« smo v Knjižnici Makse Samsa Ilirska Bistrica v počastitev občinskega meseca kulture pripravili razstavo starih šolskih knjig, ki so izšle v letih od 1890 do 1940.

Knjige je za razstavo prispeval gospod Janez Škrlj z Dolnjega Zemona. Večina je njegovih osebnih knjig, svojo zbirko pa počasi a vztrajno dopolnjuje s knjigami, ki jih pridobi z nakupom. Z zbiranjem starih tiskov se ukvarja že 20 let. Trenutno njegova zbirka šteje okrog 195 knjig, izdanih med letoma 1890 in 1990. Gospod Janez je reden obiskovalec naše knjižnice in skriva mnoge talente in hobije. Med drugim je knjižnici daroval svoje pesniške zbirke, ki jih je izdal pod psevdonimom Harria Zenajevic. Izdal jih je v samozaložbi in izkupiček

podaril v dobrodelne namene v spomin na preminulega prijatelja in izgubljeni osebi.

V njih najdemo motive z različnih življenjskih dogodkov in avtorjev pogled na življenje. Njegova velika strast je tudi ustvarjanje z lesom, saj je bila tudi njegova službena pot ves čas vpeta v delo z lesom. Izdelal je preko 550 ptičjih valilnic iz ostankov lesa. Izdeluje lesene kravate, metuljčke in druge zahtevnejše izdelke. Ukvarja se tudi z restavratorstvom. Načrtno fotografira stare portale in dimnike, ki se jih je nabralo preko

1500. Ob tem hobiju je spoznal, da je še veliko drugih starin, ki bi jih bilo vredno ohraniti našim zanamcem. Tako je postal zbiratelj starega mizarskega orodja, petrolejk in še česa. ●

Katarina Škrab

SPOZNAJTE »TAČKE POMAGAČKE«

Kako narediti branje za šolarja zabavno? Kako motivirati starostnika za telovadbo in krepitev motoričnih veščin? Kako vrtčevskim otrokom razložiti pomen skrbi za druge? Kako krepiti izražanje čustev in socialne stike pri osebah s posebnimi potrebami? Odgovore na vsa ta vprašanja imata dve kosmatinki.

Chispa in Fancy sta terapevtski psički, ki skupaj s svojima vodnicama Tamaro Valenčič in Jerico Penko tvorita terapevtski par in delujeta v okviru Slovenskega društva za terapijo s pomočjo psov Tačke pomagačke.

Tačke pomagačke so nepridobitno, prostovoljno društvo, ki deluje v več kot sto ustanovah po vsej Sloveniji. Vsak terapevtski par tvorita pes in njegov vodnik, oba pa sta posebej izšolana za opravljanje tovrstnega prostovoljskega dela. Pes mora biti primeren za delo z različnimi skupinami ljudi, samozavesten, stabilen, mirnega in prijaznega značaja, ubogljiv in odziven, povrh tega pa še skrbno negovan in dvakrat letno veterinarsko pregledan. Vodnik mora predvsem imeti rad delo z ljudmi, biti mora odgovoren in zanesljiv ter pripravljen na stalno izobraževanje. Ključno za vsak terapevtski par je, da imata vodnik in pes odličen odnos, se dobro poznata in skupaj dobro sodelujeta.

KAJ POČNEJO TAČKE POMAGAČKE?

Tačke pomagačke izvajajo različne programe, v prvi vrsti terapije in aktivnosti s pomočjo psov. Terapija s pomočjo

psov je ciljno usmerjeno posredovanje, v katerem se dela individualno, program pa je skrbno načrtovan in posebej prilagojen določenemu uporabniku. Potek programa načrtujejo za to usposobljeni strokovni delavci - fizioterapevti, delovni terapevti, logopedi, specialni pedagogi, psihologi, vzgojitelji, učitelji ali ostali zaposleni, odvisno od ustanove, v kateri se program izvaja. Aktivnosti s pomočjo psa so malo manj strukturirane in pri njih lahko sodeluje več uporabnikov hkrati. Aktivnosti in terapije so namenjene predvsem osebam z določenimi težavami ali primanjkljaji, kot so na primer osebe s posebnimi potrebami, pacienti z nevrološkimi ali degenerativnimi obolenji, psihofizičnimi težavami in tako dalje.

Tačke pomagačke veliko delajo tudi na področju vzgoje in izobraževanja – sodelujejo s šolami, vrtci, knjižnicami, kjer izvajajo programa, poimenovana Družabništvo in Osveščanje, nekaj psov pa redno obiskuje šole in sodeluje pri pouku; ti psi (in šole, v katerih delajo) so združeni v Mrežo Šolski pes.

Posebej cenjen je program READ oziroma Beremo s tačkami, s katerim se izboljšujejo bralne in komunikacijske spo-

sobnosti pri otrocih in to tako, da otrok bere psu (seveda ob prisotnosti vodnika). Ker pes ne obsoja in ne popravlja otrokovih napak, ampak samo »poslušaj«, tudi branje steče lažje. Sliši se zelo preprosto, vendar so rezultati odlični!

ZAKAJ SO PSI ODLIČNI POMOČNIKI?

Marsikateri ljubitelj psov se zaveda pozitivnih učinkov, ki jih imajo štirinožni spremljevalci na ljudi. Psi so zvesti in ljubeči družabniki. Njihovo veselo repkanje nas takoj spravi v dobro voljo, na nas prenašajo svojo pozitivno energijo in navdušenje nad življenjem. V terapevtskem procesu psi v prvi vrsti sodelujejo kot odlični motivatorji, kot dobrodošla popestritev v monotonem okolju ustanov. Že samo božanje mehkega kožuha pomirja in znižuje krvni pritisk, kar potrjujejo številne raziskave. Psi so lahko odlični pomočniki v vzgojno-izobraževalnem procesu, lahko pa se jih uporabi tudi pri aktivnostih za izboljšanje gibalnih ali miselnih zmožnosti.

Predstavljajte si nekoga, ki mora na primer pri fizioterapiji ponavljati določene gibe za krepitev mišic na roki, lahko pa te iste gibe izvaja med metanjem žogice

psu. Tako hkrati krepi mišice, pogovarja se s kužkom in vodnikom ter se obenem zabava. Tudi učenje je lahko bolj zanimivo, če naloge prinaša prisrčni kosmatinec.

BISTRIŠKE TAČKE POMAGAČKE

Vse to so prepoznale številne javne ustanove. Bistriške Tačke pomagačke smo aktivne predvsem v Varstveno-delovnem centru in Vrtcu Jožefe Maslo, z veseljem pa se odzovemo tudi na povabila drugih. Tako smo do sedaj obiskale že Dom starejših občanov, Knjižnico Makse Samsa, Osnovno šolo (in vrtec) Podgora Kuteževo, Osnovno šolo Knežak, Večgeneracijski center Točka moči ter Dnevni center Sonček.

Če bi tudi vi želeli izvedeti kaj več o pozitivnih učinkih pasjih terapevtov, vabljeni k obisku spletne strani www.tackepomogacke.si. ●

Tamara Valenčič

TRIDNEVNI IZLET V BEOGRAD Z ZZB ILIRSKA BISTRICA ZA 1. MAJ

Beograd in Avala, 1.–3. maj

1. DAN

Odhod avtobusa iz Ilirske Bistrice (avtobusna postaja) ob 5.00 in vožnja proti Srbiji. Najprej se bomo odpeljali do beograjske gore Avala, kjer stoji znan Meštrovičev spomenik neznane junaku iz prve svetovne vojne. Kratek postanek in nekaj informacij, po želji pa še vzpon na razgledno točko v obnovljenem telekomunikacijskem stolpu. Sledi vožnja v Beograd, nastanitev v hotelu in kratek odmor, nato pa bomo obiskali center mesta. Nekaj prostega časa in povratek v hotel.

2. DAN

Po zajtrku bomo najprej obiskali Hišo cvetja in Titovo grobnico. Zapeljali se bomo skozi najelitnejšo mestno četrt Dečije in mimo znamenitih stadionov JNA in Marakana. Sledi postanek pri največji pravoslavni cerkvi na Balkanu – hramu svetega Save. Za konec se bomo sprehodili do trdnjave Ka-

lemegdan, od koder so čudoviti razgledi na mesto in sotočje reke Donave in Save. Sledi sprehod mimo Saborne cerkve po glavni ulici Kneza Mihajla do trga Republike. Prosti čas za raziskovanje mesta ali nakupe. Zvečer predlagamo večerjo na Skadarliji, kjer boste ob spremljavi tradicionalne glasbe uživali v odlični srbski hrani. (doplačilo)

3. DAN

Po zajtrku se bomo odpravili do slikovite mestne tržnice Zelene venac, kjer se bomo sprehodili med stojnicami in začutili pravi utrip Beograda. Prosti čas, da počasi in z užitkom spijemo kakšno kavico, nato pa povratek proti Sloveniji in prihod domov v poznih večernih urah.

CENA:

- 165 EUR pri udeležbi najmanj 35 oseb
- 145 EUR pri udeležbi najmanj 45 oseb

CENA VKLJUČUJE: prevoz s turističnim avtobusom na navedeni relaciji, dve nočitvi z zajtrkom v hotelu 3*, ogled po programu (zunanje), osnovno nezgodno zavarovanje, vodstvo in organizacijo izleta.

MOŽNA DOPLAČILA:

- ob prijavi: zavarovanje rizika odpovedi v primeru dokumentirane višje sile,
- na poti: vstopnine po želji, večerja v hotelu 10 EUR, večerja na Skadarliji 19 EUR.

Možnost plačila na dva obroka.

Rok prijave do 26. 3. 2019 na tel. št.: 040 610 901 (Stanislav Zver).

Lepo vabljeni!

JEZIKOVNI NASVETI

VAS ŠE VEDNO MUČIJO VEJICE?

2. DEL

Že dolgo vemo, da vejica ne stoji samo pred ki, ko, ker, da, če, temveč je njena raba precej bolj zapletena. Tokratno jezikovno svetovalnico posvečam primerom, kjer vejice ne pišemo. Pogosto namreč vejice zasledimo tam, kjer naj jih ne bi bilo.

1. Vejice ne pišemo v ločnem priredju pred ločilnimi vezniki ALI–ALI, BODISI–BODISI, OZIROMA:

Bodisi bo skuhal kosilo bodisi bo posejal stanovanje. Ali greš ali boš počakal? Pokliči prijatelja oziroma pojdi k njemu na obisk.

Pred zgoraj naštetimi vezniki uporabljamo vejico samo v primeru vrinjenega stavka: *Bodisi bo skuhal kosilo, ko pride iz službe, bodisi bo posejal stanovanje. Ali greš, kot je v tvoji navadi, ali boš počakal?*

2. Ne pišemo je v stopnjevalnem priredju pred vezniki NITI–NITI,

NE–NE: *Ni se umil niti se ni preoblekel. Ne včeraj ne danes ni prišel.*

Vejico pišemo pred vsemi zgoraj naštetimi vezniki, če je vmes vrinjeni stavek: *Niti se ni umil, kot sem mu naročila, niti se ni preoblekel. Prav tako jo pišemo pred naštevalnimi NE ali NITI (kadar sta v povedi več kot dva takšna veznika): Ni je poklical ne zjutraj, ne zvečer, ne naslednji dan.*

3. Vejice ne pišemo med deli večbesednega veznika, ampak pred prvim veznikom:

Medtem ko je hodil po cesti, si je prepeval. Očeta ni niti pogledal, kljub temu da ga je ta ogovoril. Vse sem uredil, tako da lahko mirno zaspiš.

4. Ne pišemo je pred tremi pikami in pred okrajšavami itd., ipd.:

Na poroko je povabil starše, sestro, brata, prijatelje ... Pri pisanju pazite na velike in male začetnice, vejice, pravilno sklanjanje, pravopis ipd. Prav tako ne pi-

šemo še ene pike, če okrajšava stoji na koncu povedi.

5. Vejica je odveč med večbesednimi stavčnimi členi, ki niso stavki (so brez osebne glagolske oblike):

Zaradi vožnje pod vplivom alkohola in prevelike hitrosti je moral plačati visoko kazen. Kljub velikim medsebojnim razlikam se dobro razumeta. Med delanjem počepov, sklec in trebušnjakov se je precej utrudila.

Pisali pa bi jo, če bi zgornje stavke preoblikovali v podredja: *Ker je vozil pod vplivom alkohola in s preveliko hitrostjo, je moral plačati visoko kazen. Kljub temu da so med njima velike razlike, se dobro razumeta. Medtem ko je delala počepe, sklece in trebušnjake, se je precej utrudila.*

Upam, da sem vam pomagala razjasniti še kakšno negotovost v zvezi z rabo vejice in boste od zdaj naprej pri njeni rabi bolj suvereni.

Če naletite na kakšen trd oreh v zvezi z rabo jezika, vas vabim, da oddate svoje vprašanje na troj3@gmail.com. ●

Tamara Rojc, prof. slovenščine

»21. MLADINSKI GORNIŠKI TABOR ROBANOV KOT 2019«

KDAJ? 7. 7.–14. 7. 2019

KAJ? Letos pri mladinskem odseku Planinskega društva Snežnik že enaindvajseto leto zapored pripravljamo poletni mladinski gorniški tabor. Tabor je namenjen osnovnošolcem in srednješolcem, ki jih veseli življenje v naravi, hoja v hribe in spoznavanje novih ljudi. Življenje, ki ga tabor prinaša in uči, je zabavno, nenavadno in polno dogodivščin, ki jih deliš z novimi prijatelji. Svoj dom bomo zamenjali za platneno streho, računalnik pa za petje in zabavo ob tabornem ognju.

KJE? Tabor bo potekal v dolini Robanovega kota. Gre za ledeniško dolino na zgornjem Savinjskem med Lučami in Solčavo. Dolina je zaradi svojih lepot razglašena za krajinski park. Obdajajo jo vrhovi Ojstrica, Krofička, Križevnik in Dleskovska planota.

Cena osem dnevnega taborjenja znaša 150 EUR.

Rok prijave je 15. 6. 2019. Na tabor bomo sprejeli prvih 40 prijavljenih.

Več informacij in prijavnice najdete na: <http://www.pdsneznik.si/>.

NAŠA GLASBA

Ali je **večvredna** ali je **manjvredna** od tuje?! Sicer sta ti dve besedi še sredi dvajsetega stoletja povzročili smrt 45 milijonov ljudi, tako da verjetno ni sta najbolj primerni za opisovanje nekaj tako univerzalnega, kot je glasba, a vendar od tu nekako vse izhaja tako ali drugače. Že leta poslušam teze, da je na primer hrvaška glasba boljša od slovenske. Gotovo je mehkejša in bolj spевна, saj je hrvaški jezik takšen v osnovi, naša »trda slovenščina« pa nikoli ne bo zvenela tako. Zveni pa drugače – niti boljše niti slabše – samo drugače. Dalmatinski melos je pač melos. Avsenik pa je Avsenik in Slak je Slak.

Stoletja so nas na tej mali zaplata zemlje ali zatirali ali okupirali, ampak mi, »bečki konjušari«, se nikoli nismo dali. Slovenska beseda je bila močno zatirana tudi s strani fašizma; s strojnim oljem in bencinom zastrupljena, a nikoli dokončno utišana. Dandanes, ko vladata navidezna red in mir, se nikomur ni treba niti sramovati niti bati govoriti, pisati ali peti slovensko, a tega žal ne cenimo dovolj. Vse je postalo nekako samoumevno in »instant« – podobno kot čas, v katerem živimo.

Vse do sedaj napisane stavke oziroma teze v tem zgodovinskem razmišljanju se da napisati tudi drugače. Melodijo je naši zlahtni slovenski besedi dal Miha Lesjak in s svojo sporočilnostjo je ob lepi izvedbi ansambla *Opoj* prišla v finale festivala *Slovenska polka in valček 2019*. V najlepšem mesecu leta bo dogodek potekal v bližini Domžal. Upamo na uspeh oz. na čim boljšo uvrstitev, če bom seveda imel srečo. Jaz imam pri teh stvareh od nekdaj predvsem srečo, talenta in pameti pa baje bolj malo. ☺

MV

NAŠA GLASBA

(M. Lesjak, M. Vrh, M. Lesjak)

*Smo začeli, da bi peli
in igrali bi vse dni
polke, valčke po domače,
vse, dokler se ne zdani.*

*Smo verjeli, da vrteli
bodo se pred odrom vsi,
v mislih naših le veselje
je bilo ob muziki.*

REFREN

*Prek roda v rod ta naša glasba naj zveni,
preprosta, lepa, da nikjer ji para ni.
Prek roda v rod pri nas doma živela bo,*

*zapoje naj Slovenec vsak si jo povsod.
Smo želeli, da ta pesem
druži srčne vse ljudi,
v mislih naših le veselje
je bilo ob muziki.
Smo prijatelji ostali
muzikantje mladi vsi,
dobre volje in korajžni,
razigrani vse noči. ●*

3. Koncert dijakov Umetniške gimnazije Koper

V torek, 16. 4. 2019, ob 18.30 –
dvorana GS Ilirska Bistrica

Umetniška gimnazija – glasbena smer, ki deluje na Gimnaziji Koper, že 20 let soustvarja in bogati glasbeno življenje na Obali. Odlični profesorji, sodelovanje v raznih komornih zasedbah, simfoničnem orkestru, mladinskem pevskem zboru, strokovne ekskurzije, obiski koncertov in opernih predstav, samostojni koncerti, skupni projekti s sošolci likovne smeri, pa tudi morje in sonce v Koper privabijo dijake iz Slovenije ter sosednjih Hrvaške in Italije. Dijaki, ki so pogosto nagrajenci številnih tekmovanj, študij nadaljujejo doma in na tujem. Nekateri pa so že profesorji na Umetniški gimnaziji Koper. Na koncertu v Glasbeni šoli Ilirska Bistrica se bodo izbrani dijaki predstavili kot solisti in v komornih zasedbah.

HOLA, BODOČIM DIJAKOM IN DIJAKINJAM!

V petek in soboto, 15. in 16. februarja, je naša šola na široko odprla svoja vrata osnovnošolcem in njihovim staršem, ki se zanimajo za vpis na Gimnazijo Ilirska Bistrica in so hoteli pridobiti še nekaj informacij, preden zapečatijo svojo izbiro z vpisnim listom.

V petek se je prvi del informativnega dneva začel ob 11. uri, ko so se zainteresirani osnovnošolci zbrali v večnamenskem prostoru naše šole. Najprej sta jih prisrčno pozdravila Jurij Krebelj in Tamara Tomšič, dijaka gimnazijskega programa. Mia Valenčič je letos zmagala na dijaškem pesniškem natečaju Makse Samsa s pesmijo *Resnica ali izziv*. Njeno pesem je prebral Gašper Kastelic. Voditelja sta besedo predala direktorici Šolskega centra Postojna ga. Heleni Posega Dolenc, ki je zbrane nagovorila in povedala nekaj osnovnih informacij o šoli. Predstojnik Gimnazije Ilirska Bistrica g. Gorazd Brne je predstavil organizacijo in materialne pogoje šole. Sledil je krajši kulturni program. Anže Skok, dijak 2. R oddelka, in Tina Šajn, dijakinja 2. A oddelka, sta zapela pesem Marca Mengonija in Toma Walkerja *Hola (I Say)*. Na klavir sta ju spremljali Ana Velenik, dijakinja 1. A oddelka, in Lea Celin, dijakinja 2. A oddelka. Dodatek h kulturnem programu je doprinesla

tudi šolska dramska skupina pod mentorstvom profesorice Katje Koren Valenčič, ki se je predstavila s krajšo igro *Za vsako rešitev se najde težava*, s katero so že nastopili na osrednji občinski prireditvi ob kulturnem prazniku.

Skupnemu delu je sledila predstavitev posameznega izobraževalnega programa, ki ga izvajamo na šoli. Predstojnik šole g. Gorazd Brne je z dijakoma Jurijem Krebljem in Tamaro Tomšič podrobneje predstavil gimnazijski program, profesor Klavdij Logar pa z dijakoma Juretom Brlogarjem in Miho Škraboljem program tehnik računalništva. Po končani predstavitvi so se zbrani odpravili na delavnice, ki so jih pripravili gimnazijci in tehniki računalništva. Tisti, ki jih je zanimal gimnazijski program, so tako obiskali naravoslovno in družboslovno delavnico. Na naravoslovni delavnici so se ukvarjali s tem, kaj je luminiscenca in kako nastane. Na družboslovni delavnici pa so iz-

vedeli kar nekaj zanimivosti iz domače in tuje zgodovine. Tisti, ki jih je zanimal program tehnik računalništva, pa so se preizkusili v delavnici programiranja in multimedijski delavnici. Po zaključku delavnic so si obiskovalci lahko ogledali preostale prostore šole, razstavljene izdelke dijakov in se v kotičku, ki smo ga poimenovali *Skodelica kave*, polni vtisov pogovorili s profesorji in profesoriciami ter z dijaki in dijakinjami Gimnazije Ilirska Bistrica.

Informativni dan Gimnazije Ilirska Bistrica je potekal podobno tudi v petek ob 15. uri in v soboto ob 9. uri. Obiskovalcev informativnega dne je bilo veliko. *Se vidimo jeseni!* ●

Gašper Kastelic,
dijak 2. letnika gimnazije

V OKVIRU MEDNARODNEGA PROJEKTA »DOBRA ŠOLA ZA 21. STOLETJE« V ISTANBUL

Dijaki 3. letnika Gimnazije Ilirska Bistrica, ki sodelujemo v mednarodnem projektu »Dobra šola za 21. stoletje«, smo se od torka, 5. 3. 2019, do nedelje, 10. 3. 2019, v spremstvu profesorice Marje Oberstar in Erike Gombač odpravili na projektno srečanje v Turčijo, kjer smo z dijaki iz drugih sodelujočih držav (Češke, Slovaške, Poljske, Madžarske in Turčije) predstavili preživljanje prostega časa v našem kraju, svoj šolski dan in svojo popolno soboto.

V torek smo se v zgodnjih jutranjih urah iz Ilirske Bistrice odpravili na letališče v Ljubljani, od koder smo leteli proti Istanbulu. Celoten dan je bil namenjen nastanitvi v hotelu. V sredo zjutraj smo se z dijaki iz drugih držav z avtobusom odpeljali na srednjo šolo, ki je gostila srečanje. Sledile so predstavitve preživljanja prostega časa v domačem kraju. Po predstavitvah nas je v šoli obiskal sodelavec predsednika turške republike. Po kosilu je potekal turnir v košarki,

nato pa smo se odpravili proti hotelu, kjer smo večerjali.

Naslednji dan smo ponovno preživeli v šoli in sodelovali v delavnici na temo popolnega sobotnega dne. Nato smo se z avtobusom peljali do azijske strani Istanbula, kjer smo imeli kosilo. Po kosilu smo si z ladjo ogledali Bospor in njegovo okolico. Nato smo se vrnili na evropsko stran in si ogledali bazar začimb. Večerjali smo ob Bosporju, kasneje pa smo se

z avtobusom odpeljali iz mosta Galata proti hotelu.

Sledil je petek in z njim zadnji dan srečanja. Vodič nas je popeljal skozi vrtove palače Topkapi in nam

razkazal Hagio Sophio. Sledilo je kosilo, za tem pa smo si ogledali Basilio cistern in Modro mošejo. Ob koncu dneva smo se sprehodili po Grand Bazarju in odšli na večerjo.

V soboto smo po zajtrku odšli do Grand Bazarja, po kosilu pa smo si ogledali bližnje znamenitosti. V nedeljo zjutraj smo se s podzemno železnico odpravili do trga Taksim in si ogledali še to četrt Istanbula. Odšli smo do mavričnih stopnic in si privoščili dobro kosilo. Nato smo se odpeljali na letališče in odleteli domov.

S projektno ekskurzijo smo zelo zadovoljni, saj smo poleg novih znanj dobili tudi nove prijatelje in izkušnje pri delu v mednarodnih skupinah. ●

Marko Iskra, dijak 3. letnika gimnazije

ŠOLSKI CENTER POSTOJNA
SREDNJA ŠOLA
Gimnazija Ilirska Bistrica

za učence zadnje triade OŠ in srednješolce

ASTRONOMSKA NOČ

NA GIMNAZIJI ILIRSKA BISTRICA

petek, 5. april 2019, ob 18.00

Gimnazija Ilirska Bistrica v sodelovanju s Fakulteto za matematiko in fiziko Univerze v Ljubljani v petek, 5. aprila 2019, organizira Astronomska noč, ki bo potekala v prostorih Gimnazije Ilirska Bistrica s pričetkom ob 18.00, namenjena pa je učencem zadnje triade osnovne šole in srednješolcem.

Program Astronomske noči:

- 18.00 zbor v prostorih Gimnazije Ilirska Bistrica in namestitve,
- 18.15 predavanje dr. Dunje Fabjan s Fakultete za matematiko in fiziko z naslovom Življenje zvezd,
- 19.15 večerja (pica in voda),
- 19.45 astronomska delavnica (opazovanje nočnega neba s teleskopom),
- 21.00 naravoslovne delavnice v izvedbi profesorjev/-ic Gimnazije Ilirska Bistrica,
- 22.00 filmski maraton.

Ker se bodo dejavnosti Astronomske noči zaključile po 23. uri, bodo učenci/dijaki prespali na šoli.

Dejavnosti Astronomske noči so brezplačne. Učenci/dijaki potrebujejo spalno vrečo in podlogo za spanje ter pripomočke za osebno higieno.

Prijave sprejemamo preko prijavnega obrazca, ki je dostopen na spletni strani Gimnazije Ilirska Bistrica www.ib.scpo.si ali na <http://url.sio.si/C21>.

Gimnazija Ilirska Bistrica, Ulica 10. armije 1, 6250 Ilirska Bistrica
WI: www.ib.scpo.si, T: (05) 712 11 13, E: gimnazija@ib.scpo.si

DOMAČE ŽGANJE, BOVLA, DRUŽENJE IN SUPER GLASBA

S temi besedami bi lahko opisali našo letošnjo *Brkinsko fešto* – dogodek, ki ga v Ljubljani organizira Klub študentov Ilirska Bistrica z namenom, da se podružijo bistriški študentje, ki se tam šolajo. Letos se je fešta odvijala 13. marca v lokalu Gig v centru Ljubljane, vse obiskovalce pa smo pogostili z domačim žganjem in okusno bovlo.

Dolgo v noč smo plesali na ritme primorskega ansambla *Ikebana* in vsem znanega *Rok'n'banda*. Ne smemo pozabiti še na DJ-ja Danija, ki je poskrbel, da glasbe tisti večer ni zmanjkalo.

Brkinska fešta je postala že tradicionalna. Na sporedu je vsako pomlad in čeprav se je ta šele prav začela, še naprej spremljajte našo Facebook in spletno stran www.ksib.si, saj v mesecu maju pripravljamo nekaj prav posebnega! ●

KŠIB

PLESNA PREDSTAVA »HARRY POTTER IN KAMEN MODROSTI«

Le kdo v mladosti ni bral knjig o Harryju Potterju, dečku, ki je čisto pravi čarovnik? Tudi Plesni skupini Pumice je dobro poznan in letos je bila odločitev o temi plesne predstave, ki jo pripravimo vsako leto, zelo preprosta.

Že konec lanskega leta smo začele s pripravi in pisanjem scenarija. Trenerke smo dolge tedne razmišljale o vlogah in koreografijah, mlajše Pumice pa so doma pridno vadile plese in izdelovale kostume. Še prehitro je prišel dan predstave in navdušene smo se potopile v magijo, ki je obdala vso dvorano osnovne šole Antona Žnideršiča v Ilirski Bistrici.

Skozi Harryjevo zgodbo smo 17. februarja 2019 številčno občinstvo popeljale čisto vse plesalke *Športnega društva Freia*. Predstavile so se *Baby Pumice*, ki so pogumno odplesale pred starši in prijatelji, *Mini Pumice* pa so kot prekrasne bele sovce poletele na oder in Harryju

prinesle pisma iz bradavičarske čarovniške šole. Občinstvo so začarale tudi malo starejše *Pumice*, mladinska skupina pa je letos s prepričljivo igro in več kot odličnim plesnim znanjem prevzela glavne vloge. Plesalke članske skupine smo tokrat uživale v vlogah profesorjev na Bradavičarki. Harryju smo s skupnimi močmi in čarovnijo plesa pomagale rešiti kamen modrosti in tako obvarovati čarovniški svet pred zlobnimi silami.

Ob uspešno izpeljani predstavi bi se rade zahvalile vsem, ki so kakorkoli pripomogli k pripravi in izvedbi dogodka, družinam in prijateljem, ki nas spodbujajo, in

gledalcem, ki so nedeljsko popoldne preživel z nami.

Člani ŠD *Freia* s predstavo še ne zaključujemo plesne sezone, temveč že pridno nadaljujemo s treningi, saj nas v prihodnjih mesecih čaka še veliko nastopov in tekmovanj. Držite pesti za naše nadebudne mlade plesalce! ●

Kristina Prosen

NOGOMETAŠI NOGOMETNEGA DRUŠTVA BISTRČ ŽANJEJO USPEHE TAKO DOMA KOT TUDI V TUJINI

Za nogometaši ND Bistrč je mesec, poln lepih doživetij in številnih uspehov. Otroci, vključeni v selekcije U7, U9 in U13 so se s svojimi vrstniki pomerili na turnirju v organizaciji NK Proteus, selekcija U10 se je udeležila mednarodnega turnirja na Matuljih, v Bazovici pa so se s svojimi vrstniki iz NK Zarja za žogo podili nogometaši selekcije U13. Na prijateljski tekmi v Košani (»5. Tomažev memorial«) so svoje nogometno znanje in veščine pokazali otroci, vključeni v selekcijo U9.

NK Proteus – Postojna je v mesecu februarju organiziral 3. mednarodni nogometni turnir NK Proteus za pokal LIV. Sobotno dopoldne, 9. 2. 2019, je bilo rezervirano za najmlajše nogometaše in nogometašice iz selekcije U7. Med številnimi ekipami, bilo jih je kar 15, so se odlično odrezali otroci ND Bistrč, saj so pod vodstvom trenerja Žana Vičiča dosegli izjemen uspeh. Osvojili so pokal za 3. mesto.

Ogromen napredek in ljubezen do nogometa so pokazali nogometaši selekcije U13, ki so se na prijateljski tekmi na Bazovici (NK Zarja) pomerili s svojimi vrstniki. Pod vodstvom trenerja Anžeta Vrha se razvijajo v prave nogometaše.

Da nogomet ni le igra, temveč tudi druženje s svojimi vrstniki, aktivno življenje in zdrav duh, so pod vodstvom trenerja Đoleta Lazareviča in Jožka Berginca potrdili nogometaši selekcije U9 na memorialnem turnirju v Košani.

16. 2. 2019 je ekipa U10 ND Bistrč odšla na turnir na Matulje, kjer jih je čakal pester dan, saj so se pomerili s številnimi ekipami iz Hrvaške. Bilo jih je kar 16.

Fantje so že po prvi tekmi pokazali, da jih bo težko premagati. Do finala so prišli brez prejetega zadetka, sami pa so mrežo nasprotnikov zatresli kar 8-krat.

V finalu so morali priznati premoč vrstnikom z Reke. U10 je pod vodstvom trenerja Igorja Marince osvojila izjemno 2. mesto.

Društvo hodi po poti, ki si jo je začrtalo na začetku ustanovitve. Zavedajo se, da šport ponuja veliko težkih trenutkov, še več pa takih, ki so dokaz, da društvo dela prav in ti enostavno vzamejo dih. Eden takih dogodkov je sporočilo vodje turnirja Boris Marmilića, ki je v sporočilu predsedniku društva Andreju Franku zapisal takole: »Dugo nisam vidio mladu nogometnu ekipu, da tako igraju i da se tako lijepo ponašaju. Svaka

vam čast, tebi kao predsjedniku, Igoru kao treneru, bravo dečki. Posebna zahvalnost mamama i tatama, bili su pravi navijači. Budi ponosan na svoj klub, jer radite ispravno. I ja bi volio da mi doživimo tako, kao što imate vi.«

To so besede, ki ti zagotovo dajo še dodaten zagon. Vse, kar v društvu delamo, delamo za naše mlade, uspešne in poslušne nogometaše. Zanje se trudimo in se bomo trudili še naprej.

Hvala vsem, ki nam stojite ob strani, nas podpirate in pomagajte, da ND Bistrč raste. ●

Petra Valenčič

Geodetske storitve:

- ureditev meje
- parcelacija
- izravnava meje
- določitev zemljišča pod stavbo in izdelava elaborata za evidentiranje stavbe
- izdelava elaborata za vpis stavbe in delov stavbe v kataster stavb
- določitev hišne številke
- izdelava elaborata za spremembo podatkov katastra stavb
- označitev meje v naravi
- izdelava elaborata lokacijske izboljšave
- zakoličba stavbe ali drugih objektov
- inženirska geodezija
- vpis objektov v zbirni kataster gospodarske javne infrastrukture
- pomoč pri prodaji in nakupu nepremičnin (izpeljava celotnega posla)

Kupon za
10%
popust
na geodetske
storitve

Merkantil
GEO d.o.o.

Knežak 3, 6253 Knežak
Tel.: +386 (0)31 733 290, +386 (0)31 344 738
info@merkantil-geo.si, http://merkantil-geo.si

Ni res, da si odšla –
nikoli ne boš!
Ujeta v naša srca
z najlepšimi spomini
boš vsak naš korak
spremljala v tišini.

ZAHVALA

Globoko pretreseni in z bolečino v srcu sporočamo,
da nas je v 80. letu starosti nenadoma zapustila naša
draga žena, mama, nona, tašča in sestra

VALERIJA SLAVEC

(14. 9. 1938–27. 2. 2019)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, sosedom, sodelavcem, članicam Društva za samopomoč z vodjo dr. Andrejo Vinšek Grilj in vsem, ki ste kakor koli pomagali pri pogrebni svečanosti. Hvala za izrečena pisna in ustna sožalja, za tolažilne besede ter darovane sveče in cvetje. Hvala župniku Stanku Fajdigi za opravljeno pogrebno svečanost, pevcem iz Košane za zapete žalostinke in Damjani Kinkela za petje pri sv. maši. Iskrena hvala vsem, ki ste jo v velikem številu pospremili na njeno zadnjo pot.

Žalujoči: mož Viktor, hči Jožica z Mirkom, vnukinja Ines z Markom in sestra Danica z družino

Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitve navečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.

(Mila Kačič)

ZAHVALA

FRANC (BRANKO) JAKSETIČ

1942–2019

Ob izgubi soproga in očeta se zahvaljujemo vsem, ki so
z nami sočustvovali in darovali cvetje.

Žalujoči: žena Flora, hčeri Patricija in Tereza z družinama

Monstera – Švedska, marec 2019

Ni smrt tisto, kar nas loči
in življenje ni, kar druží nas.
So vezi močnejše. Brez pomena
zanje so razdalje, kraj in čas.

Vekovečna dragih je bližina.
Smrt je le združitve navečer.
Zemlja skupno je pribežališče
in poslednji cilj vseh nas je mir.

M. K.

ZAHVALA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustila
draga mama in nona

AMALIJA (MALKA) MIKULETIČ,

rojena PUGELJ z Velikega Brda
(1947–2019)

Hvala vsem, ki ste nam stali ob strani in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Obenem izrekamo zahvalo tudi zaposlenim Doma starejših občanov Ilirska Bistrica, ki so skrbeli za Amalijo.

Žalujoči: družina Mikuletič

Pomlad bo na tvoj vrt prišla
in čakala, da prideš ti.
Sedla bo na rožna tla
in jokala, ker tebe ni.

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je za vedno zapustila
draga mama, nona, pranona in tašča

ALOJZIJA VELIKANJE

iz Podstenj
(2. 9. 1928–5. 3. 2019)

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem, vaščanom in ostalim za izrečena sožalja, darovano cvetje in sveče. Posebna zahvala gre Patronažni službi Ilirska Bistrica, CSD Ilirska Bistrica in celotnemu osebju DSO Ilirska Bistrica za vso izkazano skrb in pomoč. Hvala JP Komunala Ilirska Bistrica in pevcem iz okteta Košana za zapete žalostinke. Iskrena hvala vsem, ki ste jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti.

Žalujoči: vsi njeni domači

KOLEDAR DOGODKOV V APRILU 2019

vsako sredo ob 9.00	KAKO ŽIVETI Z DEMENCO, VGC Točka moči Dom na Vidmu
4. april ob 19.00	Predstavitel knjige Draga Božaca: PONOSNI NASE – RAZVOJ TO IN NJEN PRISPEVEK PRI OSAMOSVOJITVI SLOVENIJE NA KRASU IN V BRKINIH, KMS
vsako sredo – začetek 10. aprila ob 16.00	RAČUNALNIŠTVO – INTERNET, računalniška učilnica OŠ Antona Žnideršiča
11. april ob 18.00	HARMONIJA DUŠE IN TELESA DA USTVARJA VITKO IN VITALNO TELO TER GIBČNO HRBTENICO, VGC Točka moči Dom na Vidmu
11. april ob 19.00	Predstavitel knjige Maje Golob: MALA MAL'CA – KAKO SEM SHUJŠALA 50 KILOGRAMOV, KMS
12. april ob 18.00	Otvoritev fotografske razstave Agnes Kresevič: BARVITE KUKAVIČEVKE NAD JASENOM, Pavlovčeva galerija
od 12. do 24. aprila	Razstava velikonočnih izdelkov DZA (Društvo zdravljenih alkoholikov Ilirska Bistrica)
13. april ob 16.00	S PESMIJO V VELIKONOČNI ČAS, grad Prem
15. april ob 9.00	DELAVNICA TAPKANJA – škodljive prehranske navade, VGC Točka moči Dom na Vidmu
18. april ob 19.00	Otvoritev razstave Igorja Knapa: RAZSTAVA SKULPTUR IZ LESA IN ALABASTRA, KMS
19. april ob 17.30	UVODNO PREDAVANJE O UČENJU BRUNA GRÖNINGA, VGC Točka moči Dom na Vidmu
19. april ob 19.00	TESNOBA: Od kod prihaja? Kako izgleda? Kam z njo?, Mala dvorana Doma na Vidmu
23. april ob 18.00	NOČ KNJIGE, VGC Točka moči Dom na Vidmu
24. april ob 18.00	RAZBIJMO VRTNARKE MITE, VGC Točka moči Dom na Vidmu
25. april ob 18.00	HARMONIJA DUŠE IN TELESA DA USTVARJA VITKO IN VITALNO TELO TER GIBČNO HRBTENICO, VGC Točka moči Dom na Vidmu
25. april	120-LETNICA SMRTI DRAGOTINA KETTEJA, Dom na Vidmu
25. april ob 19.00	PREDAVANJE O NARAVI IN LJUDEH SNEŽNIKA IN DOLINE REKE, VPLIVNEGA OBMOČJA PARKA ŠKOCJANSKE JAME, KMS

S pesmijo v
VELIKONOČNI ČAS
na gradu Prem

sobota, 13. april 2019, ob 16. uri

NASTOP ŽENSKEGA PEVSKEGA ZBORA PREM
Prisluhnili bomo pesmim izpod peres domačih avtorjev.

RAZSTAVA VELIKONOČNIH IZDELKOV
Sodelujoči: osnovne šole, vrtci, društva, skupine in različni ponudniki iz občine Ilirska Bistrica.

RAZSTAVA »O ŠEGAH IN NAVADAH OB VELIKI NOČI«
Razstava bo na ogled do 5. maja 2019.

Vabljeni!

Šlika s razglednice: arhiv Tea Brošič

MOJKINO

27. APRIL
DOM NA VIDMU

OB 15.30
GOSPOD LINK: V ISKANJU IZGUBLJENEGA DOMA
animirani film **SINHRONIZIRANO**

OB 17.00
ČUDEŽNI PARK
animirana pustolovščina **SINHRONIZIRANO**

OB 18.30
SLONČEK DUMBO
družinska domišljjska pustolovščina

OB 20.45
MAČJE POKOPALIŠČE
grozljivka

Vstopnice na www.mojkino.si in pri blagajni dvorane uro pred vsako predstavo.

PETROL GREMZVLAKOM

NAGRADNA KRIŽANKA BISTRIŠKIH ODMEVOV

								KNJIŽEVNI IN FILMSKI JUNAK, DIJAK ČAROVNIŠKE ŠOLE BRADAVIČARKE (HARRY)	VISEČA CVETNA MAČICA	ZANOS, ELAN	ČOPASTA KOKOŠ	ZIMZELENA POPEVKA, EVERGREEN	PLESALKA VENTURINI
								NAŠ PESNIK (TONE)					
								PRENOVA, RENOVA- CIJA					
								TREPE- TANJE					
								HČI BERNIEJA ECCLE- STONA					
								SLABA ŠOLSKA OCENA			GORDON RAMSAY		
AVTOR: MATJAŽ HLADNIK	AFRIŠKA VIRUSNA MRZLICA	LOVEC NA RAKE	LETOVIŠČE PRI OPATUJI	RIBIČ, KI LOVI RIBE NA TRNEK	RITA ORA	VELIKAN, KOLOS	MRTVAŠKI ODER MODEL ZNAMKE KIA	ATA, OČE			ŠTEVILO 3		
RDEČE KRVNO TELESCE									IGRALKA KOMLJANEC		SLADEK JUŽNI SADEŽ		
IZDELO- VALEC BAKRO- REZOV									COLIN MCRAE				
ČLOVEK Z VELIKIMI OČMI					VODNA PREGRADA MOČEN VETER OB NEURJU			POLTEMA					
LILY ALLEN			GEOMETRIJ- SKO TELO					PRIPRAVA ZA RAVNANJE		PESNIK AŠKERC		KDOR OVERJA LISTINE	OBSTAJA- NJE, ZADR- ŽEVANJE NA DOLOČENI LOKACIJI
STAREJŠE OBDOBJE PRAVEKA			PRIPADNIK HUNOV				ZAPORNICA			BAJKA		VALENTIN AREH	
POMOČ: ABRANEK AKTANT BITER BRILIKA	PREPI- SOVANJE	BREZREPA DVOŽIVKA, BOMBINA VRŠILEC DEJANJA				SAD AKTINIDIJE				IZRAZ VESELJA VRSTA ZAVORNEGA SISTEMA			
LETEČI PETER				GL. MESTO GEORGIE GRENKA ALKOHOLNA PIJAČA							IRSKA REP. ARMADA DIPLOMAT- SKI PRED- STAVNIK		
ROBERT KRANJEC			BRLIVKA						LAHKA KOVINA (Ba)				
			OBRAZNA ODPRTINA						SMUČARKA ŠTUHEC				
ŠKATLICA ZA MAJHNE PREDMETE					OČESNI ZDRAVNIK MAKEDON. LJUDSKO KOLO							TORI AMOS	
PROTE- STANTSKI DUHOVNIK							DOLINA			KONEC MOLITVE			
NOTRA- NJOST, NOTRANJ- ŠČINA STAVBE							EMMA THOMPSON			ALAN TURING			
STAREŠINA, NESTOR								SUNKOVIT IZDIH ZRAKA, KIH					
								UMETNI- KOVA DELAVNICA					

Geslo nagradne križanke pošljite na naslov: **Bistriški odmevi, Bazoviška cesta 14, 6250 Ilirska Bistrica** s pripisom »Nagradna križanka«, **najkasneje do 18. aprila 2019.**

Pizzeria KUDRA poklanja 3 nagrade:

1. nagrada: družinska pica | 2. nagrada: pica za eno osebo | 3. nagrada: hamburger za eno osebo

Geslo prejšnje križanke: **PETDESET LET PRI SOTLARJEVIH.** Izžrebali smo tri nagrajence:

1. ODOJKA ZA DVE OSEBI prejme **VLADO JAGODNIK**, Podgrad 89a, 6244 Podgrad,
2. STANDARDNO PICO ZA ENO OSEBO prejme **ZORAN VUJKOVIČ**, Gornji Zemon 12, 6250 Ilirska Bistrica,
3. SLADICO ZA ENO OSEBO prejme **EMA LUDVIK**, Podgraje 6, 6250 Ilirska Bistrica.